

STRATEGIA ROZWOJU GMINY SKOKI NA LATA 2025-2030

Skocz na chwilę,
zostań na zawsze.

 **Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju**

Opracowanie:

Urząd Miasta i Gminy w Skokach

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Skoki na lata 2025-2030 opracowano w oparciu o analizę materiałów źródłowych (aktualnych dokumentów planistycznych i sprawozdań) Urzędu Miasta i Gminy w Skokach i Gminnych jednostek organizacyjnych, dane statystyczne ujęte w formie wskaźników, wykresów i tabel porównawczych oraz informacje pozyskane w procesie partycypacji społecznej.

Strategia Rozwoju Gminy Skoki na lata 2025-2030 zawiera najaktualniejsze dane w momencie opracowywania niniejszego dokumentu, a więc dane według stanu na 31 grudnia 2023 roku (o ile nie zaznaczono inaczej).

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY SKOKI	8
1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej	9
2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej	9
3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej.....	12
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych.....	13
4.1. Ocena sytuacji w Gminie	14
4.2. Pożądane priorytety rozwojowe	19
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej	23
CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY SKOKI	27
1. Misja i wizja	28
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	30
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Skoki oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie	43
4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań	58
5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	65
6. Ramy finansowe i źródła finansowania	67
Załącznik nr 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Skoki	70
Załącznik nr 2: Wzór ankiety	139
Załącznik nr 3: Tabela ewaluacyjna.....	146

WPROWADZENIE

Miasto i Gmina
Skoki

Strategia Rozwoju Gminy Skoki na lata 2025-2030 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do 2030 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: zasoby ludzkie, środowisko przyrodnicze i kulturowe, infrastrukturalne czy środki finansowe. Stanowi również formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Skoki na lata 2025-2030 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznym obowiązującym w Gminie Skoki, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku, Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Strategia Rozwoju Gminy Skoki na lata 2025-2030 została opracowana w sposób kompleksowy, wykorzystując różnorodne dane i dokumenty jako podstawę dla jej tworzenia. Dokument powstał w oparciu o aktualne dokumenty planistyczne, sprawozdania oraz dane statystyczne, co umożliwiło rzetelne i uzasadnione podejście do wyznaczenia celów i priorytetów rozwojowych dla Gminy Skoki w określonym czasie. Kluczowym dokumentem prawnym, który był wykorzystywany w procesie przygotowania Strategii, była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie Gminnym. Ustawa ta stanowi podstawę prawną dla funkcjonowania samorządów lokalnych (w tym Gminy Skoki) i określa ich zakres kompetencji oraz zasady działania. Wykorzystanie tego aktu prawnego pozwoliło na stworzenie strategii rozwoju uwzględniającej istniejące ramy prawne i możliwości działania Gminy w zakresie jej rozwoju na lata 2025-2030.

Prace nad Strategią rozpoczęto w 2024 roku, kiedy Burmistrz Miasta i Gminy Skoki podjął decyzję o przystąpieniu do prac. Następnie przyjęto uchwałę nr VIII/58/2024 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Skoki na lata 2025-2030, w tym trybu konsultacji.

Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy, którą pogłębiono podczas spotkania z kierownictwem i pracownikami Urzędu. Następnie przeprowadzono badania ankietowe oraz warsztaty, podczas których opracowano misję i wizję rozwoju Gminy, a także cele strategiczne, operacyjne i działania, których realizacja wpłynie na osiągnięcie podstawowych celów. W czerwcu 2025 roku przygotowano projekt Strategii, który później został wyłożony do publicznego wglądu, a następnie zaopiniowany przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w tym zmian wprowadzonych ustawą z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw, oraz ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, wprowadzających zmiany dotyczące treści strategii rozwoju Gminy.

Zgodnie z treścią w/w ustawy Strategia zawiera wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Skoki. Pogłębiąca Diagnoza stanu Gminy stanowi natomiast załącznik nr 1 do niniejszej Strategii.

Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Dokument powstał przy wsparciu ekspertów z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania, w składzie:

- **Irma Kuznetsova**, Dyrektor Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego – kierownik projektu,
- **Iwona Nowacka**, Zastępca Dyrektora Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego – recenzent projektu,
- **Maja Czyż**, Starsza Specjalistka ds. Strategii i Rozwoju Lokalnego – koordynator projektu,
- **Aleksander Orbach**, Specjalista ds. Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- **Marcin Najewski**, Młodszy Specjalista ds. Strategii i Rozwoju Lokalnego.

Na kolejnym schemacie przedstawiono poszczególne etapy przygotowania Strategii Rozwoju Gminy Skoki na lata 2025-2030:

CZĘŚĆ I:
STAN I WYZWANIA
ROZWOJU GMINY SKOKI

Na podstawie przeprowadzonej **Diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Skoki** zidentyfikowane zostały najważniejsze potencjały rozwojowe oraz problemy dotyczące Gminy i jej najbliższego otoczenia. Poniższe wyszczególnienie zawiera **wnioski w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym** opracowane w oparciu o Diagnozę, która stanowi Załącznik nr 1. Wnioski stanowią jedną z podstaw do sporządzenia celów strategicznych i kierunków działań zaplanowanych do realizacji w ramach niniejszej Strategii.

1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

- Gmina Skoki położona jest w południowej części powiatu wągrowieckiego, granicząc z Gminami: Wągrowiec (od północy), Mieścisko (od północnego wschodu), KłECKO (od wschodu), KiszKowo (od południowego wschodu), Murowana GoŚlina (od południowego zachodu) oraz Rogoźno (od północnego zachodu). Obszar Gminy charakteryzuje się urozmaiconym ukształtowaniem terenu, łączącym obszary równinne z niewielkimi wzniesieniami. Krajobraz tworzą cenne zasoby przyrodnicze oraz malownicze tereny rolnicze i leśne. Rozległe nizinne pola uprawne przeplatają się z kompleksami leśnymi i zadrzewieniami, tworząc mozaikę środowiska naturalnego i kulturowego. W centralnej części Gminy znajduje się wiele jezior i stawów, które wzbogacają lokalny ekosystem i potencjał rekreacyjny.
- Głównym ośrodkiem osadniczym i administracyjnym jest miasto Skoki, położone przy drodze wojewódzkiej nr 196 i linii kolejowej nr 356 (Poznań–Bydgoszcz), zamieszkiwane przez 44% mieszkańców.
- Zabudowa skupia się w mieście Skoki (około 11 km²) i wzdłuż głównych dróg w 44 wsiach, przy czym dominuje luźna struktura jednorodzinna; dalsze rozpraszanie grozi wzrostem kosztów uzbrojenia i fragmentacją krajobrazu.
- Grunty rolne zajmują około 56% powierzchni Gminy, a lasy kolejne 36%. Jedynie 8% pozostaje do dyspozycji pod inne funkcje, dlatego każda nowa inwestycja powinna godzić potrzeby zabudowy z ochroną żyznych gleb i ciągłości dużych kompleksów leśnych.
- Rzeźbę terenu kształtują trzy mezoregiony polodowcowe – Równina Wągrowiecka, Pagórki Poznańskie i Równina Gnieźnieńska – a układ moren, sandrów i rynien jeziornych nadaje krajobrazowi wyjątkową wartość widokową, lecz wymaga ostrożnego prowadzenia nowych tras drogowych i sieci technicznych.
- Łańcuch siedemnastu jezior oraz 25-kilometrowy odcinek Małej Wełny tworzą naturalną oś rekreacyjną Gminy. Z uwagi na to, że większość monitorowanych wód ma zły stan ekologiczny, priorytetem stają się renaturyzacja cieków i tworzenie zielono-błękitnej infrastruktury nadbrzeżnej.
- Walory przyrodnicze chroni rozbudowany system obszarów cennych – Park Krajobrazowy Puszcza Zielonka, obszar Natura 2000 „Stawy KiszKowskie”, dwa użytki ekologiczne oraz około 40 pomników przyrody – dlatego rozwój turystyki powinien opierać się na formach nisko-ingerencyjnych, aby nie przeciążać siedlisk.

- Przez Gminę przebiegają krajowe korytarze ekologiczne „Lasy Poznańskie” i „Puszcza Notecka – Puszcza Zielonka”; projektując nowe drogi czy zabudowę, należy zachować ciągłość pasów zieleni i przewidywać przejścia dla zwierząt.
- Sieć aktywnej turystyki obejmuje ponad 100 km oznakowanych tras rowerowych, w tym 51-kilometrowy Duży Pierścień Rowerowy. Rozbudowa punktów serwisowych oraz miejsc odpoczynku pozwoli wydłużyć sezon i zwiększyć wpływy z ruchu turystycznego.
- Dodatkowo Gmina oferuje możliwości turystyki pieszej, z kilkoma oznakowanymi szlakami o różnym stopniu trudności, które umożliwiają poznawanie okolicznych krajobrazów oraz historii. Również miłośnicy sportów wodnych znajdą tu swoje miejsce dzięki wytyczonym trasom kajakowym oraz organizowanym spływom na pobliskich jeziorach i rzece Mała Węlna. Taka różnorodność szlaków i form rekreacji czyni Gminę Skoki atrakcyjnym miejscem dla turystów i mieszkańców poszukujących aktywnego wypoczynku.
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmują obecnie 5,2% powierzchni Gminy. W latach 2019–2023 wydano 734 decyzje o warunkach zabudowy, co może świadczyć o potrzebie stopniowego zwiększania pokrycia planistycznego w celu zapewnienia większej spójności i przewidywalności działań w zakresie zagospodarowania przestrzennego.
- Liczba pozwoleń na budowę rosła szybciej niż w innych Gminach powiatu, co potwierdza atrakcyjność osiedleńczą Skoków. Jej źródeł należy szukać w dogodnym układzie komunikacyjnym, walorach przyrodniczych oraz nasilającej się suburbanizacji Poznania.
- Dwie drogi wojewódzkie zapewniają dojazd do Poznania w 45–50 minut, do Wągrowca w 20 minut, a do Gniezna w około 40 minut. Tak dobra dostępność zwiększa atrakcyjność mieszkaniową, lecz jednocześnie nasila ruch tranzytowy, szczególnie w godzinach szczytu.
- Jedynym czynnym połączeniem kolejowym pozostaje linia 356, obsługująca stację Skoki i około 700–900 pasażerów dziennie. Zamknięcie linii 377 ogranicza dostępność południowo-wschodnich sołectw, dlatego jej reaktywacja jeszcze bardziej zwiększy spójność transportową Gminy oraz wzmocni układ komunikacyjny na zewnątrz.
- Gmina Skoki jako jedyna gmina powiatu wągrowieckiego należy do Stowarzyszenia Metropolia Poznań i jest formalnie częścią Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego. Przynależność ta wskazuje na silne powiązania funkcjonalno-przestrzenne ze stolicą regionu – w szczególności w zakresie rynku pracy, komunikacji, atrakcyjności osiedleńczej i dynamiki suburbanizacji. Uczestnictwo w strukturach metropolitalnych otwiera również możliwość współpracy projektowej oraz korzystania z funduszy w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych MOF Poznania, co czyni Gminę Skoki aktywnym podmiotem współtworzącym rozwój aglomeracji poznańskiej.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

- W 2023 roku w Gminie Skoki działało 1 070 podmiotów gospodarczych, co odpowiadało 14,5% wszystkich firm w powiecie wągrowieckim. Od 2019 r. ich liczba wzrosła o 120%, a tak dynamiczny przyrost potwierdza sprzyjające warunki do prowadzenia biznesu w Gminie. Lokalizacja Bazy Paliw PERN czyni Gminę istotnym punktem na mapie

infrastruktury energetycznej regionu i potencjalnym partnerem dla inwestycji przemysłowych.

- Prawie połowę lokalnego rynku stanowią przedsiębiorstwa z budownictwa (28,7%) oraz handlu hurtowego i detalicznego (17,3%), natomiast transport, produkcja i usługi profesjonalne utrzymują udziały na poziomie około 7% każdy, co świadczy o umiarkowanej, lecz nadal rosnącej dywersyfikacji struktury gospodarczej.
- W każdym roku między 2019 a 2023 nowe rejestracje firm przewyższały wyrejestrowania, a największy dodatni bilans wystąpił w 2020 r., kiedy powstało o 48 przedsiębiorstw więcej, niż zakończyło działalność. Stały napływ nowych podmiotów wzmacnia lokalny rynek pracy i podatków.
- Największymi pracodawcami są zakład mebli tapicerowanych PUPH Deminiak, producent pap termozgrzewalnych Lemar oraz strategiczna Baza Paliw PERN w Rejowcu, której 64 zbiorniki mieszczą łącznie prawie 400 tys. m³ paliw, co nadaje Gminie znaczenie logistyczne wykraczające poza skalę lokalną.
- Gleby klasy IVa zajmują około 30% gruntów ornych, klasy IVb 13%, a łącznie 45% stanowią gleby klas V–VI, dlatego rolnictwo bazuje głównie na zbożach i kukurydzy.
- Eksploatacja złóż piasków i żwirów w Niedźwiedzinach i Rejowcu zasila budżet opłatą eksploatacyjną i daje podstawy do utworzenia poeksploatacyjnych zbiorników rekreacyjnych, co łączy gospodarkę surowcową z długofalowymi korzyściami turystycznymi.
- Sieć wodociągowa ma 189 km długości i zasila 91,7% mieszkańców. Stan oceniono jako zadowalający, lecz wymiana stalowych odcinków na rury z tworzyw sztucznych jest konieczna, by ograniczyć straty wody.
- Ponad 15 km kanalizacji sanitarnej z 10 przepompowniami przekłada się na 80% skanalizowania Gminy – wynik lepszy od średniej wojewódzkiej – jednak około 180 awarii rocznie w sieci podciśnieniowej (zwłaszcza zimą) wskazuje na potrzebę sukcesywnej modernizacji systemu.
- Zaledwie 24,8% mieszkańców korzysta z gazu sieciowego, podczas gdy średnia wojewódzka to 53,4%. Ograniczenie niskiej emisji wymaga wsparcia wymiany kotłów i rozbudowy sieci lub instalacji OZE.
- W związku z rosnącą ilością wytwarzanych odpadów oraz tylko umiarkowanym wzrostem poziomu ich segregacji, istnieje potrzeba intensyfikacji działań edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami. W szczególności warto promować selektywną zbiórkę, ograniczanie ilości odpadów oraz świadome korzystanie z PSZOK-u. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców może przyczynić się do poprawy efektywności systemu gospodarki odpadami oraz zmniejszenia jego negatywnego wpływu na środowisko. Edukacja ekologiczna powinna być prowadzona w sposób systematyczny, z wykorzystaniem lokalnych narzędzi komunikacji i we współpracy z placówkami oświatowymi.
- Rosnąca liczba decyzji środowiskowych dla farm fotowoltaicznych i magazynów energii wskazuje, że Gmina aktywnie wchodzi na ścieżkę transformacji energetycznej i przyciąga inwestorów zainteresowanych odnawialnymi źródłami energii.
- Największą część dochodów Gminy stanowią dotacje oraz dochody własne niepochodzące z PIT i CIT (po około 34%), podczas gdy udziały w podatkach dochodowych to średnio 13%.

- Zadłużenie Gminy pozostaje umiarkowane: po szczycie 6 mln zł w 2020 r. spadło do 3 mln zł w 2022 r., a w 2023 r. wyniosło 3,4 mln zł; według Wieloletniej Prognozy Finansowej Gmina Skoki zachowa zdolność inwestycyjną, która może sięgnąć niemal 40 mln zł w latach 2033–2034, jeśli utrzyma ostrożną politykę finansową.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

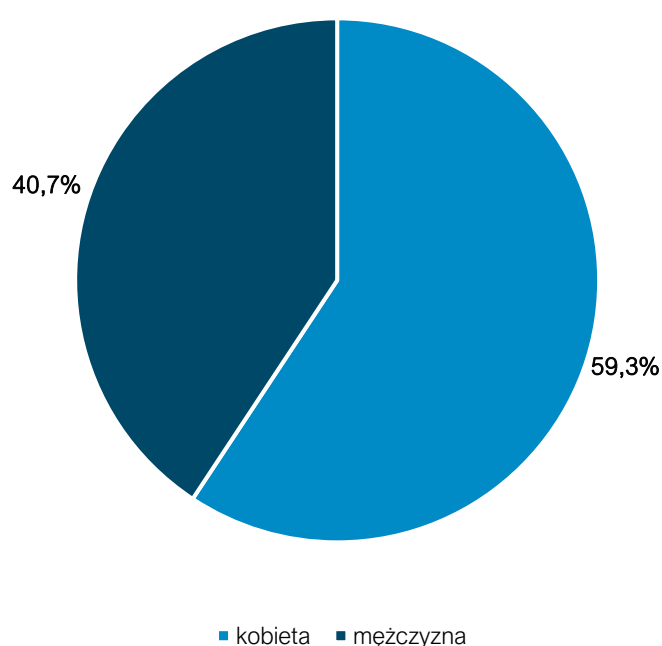
- Gmina Skoki charakteryzuje się powolnym wzrostem liczby mieszkańców, napędzanym dodatnim saldem migracji, co może świadczyć o postępujących procesach suburbanizacji i atrakcyjności osiedleńczej obszaru dla osób spoza Gminy.
- Rozproszony charakter zabudowy wiejskiej oraz rosnąca liczba mieszkańców wskazują na potrzebę tworzenia lokalnych mikrocentrów usługowych w największych sołectwach oraz rozwoju transportu publicznego, aby zapewnić mieszkańcom lepszy dostęp do podstawowych usług i poprawić spójność funkcjonalno-przestrzenną Gminy.
- Udział seniorów wzrósł do 23% populacji i rośnie szybciej niż liczba dzieci. Starzenie się społeczeństwa wymaga jednoczesnego wsparcia rodzin oraz rozbudowy usług opiekuńczych i klubów dziennych, aby zachować równowagę pokoleniową.
- Grupa osób w wieku 25-34 lata zmniejszyła się o jedną piątą, co sygnalizuje odpływ młodych dorosłych.
- W Gminie działają tylko dwa prywatne żłobki z 34 miejscami, a opłaty są wysokie. Uruchomienie samorządowego żłobka lub zwiększenie dopłat obniży barierę powrotu rodziców na rynek pracy i zwiększy atrakcyjność osiedleńczą.
- Przedszkola obejmują ponad 80% dzieci, lecz koszt utrzymania miejsca wzrasta szybciej niż dochody Gminy. Analiza efektywności finansowej i rozwój opieki blisko domu pozwolą utrzymać wysoki dostęp do edukacji wczesnoszkolnej bez nadmiernego obciążenia budżetu.
- Dwie szkoły podstawowe na terenie Gminy kształcą 876 uczniów w małych klasach i dysponują nowoczesnym zapleczem, lecz brakuje gabinetów zdrowotnych i specjalistycznych pracowni. Doposażenie placówek w poradnie profilaktyczne oraz laboratoria językowe czy przyrodnicze podniesie komfort nauki i wyniki egzaminów.
- Wyniki egzaminu ósmoklasisty są niższe od średniej powiatowej, zwłaszcza z matematyki i języków obcych. Należy zwiększyć liczbę godzin zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży.
- Subwencja oświatowa pokrywa zaledwie 57% wydatków na edukację, a koszt wzrósł do 22 mln zł rocznie. Pozyskiwanie funduszy Unii Europejskiej i partnerstwa publiczno-prywatne staną się kluczowe dla utrzymania jakości kształcenia.
- Aktywność społeczna w Gminie rośnie - działa 18 organizacji pozarządowych i przybywa wolontariuszy. Kampanie promujące wolontariat mogą zwiększyć liczbę oddolnych inicjatyw i wzmocnić kapitał społeczny.
- Biblioteka Gminna dysponuje ponad 21 tys. woluminów i bogatym kalendarzem warsztatów, co czyni ją lokalnym centrum kultury. Rozszerzenie oferty objazdowej na sołectwa zwiększy dostęp mieszkańców do wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych.
- Monitoring na terenie Gminy obejmuje 71 kamer, a liczba przestępstw pozostaje niska, dzięki czemu mieszkańcy czują się bezpiecznie.

- Opiekę podstawową zapewniają dwa ośrodki POZ, a najbliższy szpital jest oddalony o 20 min jazdy.
- Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej spada, lecz wciąż przewyższa średnią powiatową. Silniejsze programy aktywizacji zawodowej i praca socjalna w terenie skrócą czas przebywania w systemie wsparcia.
- Zasób mieszkań komunalnych i socjalnych zmniejszył się o 20 lokali w pięć lat, co pogłębia deficyt tanich mieszkań.

4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

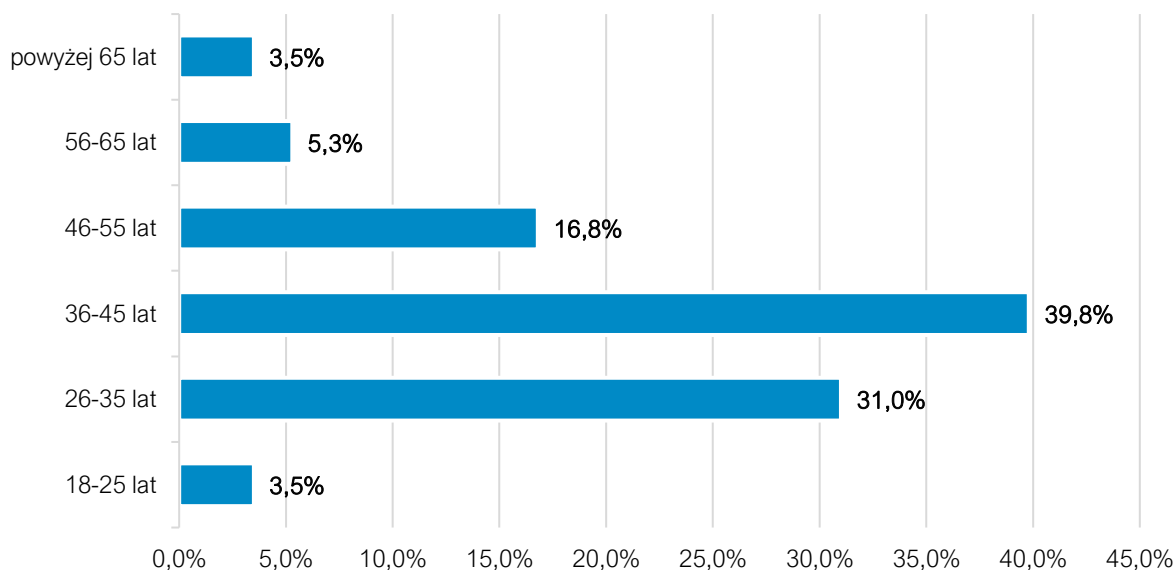
W celu zdiagnozowania stanu społeczno-gospodarczego Gminy Skoki przeprowadzone zostało badanie ankietowe wśród mieszkańców. Odpowiedzi udzielać można było poprzez kwestionariusz dostępny on-line. Badanie było anonimowe, a udział dobrowolny dla wszystkich zainteresowanych. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców oraz interesariuszy Gminy Skoki na temat jakości życia w Gminie oraz określenie priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Ankietowani odpowiadali na pytania z zakresu kilku obszarów funkcjonowania Gminy, a poruszane tematy dotyczyły społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni, środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki, rekreacji, edukacji i kultury.

Respondenci składali odpowiedzi od 26 września 2024 roku do 19 października 2024 roku. Łącznie zebrano 113 odpowiedzi. W podziale respondentów na płeć większą część stanowiły kobiety (59,3%). Z kolei analizując strukturę wieku ankietowanych zaobserwowano, że największy udział stanowiły osoby w wieku 36-45 lat (39,8%) oraz 26-35 lat (31%). Pod względem zatrudnienia, największy odsetek wśród respondentów stanowiły osoby pracujące (67,3%) oraz przedsiębiorcy (15,9%).

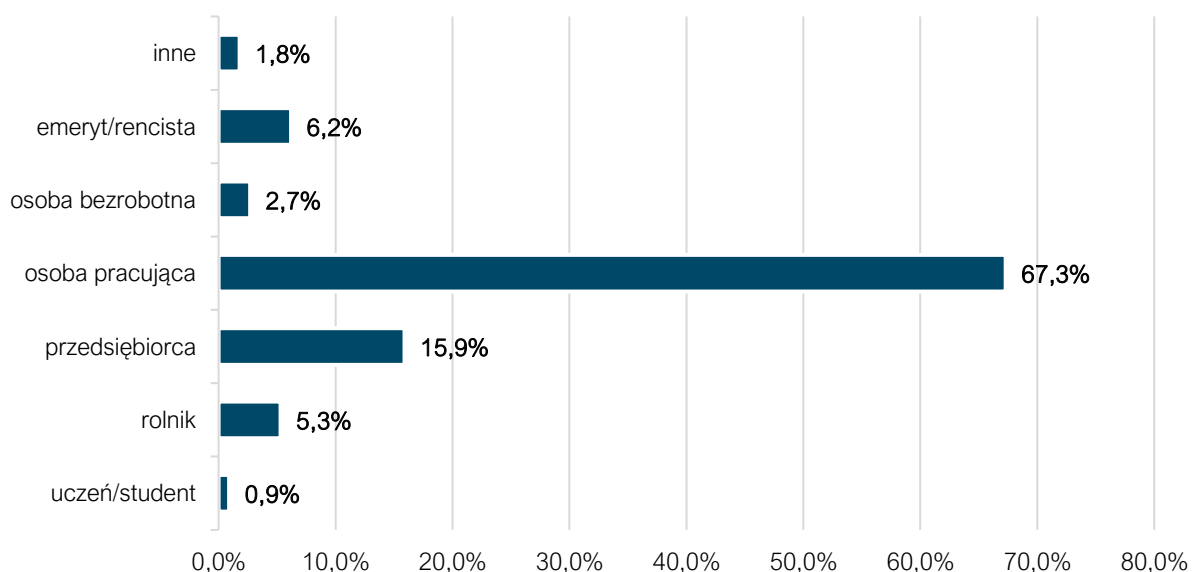
Ryc. 1. Metryczka – ankietowani według płci

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Ryc. 2. Metryczka – struktura wiekowa ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Ryc. 3. Metryczka – ankietowani według zatrudnienia

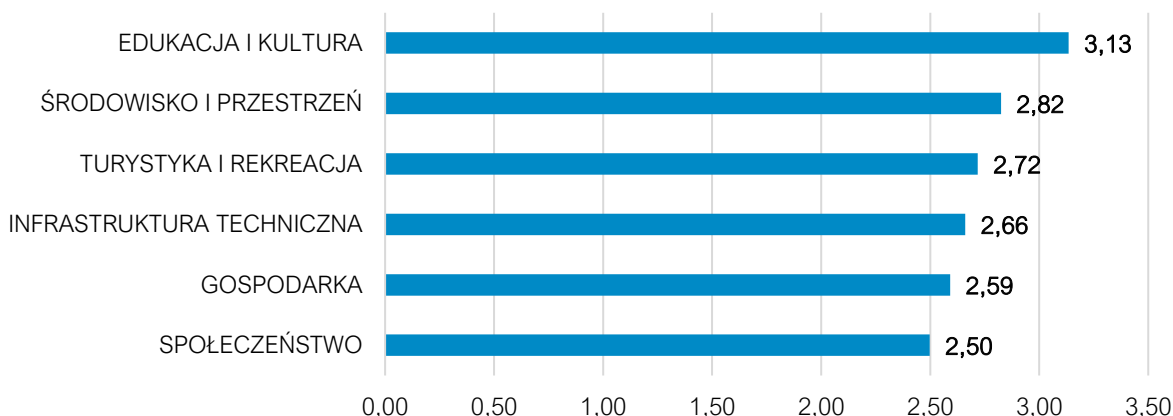
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

4.1. Ocena sytuacji w Gminie

W Gminie Skoki w skali od 1 do 5, gdzie:

- 1 – oznacza „bardzo źle”,
- 2 – oznacza „źle”,
- 3 – oznacza „dostatecznie/zadawalająco/neutralnie”,
- 4 – oznacza „dobrze”,
- 5 – oznacza „bardzo dobrze”.

mieszkańcy najwyżej ocenili działania w zakresie edukacji i kultury – średnia ocen dla tego obszaru wyniosła 3,13. Z kolei najgorzej oceniony został aspekt społeczny – średnia ocena dla tego obszaru wyniosła 2,50. Natomiast średnia ocena dla wszystkich przedstawionych obszarów wyniosła 2,73. Oznacza to, że sytuacja w poszczególnych aspektach funkcjonowania Gminy w większości oceniona została jako zła i niezadawalająca.

Ryc. 4. Średnia ocena rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Edukacja i kultura

W przeprowadzonym badaniu ankietowym najwyżej oceniony został obszar związany edukacją i kulturą, dla którego średnia ocena kształtowała się na poziomie 3,13. Spośród poszczególnych aspektów, wchodzących w skład badanego obszaru, mieszkańcy Gminy Skoki najkorzystniej ocenili **działalność domu kultury i biblioteki** – średnia ocena tego aspektu wyniosła 3,95. Respondenci wyrazili również swoje zadowolenie z **dostępu do edukacji w szkołach podstawowych** (3,63), **jakości edukacji przedszkolnej** (3,59), a także **jakości infrastruktury w szkołach podstawowych** (3,38). Korzystnie oceniono również **jakość edukacji w szkołach podstawowych** (3,31) oraz **dostęp do obiektów kulturalnych** (3,16). Z kolei zdaniem mieszkańców poprawy wymaga **wsparcie dla uczniów zdolnych** (2,59) oraz **wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce** (2,60). Niekorzystnie oceniono również **dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych** (2,80) oraz **dostęp do edukacji przedszkolnej** (2,84).

Tab. 1. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze edukacja i kultura

działalność domu kultury i biblioteki	3,95
dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	3,63
jakość edukacji przedszkolnej	3,59
jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)	3,38
jakość edukacji w szkołach podstawowych	3,31
dostęp do obiektów kulturalnych (godziny i dni otwarcia, itp.)	3,16
działalność świetlic wiejskich	3,16
jakość infrastruktury przedszkolnej	3,10
organizacja dowozu dzieci do szkół	3,03
jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych	3,01

dodatkowa oferta (kółka zainteresowań, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach	2,87
dostęp do edukacji przedszkolnej	2,84
dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)	2,80
wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach	2,60
wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach	2,59

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Środowisko i przestrzeń

Drugim najwyżej ocenionym obszarem w Gminie Skoki było środowisko i przestrzeń, dla którego średnia ocena wyniosła 2,82. Ze wszystkich aspektów najkorzystniej oceniono **walory środowiska przyrodniczego** – średnia ocena dla tego obszaru wyniosła 4,11. Należy również zaznaczyć, że aspekt ten otrzymał najwyższą ocenę ze wszystkich komponentów, o które zapytano mieszkańców Gminy. Korzystnie oceniono również **system odbioru odpadów** (3,30) oraz **estetykę Gminy** (3,25). Pozostałe aspekty wskazanego obszaru osiągnęły średnie oceny poniżej 3, co wskazuje na sytuację niekorzystną. Najgorzej oceniono **infrastrukturę melioracji szczegółowej** (1,90) oraz **czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających** (2,05). Zdaniem mieszkańców aspekty te wymagają szczególnej uwagi ze strony władz Gminy w celu poprawy ich funkcjonowania.

Tab. 2. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze środowisko i przestrzeń

walory środowiska przyrodniczego	4,11
system odbioru odpadów	3,30
estetyka (czystość na obszarach publicznych)	3,25
jakość powietrza	2,98
czystość terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)	2,89
dostępność terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)	2,88
oferta w działaniach wspierających ochronę środowiska (np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła)	2,75
efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)	2,66
rozwój odnawialnych źródeł energii	2,65
świadomość ekologiczna mieszkańców	2,47
czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających	2,05
infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)	1,90

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Turystyka i rekreacja

Obszar związany z turystyką i rekreacją był kolejnym najwyżej ocenionym obszarem działalności Gminy Skoki. Należy jednak zaznaczyć, że średnia ocena dla tego obszaru wyniosła 2,72, co może świadczyć o niezadowoleniu mieszkańców z jego funkcjonowania. Spośród poszczególnych komponentów korzystnie oceniono **atrakcyjność turystyczną Gminy** (3,58), **poziom bazy gastronomicznej** (3,50) oraz **wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych** (3,42). Mieszkańcy Gminy wyrazili z kolei swoje niezadowolenie z **oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży** (1,86) oraz **dorosłych** (2,11). Niekorzystnie oceniono również **działania promocyjne**

władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów (2,19). Poprawy wymaga również system ścieżek rowerowych znajdujących się na terenie Gminy Skoki (2,35).

Tab. 3. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze turystyka i rekreacja

atrakcyjność turystyczna	3,58
poziom bazy gastronomicznej	3,50
wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	3,42
jakość istniejących chodników	2,98
jakość istniejących dróg rowerowych	2,83
poziom bazy sportowo-rekreacyjnej	2,75
poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)	2,61
oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów	2,60
oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci	2,57
system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwość traktowania ich jako alternatywę dla transportu samochodowego)	2,35
działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów	2,19
oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych	2,11
oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży	1,86

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Infrastruktura techniczna

Kolejnym obszarem działalności Gminy Skoki, który poddano badaniu ankietowemu był obszar związany z infrastrukturą techniczną. Obszar ten uzyskał średnią ocenę na poziomie 2,66. Należy również zauważyć, że wszystkie jego aspekty uzyskały średnią ocenę poniżej 3, co może wskazywać na niezadowolenie mieszkańców w tym zakresie. Wyjątek stanowił komponent związany z **jakością sieci gazowej**, dla którego średnia ocena kształtowała się na poziomie 3,00. Z kolei negatywnie oceniono **stan dróg** (2,43), **bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych** (2,55) oraz **jakość sieci wodociągowej** (2,58). Na terenie Gminy poprawy wymaga również **dostęp do szerokopasmowego Internetu** (2,60), **bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych** (2,65) oraz **mała infrastruktura drogowa** (2,65).

Tab. 4. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze infrastruktura techniczna

jakość sieci gazowej	3,00
dostępność/jakość sieci gazowej	2,95
dostępność/jakość sieci wodociągowej	2,80
mała infrastruktura drogowa (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp)	2,75
dostępność/jakość sieci kanalizacyjnej	2,71
jakość sieci kanalizacyjnej	2,70
mała infrastruktura drogowa (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp)	2,65
bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych	2,65
dostęp do szerokopasmowego Internetu	2,60
jakość sieci wodociągowej	2,58

bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych	2,55
stan dróg	2,43

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Gospodarka

W przeprowadzonym badaniu ankietowym, jednym z najniżej ocenionych obszarów działalności Gminy Skoki był obszar gospodarczy. Średnia ocena dla tego obszaru wyniosła 2,59. Jest to wynik negatywny, który wskazuje na konieczność podjęcia działań w tym zakresie, a w szczególności poprzez zwiększenie **możliwości zawodowych dla osób z wyższym wykształceniem** (1,82) oraz **możliwości uzyskania zatrudnienia** (2,00). Mieszkańcy negatywnie ocenili również **funkcjonowanie transportu publicznego** (2,37), a także **warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej** (2,60). Z kolei najwyżej oceniono **dostępność usług** (3,44). Należy również zaznaczyć, że był to jedyny komponent, który uzyskał średnią ocenę powyżej 3,00.

Tab. 5. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze gospodarka

dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)	3,44
perspektywy rozwojowe działalności rolniczej	2,86
połączenia komunikacyjne z innymi Gminami i miastami	2,85
atrakcyjność inwestycyjna	2,72
konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym	2,67
warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej	2,60
funkcjonowanie transportu zbiorowego	2,37
możliwość uzyskania zatrudnienia	2,00
możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem	1,82

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Spółeczeństwo

Najniżej ocenionym obszarem funkcjonowania Gminy Skoki był obszar społeczeństwo, który uzyskał najniższą średnią ocenę kształtującą się na poziomie 2,50. Spośród badanych aspektów, we wskazanym obszarze, mieszkańcy najkorzystniej ocenili **usługi świadczone przez Urząd Miasta i Gminy Skoki** (3,22), **dostępność budynków administracji publicznej** (3,19), a także **aktywność mieszkańców na rzecz Gminy** (3,12). Zdaniem ankietowanych głównymi obszarami wymagającymi priorytetowego wsparcia na terenie Gminy jest zwiększenie **dostępu do specjalistycznej opieki medycznej** (1,29) oraz poprawa **możliwości zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy** (1,69). Mieszkańcy negatywnie ocenili również **dostęp do podstawowej opieki medycznej** (1,78), a także **dostęp do placówek opieki nad dziećmi do lat 3** (2,20).

Tab. 6. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze społeczeństwo

zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Miasta i Gminy Skoki	3,22
dostępność budynków administracji publicznej	3,19
aktywność mieszkańców na rzecz Gminy (np. wolontariat, partycypacja, inicjatywy oddolne)	3,12
bezpieczeństwo publiczne	2,94
skuteczność działania pomocy społecznej	2,78
jakość opieki żłobkowej	2,75

wsparcie osób starszych (DPS, Kluby Seniora)	2,67
Wsparcie osób niesamodzielných (m.in. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)	2,33
dostęp do żłobków/klubów malucha	2,20
dostęp do podstawowej opieki medycznej	1,78
możliwość zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy	1,69
dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	1,29

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Celem podsumowania w tabeli poniżej zestawione zostały najlepiej i najgorzej ocenione elementy w każdym z przedstawionych obszarów.

Tab. 7. Najlepiej i najgorzej oceniane komponenty w poszczególnych obszarach według ankietowanych

Obszar	Najlepiej ocenione	Najniżej ocenione
Edukacja i kultura	Działalność domu kultury i biblioteki (3,95)	Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach (2,59)
Infrastruktura techniczna	Walory środowiska przyrodniczego (4,11)	Infrastruktura melioracji szczegółowej (1,90)
Środowisko i przestrzeń	Atrakcyjność turystyczna (3,58)	Oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży (1,86)
Gospodarka	Jakość sieci gazowej (3,00)	Stan dróg (2,43)
Społeczeństwo	Dostępność usług (3,44)	Możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem (1,82)
Turystyka i rekreacja	Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Miasta i Gminy Skoki (3,22)	Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (1,29)

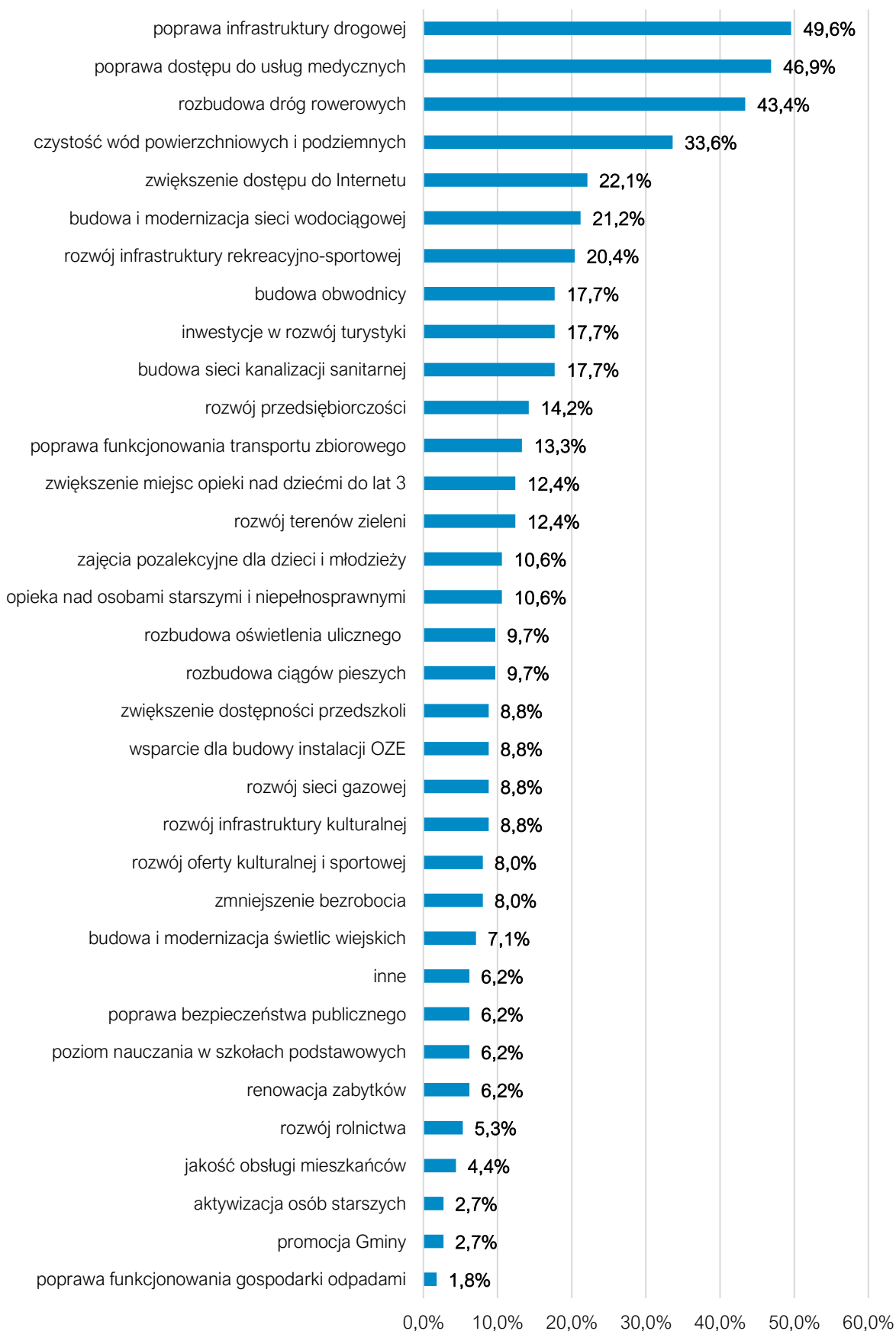
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Gminy. Zdecydowanie najczęściej wskazywanymi odpowiedziami były: **poprawa infrastruktury drogowej** (49,6% odpowiedzi), **poprawa dostępu do usług medycznych** (46,9% odpowiedzi) oraz **rozbudowa dróg rowerowych** (43,4%). Kolejną najczęściej wskazywaną odpowiedzią była poprawa **czystości wód powierzchniowych i podziemnych** (33,6% wszystkich odpowiedzi). Za istotny priorytet w dalszym rozwoju Gminy, mieszkańcy uznali także **zwiększenie dostępu do Internetu szerokopasmowego** (22,1% wszystkich odpowiedzi). Ankietowani uważali również, że należy dążyć do dalszej **budowy i modernizacji sieci wodociągowej** (21,2% wszystkich odpowiedzi). Z kolei wśród prospołecznych kierunków rozwoju najczęściej wskazywano **zwiększenie liczby miejsc opieki nad dziećmi do lat 3** (12,4%), **zwiększenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży** (10,6%), a także zwiększenie oferty **opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi** (10,6%). Szczegóły przedstawia Ryc. 5. *Udział odpowiedzi respondentów na wybrane priorytety rozwojowe.*

Jedno z pytań zawartych w ankiecie dotyczyło wskazania, z czego – według mieszkańców – Gmina Skoki może być dumna. Pytanie miało formę otwartą, zatem respondenci mieli możliwość samodzielnego zaproponowania odpowiedzi. Wśród najczęściej pojawiających się odpowiedzi można wyróżnić: działalność biblioteki, walory turystyczne i przyrodnicze, jeziora oraz imprezy sportowe.

Kolejne pytanie otwarte dotyczyło wskazania, co mogłoby stać się wizytówką Gminy, a tym samym czym jednostka wyróżniałaby się na tle innych. Respondenci podkreślili odpowiedzi z pytania poprzedniego dodając także spójny system ścieżek pieszo-rowerowych.

Ryc. 5. Udział odpowiedzi respondentów na wybrane priorytety rozwojowe
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Podsumowanie wyników badań ankietowych:

Najważniejsze wnioski oraz potrzeby i oczekiwania mieszkańców:

- Infrastruktura drogowa i rowerowa jest priorytetem – aż 50% respondentów wskazało potrzebę poprawy stanu dróg i chodników, a 43% wskazało konieczność rozbudowy ścieżek rowerowych.
- Opieka zdrowotna jest oceniana krytycznie – aż 81% mieszkańców źle oceniło dostęp do specjalistycznej opieki medycznej.
- Sieci wodociągowe i kanalizacyjne wymagają modernizacji – wielu respondentów wskazuje na niską jakość tych usług, a jednocześnie aż 21% wskazało potrzebę ich rozwoju.
- Transport publiczny oceniono nisko – zarówno lokalnie (autobusy), jak i w zakresie dojazdu do usług medycznych poza Gminą.
- Dostęp do opieki nad dziećmi do lat 3 oraz wsparcia dla seniorów uznano za niewystarczający.

Mocne strony Gminy w oczach mieszkańców:

- Walory przyrodnicze i jeziora są najczęściej wymieniane jako atut Gminy – wskazało je ponad 70 respondentów w pytaniach otwartych.
- Biblioteka publiczna cieszy się wyjątkowo wysokim uznaniem – wskazywana jako przykład dobrej działalności kulturalnej i społecznej.
- Bezpieczeństwo oraz czystość terenów publicznych oceniane są dobrze lub bardzo dobrze, co potwierdza wysoką jakość życia.
- Działania rekreacyjno-sportowe oraz aktywność Klubu Sportowego Wełna Skoki są zauważalne i pozytywnie oceniane.
- System gospodarki odpadami oraz estetyka przestrzeni publicznej zostały ocenione na relatywnie wysokim poziomie.

Słabe strony i obszary do poprawy:

- Transport zbiorowy funkcjonuje poniżej oczekiwań mieszkańców – tylko 3 osoby oceniły go pozytywnie.
- Opieka senioralna i usługi społeczne dla osób niesamodzielnych są niedostateczne – to powtarzający się sygnał w pytaniach otwartych i zamkniętych.
- Młodzież i dorośli wskazują brak oferty czasu wolnego – szczególnie brak rozrywki, wydarzeń oraz infrastruktury społecznej.
- Sieć internetowa i gazowa nadal budzą zastrzeżenia – wskazano potrzebę poprawy ich dostępności i jakości.
- Świadomość ekologiczna i czystość wód powierzchniowych pozostają problemem – tylko pojedyncze osoby uznały je za pozytywne.

5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest często stosowanym narzędziem diagnozy strategicznej w jednostkach administracji publicznej. To narzędzie pozwala na porównanie **mocnych i słabych** stron jednostki wynikających z jej **wewnętrznego** otoczenia oraz identyfikację **szans i zagrożeń** dla rozwoju, które płyną z otoczenia **zewnętrznego**. Ponadto dzięki analizie SWOT można również określić, jak te elementy wzajemnie na siebie oddziałują.

Grupy czynników w metodzie SWOT są definiowane w następujący sposób:

Analizę SWOT dla Gminy Skoki opracowano bazując na:

- 1) diagnozie sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Skoki oraz zawartych w niej danych liczbowych, opisowych i przestrzennych pozyskanych z Urzędu Miasta i Gminy w Skokach, Gminnych jednostek organizacyjnych oraz źródeł zewnętrznych;
- 2) wynikach badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy oraz interesariuszy Strategii;
- 3) materiale wypracowanym podczas spotkania z kierownictwem Urzędu Miasta i Gminy w Skokach.

Analizę SWOT dla Gminy Skoki przedstawia poniższa tabela.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Dogodne położenie komunikacyjne: dwie drogi wojewódzkie oraz linia kolejowa nr 356 zapewniają dojazd do Poznania w 45–50 minut, co zwiększa atrakcyjność osiedleńczą i inwestycyjną Gminy. • Zróżnicowany krajobraz o wysokiej wartości przyrodniczej i rekreacyjnej: rzeźba terenu oraz system jezior, cieków i lasów (w tym Park Krajobrazowy Puszcza Zielonka i Natura 2000) tworzą wyjątkowy potencjał krajobrazowy i turystyczny. • Dynamiczny rozwój lokalnej przedsiębiorczości: w latach 2019-2023 liczba firm wzrosła o 120%, a dodatnie saldo rejestracji rok do roku potwierdza korzystne warunki prowadzenia działalności. • Wysoki poziom skanalizowania Gminy: zasięg kanalizacji wynosi 80%, co jest wynikiem powyżej średniej wojewódzkiej i stanowi istotny atut w rozwoju osadnictwa i ochrony środowiska. • Rozwinięta sieć aktywnej turystyki: Gmina dysponuje ponad 100 km oznakowanych tras rowerowych, w tym ważnym regionalnie Dużym Pierścieniem Rowerowym, co sprzyja rozwojowi turystyki weekendowej. • Dobre zaplecze edukacyjne na poziomie podstawowym: nieprzepełnione klasy, nowoczesne wyposażenie szkół i stosunkowo dobre opinie mieszkańców o infrastrukturze edukacyjnej (ocena 3,38 w badaniu ankietowym) zwiększają komfort nauki. • Potencjał energetyczny i logistyczny: obecność Bazy Paliw PERN z 64 zbiornikami oraz rozwój instalacji OZE wskazują na strategiczne znaczenie Gminy w regionie. • Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego: rozbudowany monitoring (71 kamer) i niska przestępczość sprawiają, że mieszkańcy czują się bezpiecznie.	• Ograniczona efektywność planowania przestrzennego: tylko 5,2% powierzchni Gminy objęto miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, a duża liczba decyzji WZ ogranicza kontrolę nad rozwojem. • Brak żłobka publicznego i niewystarczająca oferta opieki nad małymi dziećmi: dwa prywatne żłobki oferują jedynie 34 miejsca, co ogranicza możliwości powrotu rodziców na rynek pracy. • Brak infrastruktury technicznej pod działalność przemysłową: brak kompleksowego uzbrojenia technicznego gruntów pod działalność przemysłową wpływa na niską konkurencyjność Gminy w pozyskiwaniu nowych inwestycji i ogranicza rozwój sektora przedsiębiorczości. • Starzejąca się struktura demograficzna: seniorzy stanowią 23% mieszkańców i ich udział dynamicznie rośnie, co stawia wyzwania przed opieką i integracją międzypokoleniową. • Słabe wyniki edukacyjne młodzieży: średnie wyniki egzaminów ósmoklasisty, szczególnie z matematyki i języków, są poniżej średniej powiatowej. • Wysokie koszty edukacji przy niskim poziomie subwencji: subwencja pokrywa tylko 57% wydatków na edukację, co obciąża budżet samorządu. • Ograniczona dostępność transportu publicznego: zamknięcie linii kolejowej 377 oraz niedostateczna komunikacja wewnętrzna utrudniają mobilność mieszkańców, zwłaszcza na terenach wiejskich. • Wysoka awaryjność kanalizacji podciśnieniowej: około 180 awarii rocznie wymaga modernizacji i zabezpieczenia systemów, szczególnie w okresach zimowych. • Niski stopień gazyfikacji Gminy: tylko 24,8% mieszkańców korzysta z gazu sieciowego, co utrudnia eliminację niskiej

• Rosnące zaangażowanie mieszkańców i organizacji pozarządowych: działalności 18 NGO i wzrost aktywności wolontariackiej, co buduje kapitał społeczny i umożliwia rozwój inicjatyw oddolnych. • Stabilna sytuacja budżetowa: umiarkowany poziom zadłużenia i dobra perspektywa inwestycyjna (nawet 40 mln zł do 2034 r.) umożliwia planowanie rozwoju bez nadmiernego ryzyka finansowego.	emisji i poprawę efektywności energetycznej. • Rozproszenie zabudowy wiejskiej: luźna struktura osadnicza generuje wysokie koszty uzbrojenia i utrudnia zapewnienie usług publicznych w zasięgu pieszym.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Suburbanizacja Poznania: presja migracyjna z aglomeracji zwiększa zapotrzebowanie na nowe osiedla mieszkaniowe i usługi towarzyszące, tym samym warunkując rozwój Gminy Skoki. • Przynależność Gminy Skoki do Stowarzyszenia Metropolia Poznań oraz Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego: możliwość realizacji projektów partnerskich w ramach ZIT MOF Poznania i wzmacniania powiązań funkcjonalnych z ośrodkiem wojewódzkim • Rozwój zielonej i aktywnej turystyki: połączenie walorów krajobrazowych, jezior i lasów z infrastrukturą rowerową sprzyja rozwojowi ekoturystyki. • Możliwość reaktywacji linii kolejowej 377: poprawa dostępności południowo-wschodnich sołectw zwiększyłaby spójność terytorialną Gminy wewnątrz oraz na zewnątrz. • Transformacja energetyczna i OZE: wzrost zainteresowania farmami PV i magazynami energii przyciąga inwestorów oraz sprzyja dekarbonizacji. • Rozbudowa opieki zdrowotnej i telemedycyny: rozwój usług mobilnych i cyfrowych zwiększy dostępność świadczeń w kontekście starzejącego się społeczeństwa. • Możliwość pozyskiwania środków UE i partnerstw publiczno-prywatnych: w kontekście niskiej subwencji oświatowej i potrzeb inwestycyjnych, granty i PPP są kluczowym źródłem wsparcia.	• Postępujące starzenie się społeczeństwa: rosnące potrzeby opiekuńcze mogą przeciążać lokalne systemy pomocy i zdrowia. • Fragmentacja krajobrazu i wzrost kosztów infrastruktury: brak kontroli nad zabudową grozi chaosem przestrzennym i nadmiernymi wydatkami inwestycyjnymi. • Niski poziom dochodów własnych z PIT i CIT: duża zależność od dotacji ogranicza samodzielność finansową Gminy. • Zanieczyszczenie wód i ekosystemów wodnych: zły stan ekologiczny wód może obniżać atrakcyjność turystyczną i jakość życia mieszkańców. • Ucieczka młodych dorosłych: spadek liczby mieszkańców w wieku 25–34 lata ogranicza bazę aktywnych zawodowo. • Brak mieszkań komunalnych i socjalnych: zmniejszający się zasób mieszkań tanich utrudnia zaspokajanie potrzeb osób w trudnej sytuacji. • Wzrost ilości odpadów: przy rosnącej masie odpadów i tylko umiarkowanym wzroście segregacji, Gmina może mieć problem z realizacją celów środowiskowych.

- **Zagospodarowanie terenów poeksploatacyjnych:** przekształcenie wyrobisk żwiru i piasku w zbiorniki rekreacyjne zwiększy atrakcyjność turystyczną.

CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY SKOKI

1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Skoki na lata 2025-2030 jest kompleksowym dokumentem, podczas opracowywania którego dokładnie przeanalizowano aktualną sytuację Gminy. Badanie uwzględniło zarówno mocne strony, które stanowią fundament do wykorzystania, jak i obszary problemowe wymagające specjalnej uwagi i rozwiązania. Cały proces strategiczny miał na celu ustalenie ram rozwoju Gminy Skoki na kolejne lata, gwarantując rozsądne działania i harmonijne wysiłki w dążeniu do zamierzonych celów.

Misja jest to element strategii, który ukazuje najważniejsze kierunki rozwoju Gminy. Koncentruje się ona na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje także na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedź na pytanie, co jest naszym priorytetem.

Uwzględniając przyjęte założenia **misja Gminy Skoki** brzmi następująco:

Skocz na chwilę, zostań na zawsze.

Z kolei **wizja** Gminy, czyli sprecyzowany obraz przyszłości, była kluczowym elementem, pomagającym w definiowaniu kierunku, w którym Gmina powinna zmierzać, aby zrealizować swoje aspiracje i spełnić oczekiwania społeczności lokalnej.

Innymi słowy **wizja** jest obrazem Gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Wizja ukazuje Gminę Skoki w perspektywie strategicznej, zmienionej poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez władze celów.

Wizja Gminy:

- obrazuje stan docelowy Gminy w 2030 roku,
- ukazuje aspiracje władz i mieszkańców Gminy,
- jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei.

Wizja Gminy Skoki brzmi następująco:

**Skoki – Gmina turystycznie atrakcyjna,
gospodarczo przystępna,
a przede wszystkim
przyjazna dla mnie i dla Ciebie!**

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie analizy aktualnej sytuacji Gminy Skoki, jej aspektów ekonomicznych, społecznych oraz przestrzennych, a także uwzględniając czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, określono trzy główne cele strategiczne, które mają być osiągnięte w zgodzie z wizją rozwoju Gminy. W celu realizacji założeń strategicznych, ustalono również cele szczegółowe (inaczej operacyjne), które zawierają kierunki działań do osiągnięcia.

Wyznaczone dla Gminy cele strategiczne odpowiadają zdefiniowanym obszarom rozwojowym w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które są od siebie zależne i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Podstawą realizacji zadań w sferze gospodarczej będą stanowiły działania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej i poprawy jakości środowiska przyrodniczego. W celu realizacji założeń strategicznych, ustalono również cele szczegółowe, nazywane celami operacyjnymi, którym przyporządkowano zaplanowane do realizacji kierunki działań.

W poniższej tabeli przedstawione zostały opracowane cele strategiczne, które odpowiadają na wyzwania rozwojowe Gminy Skoki w obszarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym:

Cel I	Cel II	Cel III
FUNKCJONALNA PRZESTRZEŃ, ROZWIŃIĘTA INFRASTRUKTURA I PRZYJAZNE ŚRODOWISKO GMINY SKOKI 	GMINA SKOKI JAKO MIEJSCE SPRZYJAJĄCE INWESTYCJOM, PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TURYSTYCE 	ZINTEGROWANA, AKTYWNA I BEZPIECZNA WSPÓLNOTA MIESZKAŃCÓW GMINY SKOKI

W tabeli na kolejnych stronach przedstawiono cele strategiczne wraz z przypisanymi do nich celami operacyjnymi oraz kierunkami działań.

FUNKCJONALNA PRZESTRZEŃ, ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA I PRZYJAZNE ŚRODOWISKO GMINY SKOKI

Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie ładunku przestrzennego

Cel operacyjny 1.2: Rozwinięta infrastruktura techniczna

Cel operacyjny 1.3. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu

Sprawne funkcjonowanie Gminy oraz wysoka jakość życia mieszkańców są bezpośrednio powiązane z przemyślaną polityką przestrzenną, nowoczesną i dostępną infrastrukturą techniczną, a także zrównoważonym podejściem do środowiska naturalnego. W obliczu dynamicznych zmian – demograficznych, klimatycznych i gospodarczych – istotne jest zapewnienie przejrzystych zasad zagospodarowania przestrzeni, przygotowanie terenów pod rozwój oraz wzmacnianie odporności infrastruktury na kryzysy środowiskowe i cywilizacyjne.

W kontekście rosnących potrzeb mieszkaniowych i inwestycyjnych, Gmina Skoki stoi przed koniecznością uchwalenia Planu Ogólnego, który wyznaczy ramy dalszego rozwoju. Równolegle kluczowe znaczenie ma rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej – w tym sieci drogowej, wodno-kanalizacyjnej oraz transportu zbiorowego. Potrzebne są również działania wspierające zieloną transformację: od efektywności energetycznej w budynkach publicznych, przez rozwój OZE i retencji wodnej, po podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Cele i kierunki działań w tym obszarze obejmują zatem zarówno wzmocnienie ładunku przestrzennego, jak i poprawę infrastruktury oraz ochronę środowiska. Zrealizowanie tych działań powinno przyczynić się do zwiększenia przejrzystości procesów inwestycyjnych, poprawy komfortu codziennego życia mieszkańców, a także adaptacji Gminy do wyzwań związanych ze zmianami klimatycznymi i rozwojem technologicznym.

FUNKCJONALNA PRZESTRZEŃ, ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA I PRZYJAZNE ŚRODOWISKO GMINY SKOKI

Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik osiągnięcia działań
Zwiększenie ładunku przestrzennego	• Przyjęcie Planu Ogólnego Gminy Skoki stanowiącego podstawę zagospodarowania przestrzeni Gminy z poszanowaniem ładunku przestrzennego i zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju: • wyznaczenie nowych terenów mieszkaniowych; • wyznaczenie terenów pod rozwój OZE; • Opracowanie nowych i aktualizacja istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; • Prowadzenie działań konserwatorskich i restauratorskich na zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub Gminnej ewidencji zabytków; • Rewitalizacja terenów zdegradowanych poprzez wyprowadzenie lokalnej społeczności ze stanu kryzysowego w oparciu o Gminny Program Rewitalizacji; • Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznych – place, skwery, centra wsi; • Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu utworzenia infrastruktury i obiektów obrony cywilnej; • Wspieranie działalności OPS poprzez zakup nowoczesnego sprzętu gaśniczo-ratowniczego.	• Zwiększenie ładunku przestrzennego i przejrzystości zasad zagospodarowania na obszarze całej Gminy. • Zaspokojenie rosnących potrzeb mieszkaniowych przy zachowaniu spójności przestrzennej. • Zwiększenie pokrycia planistycznego i przewidywalności inwestycyjnej na terenie Gminy. • Zachowanie i poprawa stanu technicznego dziedzictwa kulturowego Gminy. • Ożywienie społeczno-gospodarcze obszarów kryzysowych oraz poprawa jakości przestrzeni publicznej. • Zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i atrakcyjności rekreacyjnej terenów nadrzecznych. • Podniesienie gotowości Gminy do sytuacji kryzysowych i wzmocnienie bezpieczeństwa mieszkańców. • Zwiększenie skuteczności i bezpieczeństwa działań ratowniczo-gaśniczych jednostek OSP.	• Postępy prac nad Planem Ogólnym (forma opisowa); • Powierzchnia wyznaczonych nowych terenów mieszkaniowych (ha); • Powierzchnia wyznaczonych terenów OZE (ha); • Udział powierzchni Gminy pokrytej MPZP (%); • Liczba obiektów zabytkowych poddanych pracom konserwatorskim (szt.); • Liczba zrealizowanych przedsięwzięć w ramach prowadzonych działań rewitalizacyjnych (szt.); • Liczba utworzonych obiektów obrony cywilnej (szt.); • Liczba zakupionego sprzętu ratowniczo-gaśniczego (szt.).

Rozwinięta infrastruktura techniczna	• Współpraca z zarządcami dróg wyższych kategorii w zakresie modernizacji, rozbudowy i podniesienia standardu dróg będących w ich utrzymaniu; • Poprawa Gminnej infrastruktury drogowej, zwiększającej spójność komunikacyjną oraz bezpieczeństwo w ruchu drogowym; • Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa na drogach Gminnych poprzez zastosowanie rozwiązań technicznych takich jak np. progi zwalniające, inteligentna sygnalizacja świetlna oraz zmiany w organizacji ruchu; • Organizowanie bezpiecznych i dostępnych miejsc parkingowych przy kluczowych destynacjach m.in. w Skokach oraz w Roszkowie; • Wspieranie alternatywnych środków transportu poprzez budowę spójnego systemu ścieżek rowerowych; • Rozwój transportu zbiorowego poprzez uruchomienie nowych tras w ramach organizowanego transportu zbiorowego; • Budowa, przebudowa i rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej wraz z urządzeniami towarzyszącymi; • Modernizacja i budowa nowych stacji uzdatniania wody na terenie Gminy (m.in. w Jabłkowie, Pawłowie, Roszkowie i Roszkówku); • Budowa biogazowni; • Tworzenie warunków do rozwoju sieci Internetu szerokopasmowego na terenie Gminy.	• Poprawa jakości i dostępności dróg wojewódzkich i powiatowych przebiegających przez Gminę. • Podniesienie standardu sieci drogowej i skrócenie czasu dojazdu do usług oraz instytucji. • Zmniejszenie liczby zdarzeń drogowych i poprawa komfortu mieszkańców w ruchu lokalnym. • Zwiększenie wygody i bezpieczeństwa użytkowników dróg w rejonach o największym natężeniu ruchu. • Wzrost popularności zrównoważonej mobilności i poprawa bezpieczeństwa rowerzystów. • Lepsze skomunikowanie sołectw oraz większa dostępność transportu dla osób niezmotywowanych. • Zwiększenie zasięgu i niezawodności podstawowej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. • Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości wody pitnej przez cały rok. • Zwiększenie udziału energii odnawialnej oraz poprawa gospodarowania odpadami organicznymi. • Zwiększenie dostępu do szybkiego Internetu, szczególnie na obszarach wiejskich i rozproszonych.	• Długość zmodernizowanych i rozbudowanych dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych (km); • Długość zmodernizowanych, rozbudowanych i wybudowanych dróg Gminnych (km); • Liczba zastosowanych rozwiązań technicznych na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym (szt.); • Długość wybudowanych ścieżek rowerowych (szt.); • Liczba wyznaczonych nowych linii autobusowych (szt.); • Długość zmodernizowanej, wybudowanej i przebudowanej sieci wodno-kanalizacyjnej (km); • Liczba punktów adresowych posiadających dostęp do Internetu szerokopasmowego (szt.).
--	--	--	--

Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	• Rozwój odnawialnych źródeł energii i wykorzystanie OZE w budynkach użyteczności publicznej; • Kompleksowe działania w zakresie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej; • Zastosowanie energooszczędnych opraw oświetleniowych w oświetleniu ulicznym, oświetleniu miejsc użyteczności publicznej, skwerów, parków; • Ograniczenie zanieczyszczeń powietrza spowodowanych głównie przez tzw. niską emisję (zwłaszcza w sezonie jesienno-zimowym) pochodzącą z sektora komunalno-bytowego oraz transportu, m.in. poprzez: wsparcie mieszkańców w wymianie źródeł ciepła na energooszczędne poprzez lokalne programy; • Rozwój infrastruktury zielonej i błękitnej, zdolnej do przejmowania wód opadowych w miastach i ich otoczeniu; naturalne zagospodarowywanie wód opadowych na obszarach zurbanizowanych; • Zwiększanie i ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości, zwiększenie retencji wodnej na terenie Gminy; • Wsparcie rozwoju bioróżnorodności, decydującej o stabilności i odporności ekosystemów, zwłaszcza na terenach zurbanizowanych; • Podejmowanie działań i przeprowadzanie akcji edukacyjnych na rzecz podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy, np. organizacja warsztatów, kampanii informacyjnych i konkursów dla dzieci i młodzieży. • Rekultywacja składowiska odpadów w Rejowcu; • Zapewnienie wszystkim mieszkańcom Gminy edukacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym segregacji odpadów, oraz promocja idei gospodarki o obiegu zamkniętym.	• Zwiększenie udziału energii odnawialnej w budynkach publicznych i zmniejszenie kosztów ich eksploatacji. • Obniżenie energochłonności obiektów użyteczności publicznej oraz poprawa komfortu ich użytkowania. • Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej w przestrzeni publicznej i kosztów oświetlenia. • Poprawa jakości powietrza w sezonie grzewczym oraz ograniczenie niskiej emisji z gospodarstw domowych. • Zwiększenie odporności terenów zabudowanych na skutki zmian klimatu poprzez naturalne zagospodarowanie wód. • Poprawa jakości wód powierzchniowych i gruntowych oraz zwiększenie retencji na terenie Gminy. • Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców, zwłaszcza dzieci i młodzieży, w zakresie ochrony środowiska. • Przywrócenie wartości użytkowych i środowiskowych terenów zdegradowanych przez składowisko odpadów. • Zwiększenie poziomu selektywnej zbiórki i zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska.	• Liczba budynków publicznych wyposażonych w instalacje OZE (szt.); • Liczba budynków poddanych termomodernizacji (szt.); • Liczba wymienionych opraw oświetleniowych na energooszczędne (szt.); • Liczba dofinansowanych lub wymienionych źródeł ciepła (szt.); • Liczba zrealizowanych inwestycji retencyjnych i rozwiązań błękitno-zielonych (szt.); • Liczba wykonanych urządzeń zwiększających retencję (szt.); • Powierzchnia nowych lub zmodernizowanych terenów zielonych (ha); • Liczba projektów realizowanych na rzecz ochrony bioróżnorodności (szt.); • Liczba zorganizowanych wydarzeń edukacyjnych w zakresie ekologii (szt.); • Powierzchnia rekultywowanych terenów po składowisku (ha);
---	---	---	--

GMINA SKOKI JAKO MIEJSCE SPRZYJAJĄCE INWESTYCJOM, PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TURYSTYCE

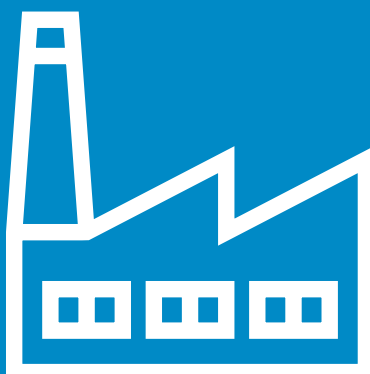
Cel operacyjny 2.1: Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Skoki

Cel operacyjny 2.2: Bogata oferta turystyczna oraz promocja Gminy Skoki

Rozwój gospodarczy Gminy Skoki wymaga konsekwentnego wzmacniania potencjału inwestycyjnego, tworzenia przyjaznego klimatu dla przedsiębiorczości oraz efektywnego wykorzystania walorów turystycznych i przyrodniczych regionu. Kluczowe znaczenie mają działania prowadzące do przygotowania terenów inwestycyjnych, aktywizacji lokalnego rynku pracy oraz wsparcia dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw – szczególnie w sektorach opartych na zasobach lokalnych, pracy zdalnej i usługach cyfrowych.

Równolegle, duży potencjał rozwojowy tkwi w sektorze turystycznym, zwłaszcza w kontekście obecności jezior, lasów i obszarów chronionych. Skuteczne zagospodarowanie tych zasobów wymaga inwestycji w infrastrukturę rekreacyjną i informacyjną, rozwoju produktów lokalnych, budowania marki miejsca i aktywizacji lokalnych społeczności w obszarze turystyki.

Kierunki działań w tym obszarze koncentrują się więc na wzmacnianiu pozycji Gminy Skoki jako konkurencyjnej lokalizacji dla inwestorów, rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz tworzeniu kompleksowej i rozpoznawalnej oferty turystycznej. Efektem planowanych działań powinien być wzrost aktywności gospodarczej, zwiększenie liczby inwestycji i odwiedzających, rozwój lokalnego rynku pracy oraz większe zaangażowanie mieszkańców w działania promujące Gminę i jej unikatowy charakter.

GMINA SKOKI JAKO MIEJSCE SPRZYJAJĄCE INWESTYCJOM, PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TURYSTYCE

Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik osiągnięcia działań
Przyjazne warunki do rozwoju przedsiębiorczości	- Przygotowanie terenów inwestycyjnych z pełnym uzbrojeniem, dobrą dostępnością komunikacyjną i aktualnymi dokumentami planistycznymi; - Podejmowanie działań promujących Gminę jako atrakcyjne miejsce do prowadzenia działalności gospodarczej – zarówno na poziomie regionalnym, jak i ogólnopolskim; - Aktywna współpraca z inwestorami zewnętrznymi i lokalnymi przedsiębiorcami, w tym organizacja spotkań, konsultacji i grup roboczych; - Rozwój doradztwa i wsparcia merytorycznego dla mikro- i małych firm, m.in. poprzez punkty informacyjne czy inkubatory przedsiębiorczości; - Inicjowanie współpracy rolników i lokalnych przetwórców w celu skracania łańcuchów dostaw i rozwoju sprzedaży bezpośredniej; - Wspieranie transformacji ekologicznej w rolnictwie poprzez dotacje, doradztwo i promocję dobrych praktyk (np. wymiana azbestu, zagospodarowanie folii); - Promocja postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży – m.in. poprzez szkolenia, konkursy i programy współpracy ze szkołami.	- Zwiększona liczba inwestycji na terenie Gminy. - Wzrost aktywności gospodarczej i liczby firm lokalnych. - Wzrost poziomu współpracy między sektorem publicznym a biznesem. - Ułatwiony dostęp mieszkańców do usług wsparcia przedsiębiorczości. - Rozwinięty lokalny rynek produktów rolnych. - Zwiększona świadomość i zastosowanie praktyk rolnictwa ekologicznego. - Większe wykorzystanie technologii informacyjnych przez firmy i mieszkańców. - Zwiększenie liczby młodych osób zainteresowanych zakładaniem działalności.	- Powierzchnia terenów inwestycyjnych objętych planami i uzbrojonych (ha); - Liczba nowych firm zarejestrowanych w Gminie (szt.); - Liczba spotkań/forów organizowanych z udziałem przedsiębiorców (szt.); - Liczba osób korzystających z usług doradczych/informacyjnych (os.); - Liczba gospodarstw sprzedających produkty lokalne (szt.); - Liczba gospodarstw objętych wsparciem proekologicznym (szt.); - Liczba zmodernizowanych lub wybudowanych targowisk (szt.); - Liczba inicjatyw skierowanych do młodzieży w zakresie przedsiębiorczości (szt.).

Bogata oferta turystyczna oraz promocja Gminy Skoki	• Rozbudowa i uzupełnienie sieci szlaków pieszych i rowerowych, w tym ścieżek edukacyjnych, spójnie oznakowanych i skomunikowanych z parkingami. • Rozwój infrastruktury rekreacyjnej nad jeziorami i rzeką Małą Wełną; • Utworzenie i wyposażenie Gminnego Punktu Informacji Turystycznej koordynującego rezerwacje i promocję usług towarzyszących. • Organizacja kalendarza całorocznych wydarzeń tematycznych; • Promocja produktów lokalnych wspierana przez działania w mediach społecznościowych; • Wprowadzenie usług przewodnickich i warsztatów rękodzielniczych dla turystów; • Wsparcie działań zmierzających do kreowania i budowy nowych produktów i marek lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem działań promocyjnych i marketingowych; • Digitalizacja oferty turystycznej Gminy (mapy online, kody QR przy atrakcjach, strona z kalendarzem wydarzeń); • Udział w wydarzeniach, targach i spotkaniach lokalnych, regionalnych i ogólnokrajowych promujących Gminę, jej walory i potencjał, produkty lokalne oraz region; • Współpraca z NGO, Gminami partnerskimi w realizacji działań promocyjnych oraz innych aktywnych grup nieformalnych.	• Zwiększenie atrakcyjności oferty turystycznej Gminy poprzez rozwój dostępnej i dobrze oznakowanej infrastruktury szlakowej. • Zwiększenie wykorzystania potencjału przyrodniczego Gminy do celów rekreacyjnych. • Zwiększenie dostępu do informacji turystycznej i poprawa obsługi ruchu turystycznego. • Zwiększenie liczby wydarzeń integrujących społeczność i promujących ofertę turystyczną Gminy. • Wzrost rozpoznawalności produktów lokalnych oraz większe zainteresowanie nimi wśród mieszkańców i turystów. • Stworzenie urozmaiconej oferty usług dla odwiedzających i wydłużenie sezonu turystycznego. • Wzrost rozpoznawalności marki Gminy i jej produktów regionalnych na poziomie ponadlokalnym. • Zwiększenie widoczności Gminy Skoki na wydarzeniach promocyjnych w regionie i kraju. • Zwiększenie udziału organizacji pozarządowych i grup nieformalnych w działaniach promujących aktywność turystyczną i lokalną.	• Długość oznakowanych i utrzymywanych szlaków pieszych, rowerowych oraz ścieżek edukacyjnych (km); • Liczba zrealizowanych inwestycji w infrastrukturę rekreacyjną nad jeziorami i rzeką Małą Wełną (szt.); • Liczba osób korzystających z usług Punktu Informacji Turystycznej (os.); • Liczba wydarzeń tematycznych zorganizowanych na terenie Gminy (szt.); • Liczba wypromowanych produktów lokalnych w ramach działań promocyjnych (szt.); • Liczba wydarzeń z udziałem Gminy Skoki promujących jej ofertę turystyczną poza obszarem Gminy (szt.); • Liczba organizacji pozarządowych i grup nieformalnych zaangażowanych w działania promujące turystykę i ofertę lokalną (szt.)
---	---	---	---

ZINTEGROWANA, AKTYWNA I BEZPIECZNA WSPÓLNOTA MIESZKAŃCÓW GMINY SKOKI

Cel operacyjny 3.1: Wyrównywanie dostępu do usług społecznych

Cel operacyjny 3.2: Nowoczesna i bezpieczna edukacja w Gminie Skoki

Cel operacyjny 3.3. Rozbudowana oferta kulturalna oraz sportowa skierowana do wszystkich grup wiekowych

Silna i zintegrowana społeczność lokalna to fundament trwałego rozwoju Gminy. W obliczu wyzwań demograficznych, rosnących potrzeb opiekuńczych, przemian społecznych i cywilizacyjnych konieczne jest systemowe podejście do usług społecznych, edukacji oraz oferty kulturalno-sportowej. Kluczowe działania w tym zakresie powinny skupiać się na zwiększeniu dostępności do wsparcia społecznego i psychologicznego, rozwijaniu nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury edukacyjnej oraz tworzeniu atrakcyjnej i angażującej oferty czasu wolnego, dostępnej dla mieszkańców w każdym wieku.

W szczególności istotne jest wzmacnianie form opieki nad dziećmi, osobami starszymi i zależnymi, rozwój wsparcia środowiskowego oraz poprawa warunków mieszkaniowych dla osób w trudnej sytuacji życiowej. Równolegle konieczna jest modernizacja placówek oświatowych, rozwój kompetencji kadry, a także działania integrujące szkoły z otoczeniem społecznym i gospodarczym. W obszarze kultury i sportu istotne jest zapewnienie powszechnego i równego dostępu do zajęć animacyjnych, wspieranie aktywnych form spędzania czasu oraz wzmacnianie lokalnych tożsamości i tradycji.

Przedstawione kierunki działań mają na celu budowanie Gminy przyjaznej, otwartej i solidarnej – w której mieszkańcy mają realny wpływ na otoczenie i możliwość pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Efektem realizacji tych działań powinna być większa integracja mieszkańców, lepsza jakość życia oraz większe poczucie bezpieczeństwa i wspólnoty w Gminie Skoki.

ZINTEGROWANA, AKTYWNA I BEZPIECZNA WSPÓLNOTA MIESZKAŃCÓW GMINY SKOKI

	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik osiągnięcia działań
Wyrównywanie dostępu do usług społecznych	- Zapewnienie dostępności usług opiekuńczych dla dzieci i osób starszych poprzez utworzenie samorządowego żłobka, punktów opieki dziennej oraz rozwój klubów seniora na terenie Gminy; - Rozwój mobilnych form wsparcia dla osób niesamodzielnych, w tym usług pielęgniarских, psychologicznych i opiekuńczych realizowanych w miejscu zamieszkania; - Utworzenie punktu konsultacyjnego dla mieszkańców oferującego dostęp do wsparcia psychologicznego, prawnego i terapeutycznego, w tym dla dzieci i rodzin w kryzysie; - Stworzenie systemu wsparcia dla opiekunów osób zależnych poprzez szkolenia, doradztwo i punkty informacyjne, ułatwiające im codzienne funkcjonowanie; - Wprowadzenie lokalnego programu transportu społecznego (np. „taksówka dla seniora”) umożliwiającego mieszkańcom dostęp do usług zdrowotnych, administracyjnych i społecznych; - Tworzenie mikrocentrów integracji i wsparcia społecznego w największych sołectwach, oferujących porady, działania animacyjne i pomoc instytucjonalną; - Prowadzenie działań profilaktycznych i interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, wykluczeniu społecznemu i uzależnieniom, we współpracy z OPS i służbami. - Zwiększenie dostępności mieszkań socjalnych i wspieranych poprzez rozbudowę Gminnego zasobu lokalowego i wsparcie osób w kryzysie mieszkaniowym;	- Zwiększona dostępność opieki dla dzieci i seniorów na poziomie lokalnym. - Poprawa jakości życia osób niesamodzielnych poprzez dostęp do usług w miejscu zamieszkania. - Ułatwiony dostęp mieszkańców do specjalistycznego wsparcia psychologicznego i prawnego. - Lepsze warunki opieki nad osobami zależnymi dzięki systemowemu wsparciu opiekunów. - Ułatwienie osobom starszym i niepełnosprawnym poruszania się i dostępu do usług. - Powstanie lokalnych punktów aktywności społecznej i integracji mieszkańców. - Zmniejszenie skali wykluczenia społecznego i poprawa bezpieczeństwa w rodzinach. - Zwiększenie liczby mieszkań dostępnych dla osób w trudnej sytuacji życiowej. - Wzrost liczby działań społecznych i integracyjnych podejmowanych przez NGO i mieszkańców. - Zwiększona dostępność informacji i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami.	- Liczba utworzonych nowych placówek opieki dziennej (szt.); - Liczba osób korzystających z usług mobilnej opieki i wsparcia (os.); - Liczba porad udzielonych w punkcie konsultacyjnym (szt.); - Liczba przeszkolonych opiekunów osób zależnych (os.); - Liczba zrealizowanych przewozów w ramach transportu społecznego (szt.); - Liczba utworzonych mikrocentrów wsparcia społecznego (szt.); - Liczba działań profilaktycznych i interwencyjnych (szt.); - Liczba nowych lokali w zasobie mieszkań socjalnych (szt.); - Liczba projektów społecznych realizowanych z NGO (szt.); - Liczba dostosowanych narzędzi cyfrowych

	- Rozwijanie partnerstw z organizacjami pozarządowymi i liderami lokalnymi w celu realizacji działań społecznych i animacyjnych na rzecz integracji mieszkańców; - Poprawa dostępności cyfrowej usług publicznych poprzez dostosowanie serwisów internetowych, formularzy i narzędzi komunikacji do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami.		w placówkach publicznych (szt.).
Nowoczesna i bezpieczna edukacja w Gminie Skoki	- Dostosowanie infrastruktury oświatowej do potrzeb uczniów i nauczycieli poprzez modernizację szkół, wyposażenie w nowoczesny sprzęt i tworzenie pracowni tematycznych; - Wprowadzenie kompleksowego systemu wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, obejmującego zajęcia wyrównawcze, korepetycje i asystentów ucznia; - Realizacja programów edukacyjnych promujących zdrowie psychiczne, relacje rówieśnicze i bezpieczeństwo cyfrowe wśród dzieci i młodzieży; - Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych rozwijających talenty i zainteresowania uczniów, w tym warsztatów artystycznych, sportowych, językowych i naukowych; - Podnoszenie kompetencji kadry pedagogicznej poprzez organizację regularnych szkoleń, kursów i wymian dobrych praktyk z innymi placówkami. - Wsparcie aktywnej roli rodziców w edukacji dzieci poprzez organizację spotkań, konsultacji i warsztatów edukacyjnych; - Zwiększenie bezpieczeństwa i komfortu uczniów poprzez modernizację przestrzeni wokół szkół, doświetlenie dróg dojścia, montaż monitoringu i zakup wyposażenia; - Współpraca szkół z instytucjami kultury, firmami i organizacjami społecznymi w celu	- Poprawa jakości nauczania dzięki nowoczesnemu wyposażeniu szkół. - Lepsze wyniki edukacyjne uczniów z trudnościami i deficytami. - Wzrost świadomości zdrowotnej i emocjonalnej wśród dzieci i młodzieży. - Zwiększone możliwości rozwoju pasji i kompetencji uczniów poza lekcjami. - Podniesienie poziomu kompetencji kadry pedagogicznej. - Silniejsze zaangażowanie rodziców w życie edukacyjne dzieci. - Poprawa bezpieczeństwa i warunków uczniów wokół placówek oświatowych. - Rozszerzenie współpracy szkół z partnerami zewnętrznymi. - Skuteczniejsze pozyskiwanie środków zewnętrznych na potrzeby oświaty.	- Liczba zmodernizowanych lub wyposażonych pracowni szkolnych (szt.); - Liczba uczniów objętych dodatkowymi zajęciami wspierającymi (os.); - Liczba uczniów objętych programami profilaktycznymi (os.); - Liczba uczestników zajęć pozalekcyjnych (os.); - Liczba nauczycieli objętych szkoleniami (os.); - Liczba spotkań edukacyjnych z rodzicami (szt.); - Liczba zrealizowanych działań poprawiających bezpieczeństwo przy szkołach (szt.); - Liczba partnerstw edukacyjnych zawartych przez szkoły (szt.); - Kwota środków zewnętrznych pozyskanych na cele oświatowe (zł).

	wzbogacenia oferty edukacyjnej i zawodowej uczniów; • Pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania w celu rozwoju infrastruktury oświatowej i programów edukacyjnych, m.in. w ramach projektów unijnych.		
Rozbudowana oferta kulturalna oraz sportowa skierowana do wszystkich grup wiekowych	• Rozwój i promocja całorocznej oferty wydarzeń kulturalnych i sportowych skierowanych do różnych grup mieszkańców, sprzyjających integracji społecznej; • Modernizacja i rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w tym kompleksu sportowo-rekreacyjnego, remont i budowa boisk, placów zabaw, stref relaksu i siłowni plenerowych w sołectwach; • Wzmocnienie roli świetlic wiejskich jako centrów kultury i edukacji, poprzez doposażenie, rozwój kadry i ofertę animacyjną dla mieszkańców; • Budowa świetlic w Jabłkowie, Łosińcu, Sławicy i Niedźwiedzinach; • Budowa muszli koncertowej nad jeziorem Włókna; • Tworzenie i prowadzenie sekcji zainteresowań i zajęć hobbystycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie kultury, sztuki i sportu; • Organizacja cyklicznych zajęć promujących zdrowy styl życia oraz integrację międzypokoleniową, takich jak nordic walking, joga, spacer tematyczne, senioriada; • Wspieranie działań Gminnej Biblioteki Publicznej jako lokalnego centrum edukacji i kultury, również poprzez rozszerzenie oferty objazdowej na sołectwa; • Uruchomienie systemu mikrograntów dla mieszkańców i organizacji pozarządowych na realizację oddolnych inicjatyw kulturalnych i sportowych;	• Zwiększona integracja społeczna dzięki wydarzeniom lokalnym. • Lepszy dostęp mieszkańców do nowoczesnej infrastruktury rekreacyjnej. • Wzrost znaczenia świetlic jako lokalnych centrów kultury. • Większe zaangażowanie dzieci i młodzieży w działania kulturalne i sportowe. • Popularyzacja zdrowego stylu życia wśród mieszkańców. • Większa oferta edukacyjna i kulturalna Gminnej Biblioteki Publicznej. • Zwiększona liczba oddolnych inicjatyw kulturalnych i sportowych. • Rozwój aktywności obywatelskiej i grup nieformalnych. • Wzrost uczestnictwa mieszkańców w wydarzeniach regionalnych i krajowych. • Wzmocnienie tożsamości lokalnej poprzez promocję dziedzictwa kulturowego.	• Liczba wydarzeń kulturalnych i sportowych organizowanych rocznie (szt.); • Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych (szt.); • Liczba świetlic objętych działaniami rozwojowymi (szt.); • Liczba sekcji i grup zajęciowych działających w Gminie (szt.); • Liczba uczestników zajęć promujących zdrowy styl życia (os.); • Liczba wydarzeń lub warsztatów organizowanych przez bibliotekę (szt.); • Liczba przyznanych mikrograntów na inicjatywy społeczne (szt.); • Liczba wspieranych grup nieformalnych i NGO (szt.); • Liczba zorganizowanych wyjazdów kulturalnych poza Gminę (szt.);

	• Wsparcie aktywnych grup mieszkańców i organizacji nieformalnych, w tym klubów sportowych, grup rekreacyjnych i zespołów artystycznych; • Umożliwienie mieszkańcom udziału w wydarzeniach kulturalnych poza terenem Gminy, np. poprzez wyjazdy do teatrów, muzeów i festiwali; • Rozwój działań promujących lokalne dziedzictwo, tradycje i historię Gminy Skoki poprzez warsztaty rękodzielnicze, gry terenowe i wystawy tematyczne.		• Liczba wydarzeń promujących dziedzictwo lokalne (szt.).
--	--	--	---

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Skoki oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

Gmina Skoki położona jest w południowej części powiatu wągrowieckiego, granicząc z Gminami: Wągrowiec (od północy), Mieścisko (od północnego wschodu), Kłęcko (od wschodu), Kiszkowo (od południowego wschodu), Murowana Goślina (od południowego zachodu) oraz Rogoźno (od północnego zachodu).

Obszar Gminy charakteryzuje się urozmaiconym ukształtowaniem terenu, łączącym obszary równinne z niewielkimi wzniesieniami. Krajobraz tworzą cenne zasoby przyrodnicze oraz malownicze tereny rolnicze i leśne. Rozległe nizinne pola uprawne przeplatają się z kompleksami leśnymi i zadrzewieniami, tworząc mozaikę środowiska naturalnego i kulturowego. W centralnej części Gminy znajduje się wiele jezior i stawów, które wzbogacają lokalny ekosystem i potencjał rekreacyjny.

Głównym ośrodkiem osadniczym i administracyjnym jest miasto Skoki, położone przy drodze wojewódzkiej nr 196 i linii kolejowej nr 356 (Poznań–Bydgoszcz), zamieszkiwane przez 44% mieszkańców. Skoki pełnią funkcje usługowe i administracyjne – zlokalizowane są tu m.in. Urząd Miasta i Gminy, komenda policji, straż pożarna, przychodnia, poczta, apteki. Drugim co do wielkości ośrodkiem jest Potrzebanowo (7% mieszkańców), o funkcji mieszkaniowo-rekreacyjnej.

W zakresie struktury sieci osadniczej Gminy ustala się utrzymanie dotychczasowej roli i hierarchii istniejących jednostek osadniczych z założeniem ich równomiernego rozwoju w kierunku wykształconych do tej pory funkcji i specjalizacji. W ramach systemu osadniczego wyróżnia się:

1. Skoki – wielofunkcyjne centrum gminy, ośrodek usług publicznych i komercyjnych
2. Miejscowość o zwartej zabudowie i dominacji funkcji mieszkaniowej oraz letniskowej - Sławica
3. Miejscowość o częściowo rozproszonej zabudowie i dominacji funkcji mieszkaniowej, w tym mniejszym udziale zabudowy letniskowej: Potrzebanowo, Grzybowo, Sława Wielkopolska,
4. Miejscowość o częściowo rozproszonej zabudowie i dominacji funkcji mieszkaniowej: Rościno, Grzybowo, Roszkowo
5. Pozostałe mniejsze miejscowości gminy o charakterze mieszkaniowo-rolniczym:

W przypadku miejscowości o dużym udziale funkcji letniskowych i turystycznych w każdym przypadku należy zapewnić odpowiedni standard funkcjonowania zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, wykształconej wokół historycznych układów ruralistycznych wsi i koncentrującej stałych mieszkańców.

Pozostałe strefy koncentracji zabudowy to:

- północ: Łosiniec i Lechlin,
- południe: Pawłowo Skockie i Rejowiec,
- zachód: Jabłkowo.

Pozostałe miejscowości pełnią funkcje uzupełniające, wspierając spójność przestrzenną i funkcjonalną.

W strukturze miasta Skoki wyróżnia się centralna część o funkcji mieszkaniowo-usługowej, zabudowę mieszkaniową jedno- i wielorodzinną oraz strefy produkcyjno-usługowe. Występują tu także grunty rolne oraz tereny przyrodnicze, w tym bagieny teren Moraś.

Centrum koncentruje się wokół placu Powstańców Wielkopolskich i ulicy Jana Pawła II. Charakteryzuje się zwartą, historyczną zabudową 2-4 kondygnacyjną z funkcjami usługowo-mieszkaniowymi. Ulice Kościelna, Jana Pawła II, Kazimierza Wielkiego, Ciastowicza i Dworcowa stanowią obszar intensywnej zabudowy mieszkaniowo-usługowej z licznymi sklepami, apteką, punktem skupu ziół, supermarketem, a także obiektami publicznymi.

Na północny wschód od centrum rozwija się zabudowa jednorodzinna z przedszkolem i Zakładem Przemysłu Drzewnego. Wzdłuż ulicy Rakojedzkiej rozwija się kolejna strefa mieszkaniowa, kierująca się ku obszarom otwartym i leśnym. Na południu, między linią kolejową a ul. Antoniewską, znajduje się zabudowa jednorodzinna w sąsiedztwie oczyszczalni ścieków i stawów rybnych. Strefy te łączy pas zabudowy zagrodowej. Strefa produkcyjna koncentruje się przy ul. Antoniewskiej – znajdują się tam stacja benzynowa, warsztaty, magazyny.

Gmina obejmuje 27 sołectw i 44 miejscowości. Zachodnia część ma funkcję turystyczno-rekreacyjną, a wschodnia – rolniczą. Dominuje zabudowa zagrodowa i jednorodzinna (Rejowiec, Pawłowo Skockie, Grzybowo, Rościno), uzupełniana przez zabudowę wielorodzinną i agroturystyczną. Strefy rekreacyjne znajdują się przy jeziorach w Potrzezanie, Grzybowie, Sławicy oraz w Skokach. Ich rozwój wymaga modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i kontroli chłonności środowiskowej.

Ogrody działkowe w Skokach, Potrzezanie i Szczodrochowie pełnią również funkcje rekreacyjne. Usługi zlokalizowane są przy skupiskach mieszkalnych – obejmują szkoły (Jabłkowo, Lechlin, Łosiniec, Pawłowo Skockie, Rejowiec) i ośrodki agroturystyczne. W Rejowcu znajduje się największy obszar produkcyjno-usługowy z Bazą Paliw nr 4.

Gmina leży w obrębie Pojezierza Gnieźnieńskiego (Nizina Środkowopolska, Pojezierze Wielkopolskie) i obejmuje Równinę Wągrowiecką, Pagórki Poznańskie oraz Równinę Gnieźnieńską. Północną część zajmuje wysoczyzna morenowa (82–105 m n.p.m.), południową i zachodnią – moreny czołowe fazy poznańskiej z jeziorami, a południowo-wschodnią – falista równina (96–115 m n.p.m.).

Gmina ma dobrze rozwiniętą sieć drogową. Kluczowe są drogi wojewódzkie nr 190 (Skoki–Poznań) i nr 196 (Gniezno–Sława Wlkp.). Sieć dróg lokalnych zapewnia połączenia między sołectwami i sąsiednimi Gminami. Bliskość Poznania (40 km) oraz Wągrowca i Gniezna sprzyja powiązaniom gospodarczym, społecznym i edukacyjnym.

Pod względem czasu dojazdu: do Poznania – 45–50 minut, do Wągrowca – 20 minut, do Gniezna – 40 minut. W 30 minut można dotrzeć m.in. do Obornik, Rogoźna, Murowanej Gośliny, Mieściska i Czerwonaka.

Na obszarze Gminy znajdują się cenne przyrodniczo obszary: część Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka, obszar Natura 2000 „Stawy Kiszewskie” (477,49 ha), użytki ekologiczne Uroczysko Pomarzanek i Smolarki oraz ok. 40 pomników przyrody. Przebiegają tu ważne korytarze ekologiczne: Lasy Poznańskie i połączenie Puszczy Noteckiej z Puszczą Zielonką.

Ochrona przyrody realizowana jest zgodnie z ustawą o ochronie przyrody i lokalnymi dokumentami: Programem Ochrony Środowiska na lata 2017–2020 oraz Planem Gospodarki Niskoemisyjnej 2022–2030. Dzięki tak kompleksowemu podejściu Gmina Skoki nie tylko chroni swoje naturalne walory, lecz także tworzy warunki do zrównoważonego rozwoju oraz podnosi świadomość ekologiczną mieszkańców i lokalnych społeczności.

Część obszaru Gminy położona jest na obszarze zagrożenia powodzią. Gmina znajduje się:

- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2 % (raz na 500 lat);
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat);
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat).

Na terenie Gminy Skoki zagrożenie powodziowe związane jest z rzeką Mała Wełna. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią (na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat oraz jest wysokie i wynosi raz na 10 lat) konieczne jest wprowadzanie zakazów i ograniczeń w ich użytkowaniu, określonych w ustawie Prawo wodne, mających na celu zminimalizowanie oraz właściwe zarządzanie ryzykiem, jakie może stwarzać powódź dla ludzkiego życia i zdrowia, środowiska, działalności gospodarczej i dziedzictwa kulturowego.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią należy zachować w niezmienionym kształcie i zagospodarowaniu nie należy wprowadzać nowej zabudowy. Ponadto należy podkreślić, iż każda nowa inwestycja na terenie zagrożonym powodzią, może powodować zmianę przepływu i podpiętrzenie wód powodziowych oraz zmniejszenie retencji wodnej.

Zgodnie z obowiązującym Planem przeciwdziałania skutkom suszy Gmina Skoki położona jest:

- w całości na terenie ekstremalnie zagrożonym występowaniem suszy atmosferycznej
- w całości na terenie umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy hydrologicznej,
- w całości na terenie ekstremalnie zagrożonym występowaniem suszy rolniczej
- w części wschodniej na terenie słabo zagrożonym występowaniem suszy hydrogeologicznej, a w części zachodniej na terenie umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy hydrogeologicznej.

W łącznym zestawieniu Gmina Skoki klasyfikuje się jako obszar silnie zagrożony suszą.

Zdecydowana większość Gminy Skoki znajduje się na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 42, natomiast jej fragmenty położone w południowo-zachodniej części znajdują się na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 60.

Gmina Skoki położona jest na obszarze Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Według podziału na jednolite części wód powierzchniowych Gmina Skoki należy do JCWP o numerach:

- RW6000181966979 (Mała Wełna od Dopływu z Rejowca do ujścia),
- RW600010185969 (Trojanka),
- RW600016186675 (Mała Wełna od jez. Gorzuchowskiego do Dopływu z Rejowca),
- LW10249 (Budziszewskie),
- RW600010186563 (Dopływ z jez. Sarbi),
- LW10221(Starskie),
- LW10245 (Włókieńskie),
- LW10248 (Maciejak),
- LW10241 (Rościńskie);

Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd):

- GW60009,
- GW60008.

Charakterystykę wód powierzchniowych i podziemnych przedstawiają z kolejne dwie tabele.

Tab. 8. Charakterystyka wód powierzchniowych na terenie Gminy Skoki

Nazwa oraz kod	Status	Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Wyznaczone cele środowiskowe
Mała Wełna od Dopływu z Rejowca do ujścia (RW6000181966979)	silnie zmieniona część wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny dobry	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny dobry stan chemiczny
Trojanka (RW600010185969)	silnie zmieniona część wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny
Mała Wełna od jez. Gorzuchowskiego do Dopływu z Rejowca (RW600016186675)	silnie zmieniona część wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny dobry stan chemiczny
Budziszewskie (LW10249)	naturalna część wód	zły stan ekologiczny	stan chemiczny dobry	zły stan wód	zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [PMPL, ESMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) dobry stan chemiczny
Dopływ z jez. Sarbi (RW600010186563)	naturalna część wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	brak danych	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny
Starskie (LW10221)	naturalna część wód	zły stan ekologiczny	stan chemiczny dobry	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny
Włókieńskie (LW10245)	naturalna część wód	zły stan ekologiczny	stan chemiczny dobry	zły stan wód	niezagrożona	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny

Maciejak (LW10248)	naturalna część wód	zły stan ekologiczny	stan chemiczny dobry	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny
Rościńskie (LW10241)	naturalna część wód	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [ESMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) dobry stan chemiczny

Źródło: opracowanie własne.

Tab. 9. Charakterystyka wód podziemnych na terenie Gminy Skoki

Numer oraz kod	Klasyfikacja stanu ilościowego	Klasyfikacja stanu chemicznego	Stan JCWPd	Wyznaczone cele środowiskowe	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
JCWPd nr 42 (GW600042)	dobry	dobry	dobry	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	niezagrożona
JCWPd nr 60 (GW600060)	dobry	dobry	dobry	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	zagrożona ilościowo i chemiczne

Źródło: opracowanie własne.

Na obszarze Gminy znajdują się zabytki i miejsca pamięci, które mają duże znaczenie kulturowe i historyczne. Należą do nich m.in. zabytkowe kościoły jak np. Kościół par. pw. św. Mikołaja w Skokach, a także dawne dwory i zespoły pałacowe, które podlegają ochronie konserwatorskiej.

W granicach Gminy Skoki znajdują się następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- Zespół zakładu wychowawczego w Antoniewie, 1914, nr rej.: 292/Wlkp/A z 11.04.2006;
- Park w Chociszewie, 2 poł. XIX, nr rej.: 1981/A z 7.12.1984;
- Zespół dworski w Glinie, 1 poł. XIX: dwór, nr rej.: 253/A z 29.10.1968; park, nr rej.: 2167/A z 26.10.1988;
- Kościół par. pw. św. Michała Archaniola w Jabłkowie, drewn., 1754, nr rej.: 880/Wlkp/A z 31.12.1958;
- Cmentarz przy kościele w Jabłkowie (XV?), nr rej.: 880/Wlkp/A z 16.01.2013;
- Zespół dworski w Jabłkowie, 1 poł. XIX – pocz. XX, nr rej.: 788/Wlkp/A z 11.03.1970, z 28.10.1986 i z 25.03.2005;
- Zespół dworski w Jagniewicach, nr rej.: A-32/Wlkp z 15.06.2000;
- Kościół par. pw. św. Stanisława w Lechlinie, 1839-40, nr rej.: 1015/A z 11.03.1970;
- Zespół dworski w Lechlinie, 1 poł. XIX, nr rej.: 734/Wlkp/A z 11.03.1970 i z 27.06.1985;
- Zespół dworski w Pawłowie Skockim, nr rej.: 2105/A z 3.11.1986;
- Park w Pomarzankach, XIX/XX, nr rej.: 2023/A z 11.09.1985;
- Kościół par. pw. Wszystkich Świętych w Raczkowie, drewn., 1780, nr rej.: 2461/A z 14.10.1933;
- Zbór kalwiński, ob. kościół rzym.-kat. pw. Serca Jezusa W Rejowcu, drewn., 1820, nr rej.: 1161/A z 16.07.1970;
- Dzwonnica, drewn., 1820, nr rej.: jw.;
- Aleja klonowa z brukowaną drogą, odc. Stawiany-Rejowiec w pasie drogowym drogi powiatowej Nr 1659P, nr rej.: 1141/Wlkp/A z 29.06.2022;
- Pałac w Roszkowie, 1 poł. XIX, nr rej.: 1094/A z 29.04.1970;
- Zespół pałacowy w Rościńsku, k. XIX, nr rej.: 2234/A z 22.05.1992;

- Kościół par. pw. św. Mikołaja, ul. Kościelna w Skokach, szach., 1737, nr rej.: 1162/A z 16.07.1970; Kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. fil. pw. Apostołów Piotra i Pawła, ul. Parkowa w Skokach, 1855-56, nr rej.: 2627/A z 31.08.1997;
- Zespół pałacowy w Skokach, nr rej.: 1728/A z 29.04.1975;
- Zespół pałacowy w Stawianach: pałac, 1854, nr rej.: 1512/A z 11.04.1974; park, 2 poł. XIX, nr rej.: 2012/A z 12.08.1985;
- Spichrz folwarczny w Stawianach, 1860, nr rej.: 1544/A z 4.07.1974

Gmina Skoki posiada rozbudowaną sieć tras rowerowych o łącznej długości przekraczającej 100 km, które zostały wyposażone w odpowiednią infrastrukturę turystyczną, sprzyjającą aktywnemu wypoczynkowi i rekreacji. Szlaki te tworzą spójną sieć w ramach systemu „Puszcza Zielonka” i obejmują m.in. długie pierścienie rowerowe oraz liczne trasy łącznikowe, które umożliwiają wygodne przemieszczanie się zarówno po terenie Gminy, jak i w jej okolicach. Przez Gminę prowadzi również historyczny Cysterski Szlak Rowerowy, łączący ważne miejsca związane z obecnością Cystersów w regionie.

Gmina Skoki jest jednym z członków Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka”, utworzonego w 2000 roku przez sześć Gmin: Czerwonak, Kiszkowo, Murowana Goślina, Pobiedziska, Swarzędz oraz Skoki. Związek ten zrzesza Gminy, których obszar w całości lub częściowo pokrywa się z Parkiem Krajobrazowym Puszcza Zielonka.

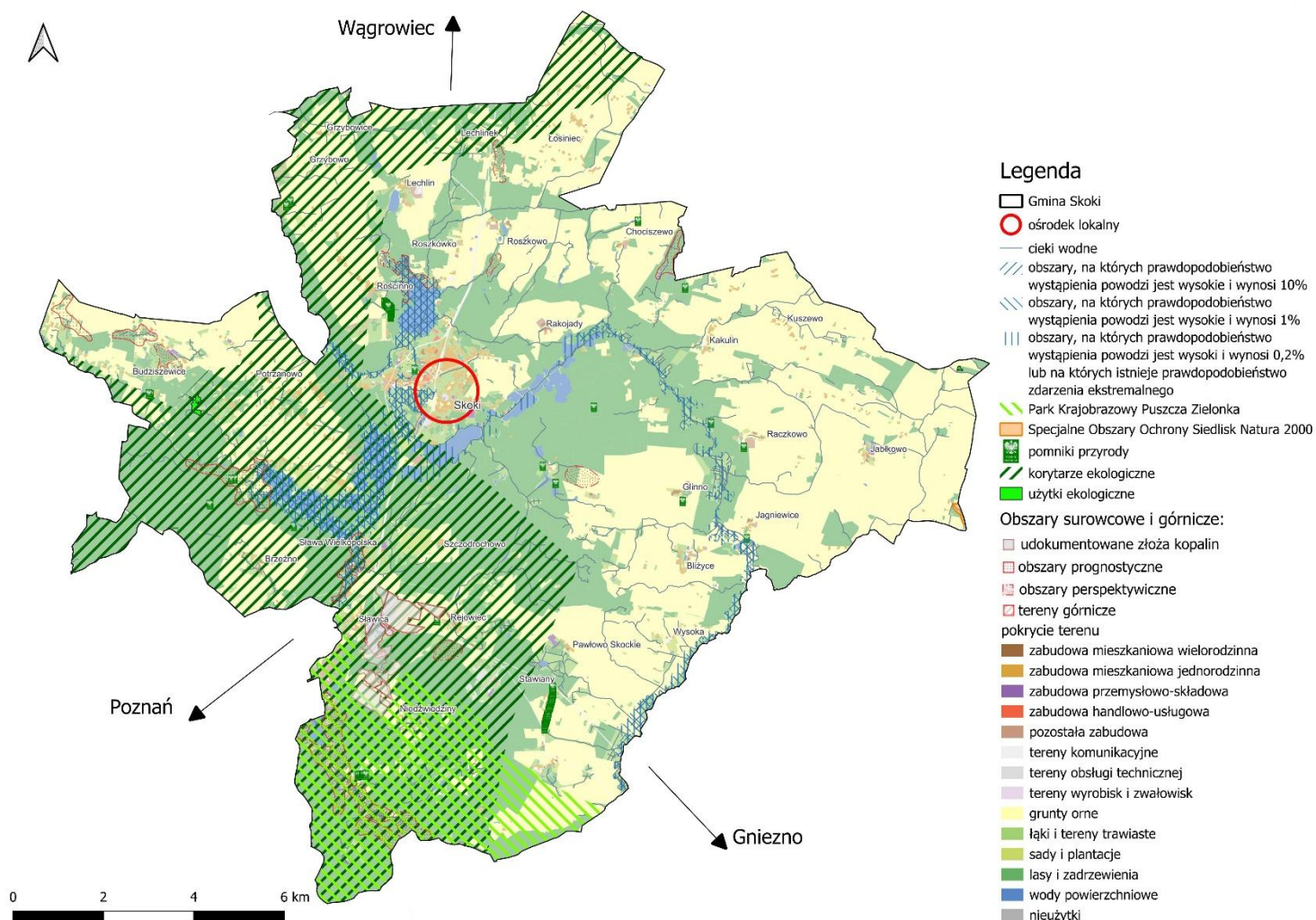
Do głównych zadań Związku należy wspólne planowanie oraz realizacja działań wynikających ze strategii rozwoju turystyki na tym terenie, a także wykonywanie zadań własnych Gmin członkowskich. W szczególności Związek koordynuje projekty związane ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę oraz zbiorowym odprowadzaniem ścieków, co ma kluczowe znaczenie dla ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju całego regionu. Dzięki współpracy w ramach Związku, Gminy mogą efektywniej realizować swoje cele ekologiczne i infrastrukturalne, wzmacniając jednocześnie atrakcyjność turystyczną i ekologiczną obszaru Puszczy Zielonka.

Gmina posiada rozwiniętą infrastrukturę wodno-kanalizacyjną oraz systemy gospodarki odpadami komunalnymi, realizowane zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. W zakresie gospodarki wodnej istotną rolę odgrywają lokalne cieki wodne i zbiorniki retencyjne, które mają znaczenie zarówno dla ochrony przeciwpowodziowej, jak i dla zachowania bioróżnorodności.

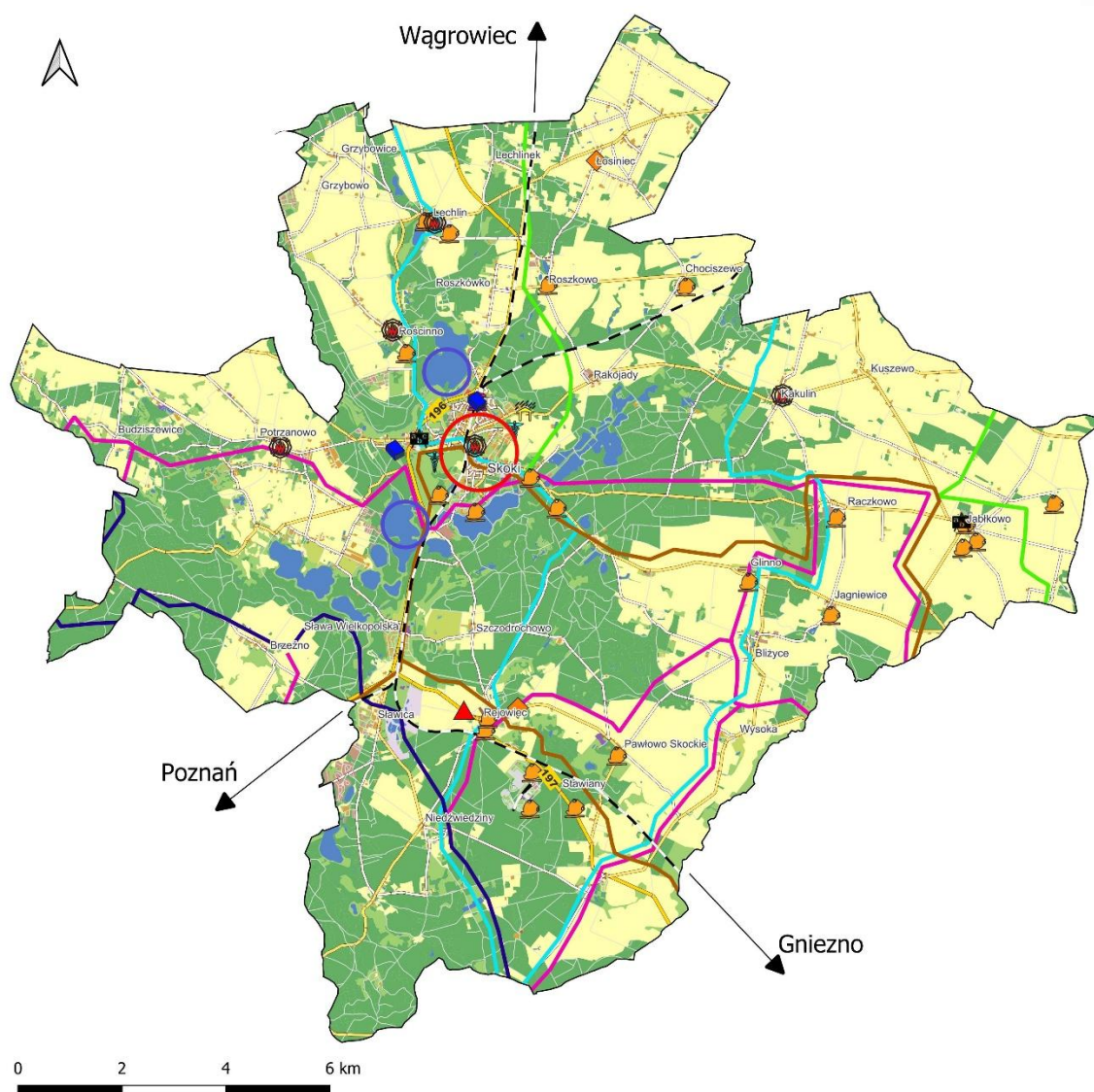
Gmina Skoki realizuje politykę przestrzenną uwzględniającą ochronę walorów przyrodniczych, rozwój infrastruktury technicznej i społecznej oraz zachowanie tożsamości lokalnej. Szczególną uwagę poświęca się zrównoważonemu rozwojowi oraz kształtowaniu przestrzeni przyjaznej mieszkańcom, sprzyjającej integracji i aktywności społecznej.

Główne kierunki rozwoju przestrzennego Gminy powinny opierać się na dwóch głównych osiach funkcjonalnych:

- mieszkaniowej – na północ, północny zachód, południe, południowy zachód i zachód od Skoków,
- rolniczej – na wschód, północny wschód, południowy wschód od Skoków.

Ryc. 6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Skoki – system powiązań przyrodniczych
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Legenda

□ Gmina Skoki

○ ośrodek lokalny

Główne elementy infrastruktury społecznej

🏠 Ośrodek Pomocy Społecznej

📖 Biblioteka Publiczna

📺 SP

🏛️ Urząd

🚒 OSP

🏠 Zabytek

🏥 Poradnia lekarza

⚠️ Zakład z ryzykiem poważnej awarii

🔴 Zakład podwyższonego ryzyka

○ zbiornik retencyjny

Główne korytarze i elementy infrastruktury transportowej

drogi

— wojewódzkie

— powiatowe

— gminne

— wewnętrzne

linie kolejowe

— linie kolejowe

Szlaki rowerowe

— Duży Pierścień Rowerowy

— Cysterski Szlak Rowerowy

— Szlak Łącznikowy

— Piastowska Droga Rowerowa (Eurovelo)

— Szlak Kościołów Drewnianych

Pokrycie terenu

— zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna

— zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna

— zabudowa przemysłowo-składowa

— zabudowa handlowo-usługowa

— pozostała zabudowa

— tereny komunikacyjne

— tereny obsługi technicznej

— tereny wyrobisk i zwałowisk

— grunty orne

— łąki i tereny trawiaste

— sady i plantacje

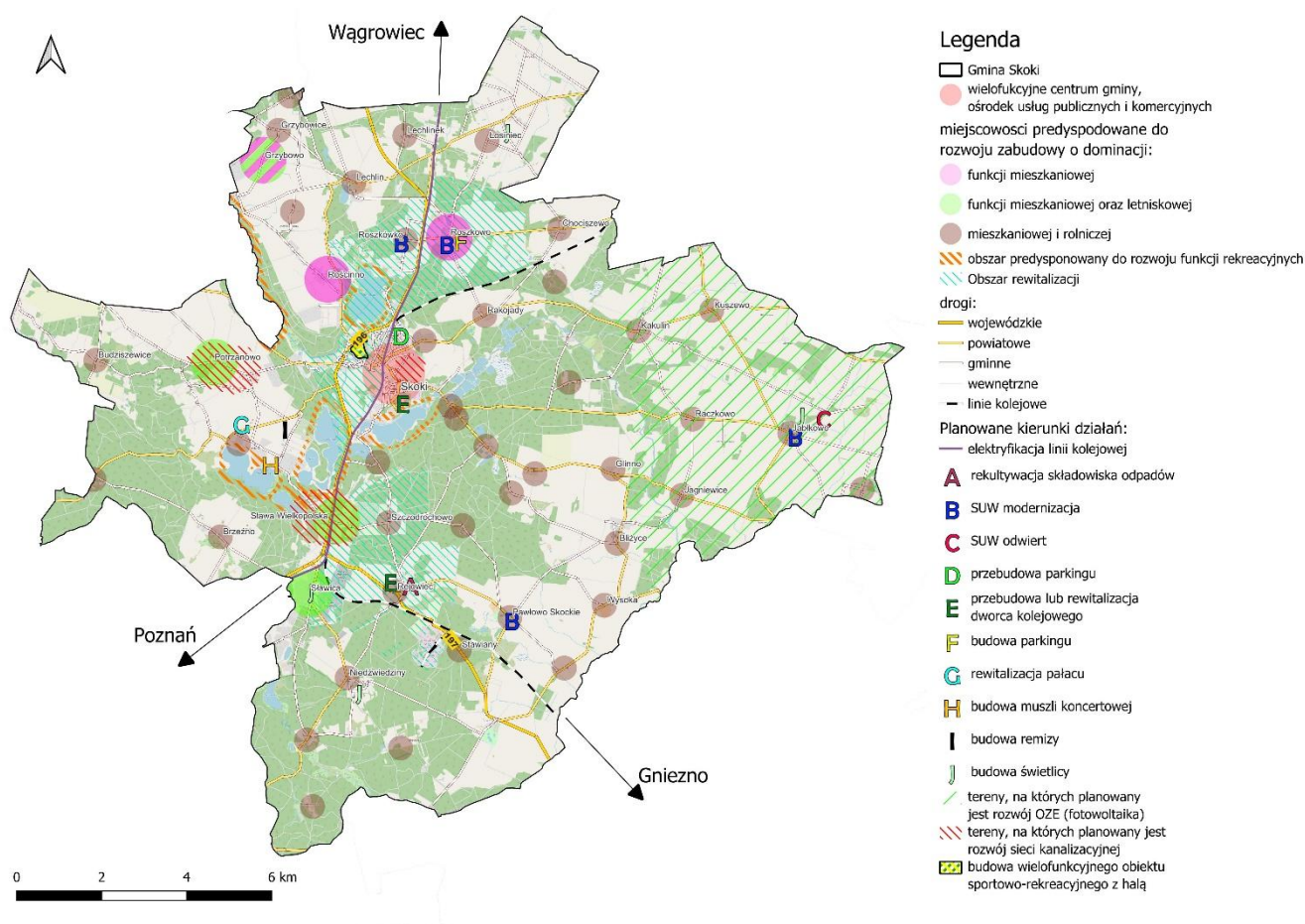
— lasy i zadrzewienia

— wody powierzchniowe

— nieużytki

Ryc. 7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Skoki – elementy infrastruktury społecznej, technicznej i transportowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Ryc. 8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Skoki – planowane przedsięwzięcia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Ustalenia Strategii Rozwoju Gminy Skoki na lata 2025-2030 obowiązują na terenie całej jednostki samorządu terytorialnego. Poszczególne cele operacyjne i kierunki działań będą realizowane zgodnie z aktualnymi potrzebami i uwarunkowaniami występującymi w poszczególnych miejscowościach.

Obszar Gminy Skoki objęty jest Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego (PZPWW). Aktualna wersja PZPWW została przyjęta na mocy uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr V/70/19 z dnia 25 marca 2019 roku.

Zgodnie z zapisami planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego miasto Skoki zostało zaliczone do miast małych. Ponadto, Gmina Skoki wskazana została wśród Gmin z największym ujemnym saldem osób wyjeżdżających do pracy poza teren Gminy. Świadczy to o niskiej atrakcyjności form zatrudnienia na terenie Gminy, ale również jej wysokiej atrakcyjności jako miejsca zamieszkania. Gmina zaklasyfikowana została również do:

- obszarów predysponowanych do rozwoju turystyki kwalifikowanej,
- obszarów wiejskich uczestniczących w procesach rozwojowych,
- obszarów ochrony gleb dla celów produkcji rolnej,

- obszarów ochrony krajobrazów kulturowych,
- obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych.

Wśród inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, Gmina Skoki została ujęta przy okazji działania związanego z modernizacją linii kolejowej nr 356 Poznań Wschód – Bydgoszcz na terenie województwa wielkopolskiego, mającej duże znaczenie w obsłudze połączeń małych miejscowości z aglomeracją poznańską, na odcinku Poznań Wschód – Gołańcza – Etap IA.

Gmina Skoki zaliczona została do Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego (POM), dla którego Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego 2030+ wskazuje kluczowe kierunki działań strategicznych, ujęte w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Zaliczenie Gminy do POM korzystnie wpływa na jej rozwój, bowiem zachodzące dyfuzje wiedzy i informacji pozwalają jej czynnie uczestniczyć w procesach rozwojowych, a wciąż wzmacniana dostępność komunikacyjna wpływa korzystnie na otwartość rynku pracy, również poza granicami Gminy.

Politykę przestrzenną Gminy Skoki reguluje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Skoki zmienione Uchwałą R XXV/211/2021 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Skoki.

Analiza powyższych dokumentów, a także diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz cele i kierunki działań przedstawione w niniejszej Strategii, pozwoliły na określenie ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Skoki, które przedstawiono poniżej.

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

- zachowanie terenów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych;
- ochrona terenów objętych ochroną prawną oraz innych obszarów cennych przyrodniczo, w tym terenów otwartych;
- zachowanie i przywracanie układu lokalnych korytarzy ekologicznych oraz ochrona przed ich defragmentacją;
- wbudowanie terenów rolnych i leśnych w obrębie korytarzy ekologicznych w ogólnodostępny system terenów otwartych i zieleni publicznej, powiązanie ich zielonymi ciągami pieszymi i rowerowymi łączącymi poszczególne miejscowości Gminy,
- utrzymanie różnorodności biologicznej;
- przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy;
- wsparcie rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury, w szczególności poprzez ustalanie racjonalnych wskaźników w zakresie powierzchni biologicznie czynnej w dokumentach planistycznych, zapewnienie i egzekwowanie odpowiedniej retencji oraz wykorzystanie istniejącej przestrzeni i obiektów do jej rozwoju;
- ochrona cieków wodnych, m.in. poprzez zakaz lub ograniczenie zabudowy w pobliżu zbiorników i cieków wodnych;
- ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami pochodzenia komunikacyjnego, bytowego oraz rolniczego poprzez kontrole stanu technicznego instalacji kanalizacji sanitarnej i burzowej, konserwację urządzeń do separacji substancji ropopochodnych i osadników piaskowych, itp.;
- wykorzystanie obszarów zielonych do celów turystycznych i rekreacyjnych poprzez budowę ścieżek rowerowych i nowych szlaków turystycznych, budowę i utrzymanie infrastruktury rekreacyjnej;
- ochrona terenów rekreacyjnych i wypoczynku, lasów i terenów zielonych przed zabudową związaną z uciążliwą działalnością gospodarczą (zakłady przemysłowe, magazynowe i usługowe);
- nadanie funkcji edukacyjnej nowym i istniejącym obszarom zielonym oraz elementom zielono-błękitnej infrastruktury;
- ochrona powietrza i zapobieganie przekraczaniu poziomów dopuszczalnych stężeń substancji szkodliwych w powietrzu poprzez działania termomodernizacyjne, wprowadzanie do celów grzewczych urządzeń

o wysokiej sprawności energetycznej, rozwój zielonej energii i ograniczanie niskiej emisji wynikającej z ruchu samochodowego.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- ochrona elementów dziedzictwa kulturowego, w szczególności historycznych zespołów pałacowo-parkowych, zadrzewień przydrożnych i śródpolnych oraz obiektów zabytkowych;
- ochrona różnorodności i wielokulturowości dziedzictwa kulturowego regionu i dóbr kultury współczesnej;
- przystosowanie zachowanych założeń i obiektów, które utraciły swoje pierwotne funkcje, do nowych, współczesnych potrzeb, z uwzględnieniem wymogów w zakresie ich dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami oraz – w miarę możliwości – wykorzystujących rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej oraz rozwiązania w zakresie adaptacji do zmian klimatu (zatrzymanie wód opadowych, przepuszczalność terenu, ogrody deszczowe i inne);
- restauracja i modernizacja techniczna obiektów zabytkowych zgodnie z wytycznymi konserwatora zabytków z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów, służącej jednocześnie rozwojowi gospodarczemu i włączeniu społecznemu;
- podnoszenie walorów użytkowych oraz komercjalizacja funkcji turystycznej, z wykorzystaniem zasobu historycznego jako istotnego komponentu;
- ochrona Gminnych tradycji związanych z jej rolniczą funkcją.

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- utrzymanie i kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy, z możliwością jej uzupełnienia;
- kształtowanie czytelnej, zwartej struktury przestrzennej i dopełnianie układów urbanistycznych;
- wyznaczanie zróżnicowanych standardów zabudowy dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w dostosowaniu do charakteru miejsca – z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia dostępności do usług społecznych (przedszkola, szkoły, place zabaw, zieleń publiczna, usługi sportu, rekreacji i turystyki),
- kształtowanie nowych obszarów zabudowy mieszkaniowej w oparciu o układ komunikacyjny o parametrach dostosowanych do intensywności zabudowy i zapewniający przepustowość w skali lokalnej i ponadlokalnej;
- zachowanie, ochrona przed zainwestowaniem i wykorzystanie zasobów w postaci gleb wysokiej przydatności rolniczej;
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi oraz otuliną biologiczną cieków wodnych;
- ograniczenie negatywnego wpływu terenów aktywności gospodarczej na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz (np. strefowanie zabudowy, tworzenie pasów zieleni izolacyjnej i granic przestrzennych),
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy;
- przeciwdziałanie konfliktom przestrzennym poprzez zachowanie równowagi pomiędzy dostępnością usług, lokalizacją terenów działalności gospodarczej i terenów produkcyjnych a uciążliwością ich oddziaływania na tereny sąsiednie;
- nawiązanie gabarytami, powierzchnią zabudowy i stylem architektonicznym nowych i przebudowywanych obiektów do istniejącej zabudowy występującej na danym obszarze;
- podnoszenie dostępności terenów i obiektów usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami;
- wsparcie dla rozwoju odnawialnych źródeł energii.

Zgodnie z § 3, ust. 10 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego Gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydania z niego wypisów i wrysów, na terenie Gminy Skoki dopuszcza się określenie wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, niż wynika to ze wzoru z ust. 2.

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem handlu wielkopowierzchniowego rozumie się handel realizowany w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m². Jego lokalizacja jest regulowana w planie ogólnym poprzez wskazanie strefy handlu wielkopowierzchniowego oraz konieczność sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku potrzeby realizacji tego obiektu. Plan miejscowy sporządza się wtedy dla terenu położonego na

obszarze obejmującym co najmniej obszar, na którym powinny nastąpić zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej w wyniku realizacji tego obiektu.

Na obszarze Gminy Skoki nie planuje się lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Z tego względu nie ustala się zasad i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w zakresie ich lokalizacji.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem inwestycji celu publicznego należy rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (Gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), oraz metropolitalnym (obejmującym obszar metropolitalny) bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, m.in.:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji;
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania lub ich wykorzystania w instalacji odnawialnego źródła energii wytwarzającej biogaz w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii;
- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego;
- budowa, utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także ustanowienie strefy ochronnej terenu zamkniętego, w tym wynikające z umów lub porozumień międzynarodowych, a także na potrzeby ochrony granicy państwowej lub zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich;
- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictwem;
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy;
- ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej;
- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody;
- wydzielanie gruntów pod publicznie dostępne przestrzenie i obiekty: ciągi piesze, place, parki, a także ich urządzenie, w tym budowa lub przebudowa.

W przypadku lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego na terenie Gminy przyjmuje się w szczególności:

- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz;
- lokalizowanie kluczowych inwestycji celu publicznego poza obszarami chronionymi, glebami wysokiej przydatności rolniczej i terenami leśnymi;
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy;
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu;
- wykorzystanie istniejącej infrastruktury do realizacji inwestycji celu publicznego.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

W zakresie transportu i komunikacji:

- zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej poprzez rozwój układu drogowego, komunikacji zbiorowej, infrastruktury pieszo-rowerowej, węzłów komunikacyjnych;
- dążenie do ograniczenia ruchu indywidualnych pojazdów samochodowych, szczególnie na obszarach o dużych walorach przyrodniczych i dużej wrażliwości środowiska na czynniki antropopresyjne;
- wyznaczanie w dokumentach planistycznych dróg o szerokości zapewniającej możliwość wykonania wszystkich niezbędnych do prawidłowego wykorzystania drogi elementów, jak chodniki, parkingi, ciągi rowerowe;
- budowa ścieżek rowerowych poprawiających dostępność i obsługę komunikacyjną sołectw poprzez stworzenie ciągłego systemu komunikacji rowerowej.

W zakresie infrastruktury technicznej i społecznej:

- kreowanie połączeń pomiędzy zabudową mieszkaniową a infrastrukturą społeczną oraz dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej i technicznej;
- dalszy rozwój systemów infrastruktury technicznej, w tym wodno-kanalizacyjnej, będącej podstawą do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z działalnością gospodarczą;
- wyposażenie terenów w sprawny system odprowadzania i utylizacji ścieków, niezbędny przy wysokim stopniu zwodociągowania,
- utrzymywanie i poprawa jakości usług o charakterze publicznym (szkoły, przedszkola, instytucje kultury, obiekty sportowe), w tym bazy infrastrukturalnej oraz rozwój systemu opieki nad osobami ze szczególnymi potrzebami;
- kształtowanie centralnych przestrzeni publicznych w poszczególnych wsiach, umożliwiających aktywność społeczną, budowę oraz umacnianie więzi społecznych i budowanie lokalnej tożsamości;
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz zapewnienie odpowiedniej retencji (powierzchnia biologicznie czynna, budowa zbiorników na deszczówkę z terenów utwardzonych w celu wtórnego wykorzystania);
- tworzenie warunków dla lokalizacji instalacji urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii na poziomie aktów planistycznych (plan ogólny, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW powinny być lokalizowane na gruntach klasy IV, V, VI lub nieużytkach i nie powinny wpływać na poszerzenie obszaru stref ochronnych, które związane są z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu oraz użytkowaniu terenu poza granicami wyznaczonego obszaru. W przypadku lokalizacji takich urządzeń wyznacza się następujące zasady:

- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu;
- lokalizowanie ośrodków produkcyjnych i infrastruktury technicznej (w tym odnawialnych źródeł energii) na terenach ściśle określonych, z uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody oraz z zachowaniem bezpiecznej strefy ochronnej od zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży;
- dbałość o relacje funkcjonalno-przestrzenne z terenami sąsiednimi;
- podejmowanie działań powstrzymujących znaczne przeobrażenie krajobrazu kulturowego;
- w granicach stref ochronnych dla elektrowni fotowoltaicznych wszelkie przedsięwzięcia nie mogą przekraczać standardów jakości środowiska;
- wyłącza się obszary chronionego krajobrazu z lokalizowania elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikro instalacji w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się te przedsięwzięcia, które zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w podziale na przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz te mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W przypadku lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie Gminy należy uwzględnić:

- lokalizację w miejscach, które nie naruszają funkcjonowania korytarzy ekologicznych, obszarów chronionych oraz nie przyczyniają się do niszczenia siedlisk gatunków występujących w Gminie;
- rozmieszczenie form ochrony przyrody, ograniczenia wynikające z uchwał je powołujących, planów ochrony tych obszarów oraz aktów prawa miejscowego;
- realizację działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą możliwych negatywnych oddziaływań na środowisko;
- przeprowadzenie indywidualnej procedury badania wpływu przedsięwzięcia na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej;
- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy w celu ochrony kompleksów rolnych i leśnych;

- zachowanie korytarzy ekologicznych oraz siedlisk gatunków chronionych i zagrożonych;
- kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową;
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi;
- zalesianie gruntów najsłabszych, nieużytków i gruntów rolniczo nieprzydatnych;
- prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej, poprzez właściwy dobór upraw dostosowanych do warunków środowiskowych, wykorzystanie potencjału produkcyjnego trwałych użytków zielonych dla produkcji zwierzęcej, racjonalne stosowanie nawożenia i środków ochrony roślin;
- zwiększanie opłacalności produkcji rolnej, poprzez polepszanie struktury gospodarstw rolnych, wprowadzanie nowych technologii i innowacji, inwestycje we wzrost produktywności, rozwijanie współpracy rolników między sobą i branżą przetwórstwa, rozwój rynków lokalnych i targowisk;
- dopuszcza się przekształcenie profilu istniejących gospodarstw rolnych na agroturystyczny, zgodnie ze wskazanymi kierunkami rozwojowymi sektora turystyki w Gminie.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Gminie Skoki wyznaczony został na podstawie nr XI/72/2025 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 27 lutego 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Skok. Główne zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na wskazanych terenach powinny uwzględniać:

- określenie rozwiązań planistycznych zgodnie z założeniami Gminnego programu rewitalizacji,
- utrzymanie i kontynuację istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy z możliwością jej uzupełnienia,
- przywrócenie estetyki i funkcjonalności obszarów zdegradowanych,
- utworzenie wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych,
- zwiększenie dostępności do terenów zieleni oraz terenów rekreacyjnych,
- współpracę z instytucjami naukowymi i ekspertami w celu opracowania innowacyjnych rozwiązań technicznych i projektowych dla obszarów zdegradowanych.

Na terenie Gminy nie występują większe obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub remediacji. W miejscowości Rejowiec (składowisko odpadów) zlokalizowane są jednak tereny wymagające rekultywacji w kierunku leśnym.

Główny kierunek rozwoju funkcji mieszkaniowej wyznacza się na terenach położonych na północnym, północno – zachodnim, południowym, południowo – zachodnim, zachodnim od Skoków jako obszarach o najlepszym dostępie do wielofunkcyjnego centrum Gminy, koncentrującego zestaw najważniejszych usług publicznych i komercyjnych. W pozostałych miejscowościach Gminy poza jej ośrodkiem centralnym zakłada się utrzymanie charakterystycznych układów przestrzennych wsi rolniczych i letniskowych, przy dążeniu do wykształcenia w nich miejsc centrotwórczych, skupiających aktywności lokalnych społeczności.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w Gminie oblicza się zgodnie z przepisami § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego Gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów, wyrażając wartość tego zapotrzebowania w liczbie mieszkańców. Zapotrzebowanie obliczone metodą wynikającą z wyżej powołanego przepisu dla Gminy Skoki wynosi 1 222 mieszkańców (przy liczbie mieszkańców gminy wynoszącej 10 180 osób na dzień 31 grudnia 2023 r.). W myśl § 3 ust. 9 rozporządzenia, w przypadku, gdy zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową obliczone zgodnie z ust. 2 w gminie, w której aktualna liczba mieszkańców mieści się w przedziale od 5 000 – 20 000 wynosi mniej niż 1 000 – dopuszcza się przyjęcie, że wynosi ono 1000 mieszkańców. Jednocześnie przepis ust. 10 dopuszcza określenie wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, niż wynika to ze wzoru, o którym mowa w ust. 2, jeżeli jest to uzasadnione szczególnymi potrzebami w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej określonymi w Strategii Rozwoju Gminy.

Z uwagi na to, że zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w Gminie Skoki powiązane jest z:

- 1) suburbanizacją Poznania, a co za tym idzie zwiększone zapotrzebowanie na nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową
- 2) linia kolejowa nr 356 relacji Poznań Wschód - Wągrowiec należącą do połączeń kolei metropolitalnej ora LK 377 relacji Sława Wielkopolska – Gniezno Winiary oraz bliskość trasy S11 w sąsiedniej Gminie Rogoźno, co za tym idzie zwiększona atrakcyjność pod kątem dostępności komunikacyjnej w tym szybki czas relokacji; ekonomiczna atrakcyjność gruntów położonych na terenie Gminy Skoki, w stosunku do bliskości ośrodka centralnego – miasta Poznań;
- 3) prognozowanym dalszym rozwojem zabudowy mieszkaniowej, której lokalizacja w planie ogólnym, zgodnie z przywołanym wcześniej rozporządzeniem, jest możliwa wyłącznie w strefach wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SN) jako profilu dodatkowego strefy,

określa się, w związku z wskazanym wyżej szczególnymi potrzebami, zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w Gminie Skoki na 1 500 mieszkańców (finalna wartość powinna zostać ustalona po sporządzeniu bilansu chłonności terenów na potrzeby planu ogólnego Gminy, w celu umożliwienia realizacji określonego w nim programu dla stref z zabudową mieszkaniową).

6. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Cele strategiczne oraz kierunki działań zawarte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów, które mieszkańcy napotykają na obszarze Gminy Skoki. Jednocześnie, są one zgodne i harmonijne z dokumentami strategicznymi o wyższym stopniu rangi na poziomie krajowym i wojewódzkim, takimi jak Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) oraz Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030. Współgranie celów jakie wyznacza Strategia z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji tego dokumentu.

Cel główny KSRR zakłada „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. Cel ten uzupełniony jest 3 celami operacyjnymi:

- **Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;**
- **Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;**
- **Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.**

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) oraz Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

Wizja rozwoju województwa wielkopolskiego w perspektywie do 2030 roku brzmi: „Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa.”

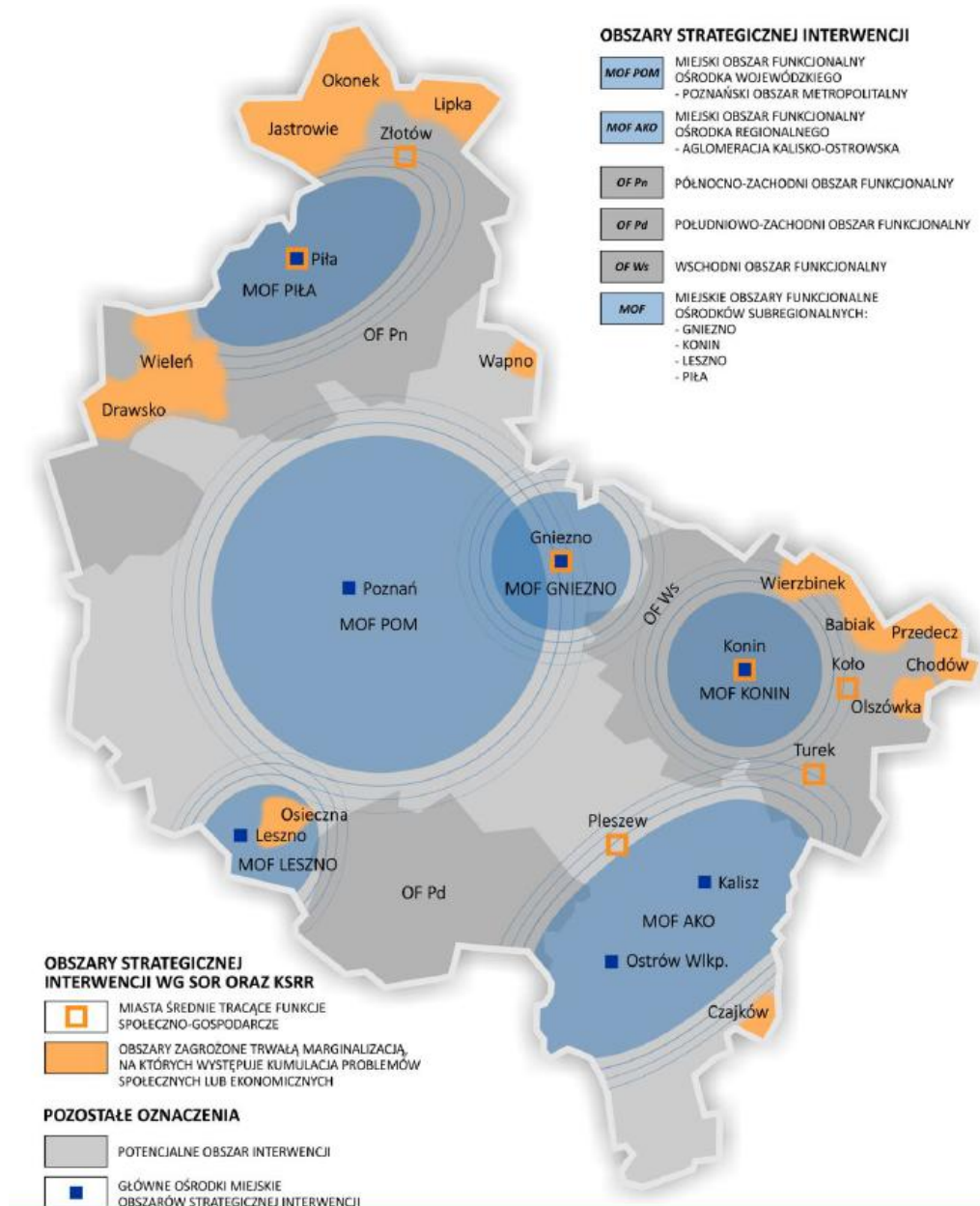
Dokument zawiera następującą misję: „Samorząd Województwa umacnia krajową i europejską pozycję Wielkopolski, rozwija jej potencjał społeczny i gospodarczy, podnosi poziom życia mieszkańców oraz dba o środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe regionu dla dobra jego obecnych i przyszłych pokoleń w myśl zasad zrównoważonego rozwoju.”

W Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców.

2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu.
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski.
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wskazuje również Obszary Strategicznej Interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Do obszarów tych należy w szczególności kierować interwencję publiczną obejmującą finansowane z różnych źródeł inwestycje, w tym gospodarcze, infrastrukturalne i zasoby ludzkie. Dotyczy to zarówno obszarów charakteryzujących się największym potencjałem rozwojowym, które mają znaczący wpływ na wzrost konkurencyjności regionu, jak i obszarów o najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej, które wymagają wsparcia, aby zapobiec ich dalszej marginalizacji.

Ryc. 9. Obszary strategicznej interwencji w województwie wielkopolskim
Źródło: Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Gmina Skoki zakwalifikowana została do **Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego (MOF POM)**. Jest to obszar o najintensywniejszej sile oddziaływania miasta centralnego na otoczenie, w którym zaobserwować można wyraźne powiązania funkcjonalno-przestrzenne. Jest on również głównym elementem struktury przestrzennej Wielkopolski. Skoncentrowany jest tu główny potencjał rozwojowy regionu, co przekłada się na jego konkurencyjność zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym, a także wpływa stabilizująco na strukturę osadniczą regionu. Z jednej strony Obszar ten wyróżnia się doskonałą dostępnością komunikacyjną, silnym potencjałem gospodarczym, bogatym dziedzictwem kulturowym i turystycznym, zaawansowanym sektorem naukowo-badawczym i akademickim, niskim poziomem bezrobocia oraz atrakcyjnym rynkiem pracy, a z drugiej występują na nim zagrożenia komunikacyjne, środowiskowe i społeczne. Powyższe cechy kreują kluczowe kierunki działań mających na celu wzmacnianie i kształtowanie funkcji rozwoju funkcji metropolitalnych w tym obszarze.

Tabela poniżej przedstawia spójność celów strategicznych zawierających się w Strategii Rozwoju Gminy Skoki na lata 2025-2030 ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku oraz z kluczowymi kierunkami działań wyznaczonymi dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego – Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Tab. 10. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Skoki na lata 2025-2030 ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2030 ROKU	KLUCZOWE KIERUNKI DZIAŁAŃ DLA POZNAŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO	STRATEGIA ROZWOJU GMINY SKOKI NA LATA 2025-2030
Cel strategiczny 1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	• budowanie atrakcyjnego wizerunku POM wśród inwestorów i turystów oraz działania na rzecz wzrostu atrakcyjności osiedleńczej wśród kadry wysoko wykwalifikowanej • rozwój funkcji metropolitalnych, w tym konferencyjnych i kongresowych • podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej jako jednego z elementów kształtujących aktywność gospodarczą i konkurencyjność • zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, przedsiębiorstw sektora TIK, m.in. przez doradztwo, działania sieciujące i kooperację, wsparcie procesów rozwojowych przedsiębiorstw i/lub ich pracowników • rozwój społeczeństwa informacyjnego • rozwój sektora B+R, w tym rozwój infrastruktury B+R, wsparcie w realizacji innowacyjnych projektów	Cel strategiczny II: GMINA SKOKI JAKO MIEJSCE SPRZYJAJĄCE INWESTYCJOM, PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TURYSTYCE

	badawczo-rozwojowych poznańskich uczelni, instytutów badawczych i jednostek naukowych oraz innowacyjności przedsiębiorstw, zwiększenie efektywności kapitałowej opracowań innowacyjnych przez komercjalizację wiedzy i technologii oraz ich implementowanie do gospodarki regionalnej • rozwój IOB, współpracy sieciowej • rozwój sektorów kreatywnych (działalności gospodarczej związanej z kulturą i technologią, łączących działalność artystyczną z przedsiębiorczością) opartych na akademickich, lokalnych zasobach ludzkich • podniesienie atrakcyjności lokalnego rynku pracy jako narzędzia przeciwdziałającego emigracji zarobkowej • podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie oferty edukacyjnej szkół do lokalnego rynku pracy, wsparcie rozwoju infrastruktury edukacyjnej wysokiej jakości, upowszechnienie kształcenia ustawicznego • wsparcie rzemiosła przez rozwój edukacji, produkcji i usług związanych z tym sektorem, wykorzystanie potencjału Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Poznaniu • wspieranie rozwoju POM jako ośrodka akademickiego zdolnego do konkurencji na arenie międzynarodowej • podnoszenie jakości życia ludzi młodych stanowiących potencjał (zasoby pracy) dla rozwoju gospodarki kreatywnej i innowacyjnej	
Cel strategiczny 2: Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	• ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego, wyrównywanie dostępu do dóbr i usług kultury, m.in. przez inwestycje w infrastrukturę kultury i poprawę warunków jej funkcjonowania • rozwój turystyki przez wykorzystanie istniejącego potencjału kulturowego • polityka integracji obcokrajowców ze społecznością lokalną, w tym promowanie wśród migrantów	Cel strategiczny II: GMINA SKOKI JAKO MIEJSCE SPRZYJAJĄCE INWESTYCJOM, PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TURYSTYCE Cel strategiczny III: ZINTEGROWANA, AKTYWNA I BEZPIECZNA WSPÓLNOTA MIESZKAŃCÓW GMINY SKOKI

	czynnego udziału w społeczeństwie obywatelskim • działania na rzecz dopasowania oferty usług publicznych do zmieniających się potrzeb demograficznych, m.in. budowa wysoko wyspecjalizowanych ośrodków świadczenia usług zdrowotnych (np. Ośrodek Protonoterapii, Centrum Diagnostyczne Instytutu Genetyki Człowieka Polskiej Akademii Nauk, Centralny Zintegrowany Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego) • upowszechnienie programów profilaktycznych i rehabilitacyjnych dla poprawy stanu zdrowia mieszkańców POM • zwiększenie dostępności do realizowanych na terenie POM usług społecznych oraz budowa/modernizacja placówek je świadczących	
Cel strategiczny 3: Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	• poprawa dostępności komunikacyjnej przez rozwój infrastruktury transportowej, utworzenie efektywnego systemu komunikacyjnego, w tym rozbudowa Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (m.in. w układzie pierścieniowym), poznańskiego węzła kolejowego (w tym usunięcie wąskiego gardła na odcinku Poznań Wschód – Poznań Główny; budowa dodatkowego korytarza kolejowego), budowa północno-wschodniej obwodnicy Poznania, inwestycje dotyczące ulicy Obornickiej w Poznaniu i Suchym Lesie, budowa/modernizacja dróg (m.in. S 5, S 11, DK nr 92, DW nr 430, nr 434) • rozbudowa i integracja transportu zbiorowego w oparciu o partnerstwa między-gminne, powiatowo-gminne o charakterze pozamiejskim i innymi poziomami samorządu terytorialnego w obszarze metropolitalnym oraz zmniejszenie jego emisyjności • zapobieganie kongestii na drogach POM przez rozbudowę bezkolizyjnego układu drogowego, budowę mostów i wiaduktów, węzłów przesiadkowych	Cel strategiczny I: FUNKcjonalna przestrzeń, Rozwinięta infrastruktura i Przyjazne środowisko Gminy Skoki

	• rozbudowa sieci tras tramwajowych na obszarze miasta Poznania • zagęszczenie sieci dróg i ścieżek rowerowych, ze szczególnym uwzględnieniem łączenia odcinków już istniejących, w tym pomiędzy sąsiadującymi jednostkami samorządu terytorialnego • wsparcie kształtowania zielonego pierścienia POM w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom suburbanizacji • ograniczenie niskiej emisji z sektora bytowo-komunalnego i negatywnego wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i życie mieszkańców, wdrożenie programów poprawy efektywności energetycznej budynków • przeciwdziałanie fragmentacji środowiska przyrodniczego, ochrona krajobrazu i racjonalne korzystanie z zasobów środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony bioróżnorodności na obszarze Wielkopolskiego Parku Narodowego • działania na rzecz racjonalnej gospodarki odpadami – promowanie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym • zwiększenie zdolności retencyjnej POM i zagospodarowanie wód opadowych	
Cel strategiczny 4: Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	• wzmacnianie i kreowanie rozwoju funkcji metropolitalnych Poznania • rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz obszarów o wysokich wartościach historycznych i kulturowych • promocja i wsparcie inicjatyw obywatelskich oraz kontynuacja procesów włączania organizacji pozarządowych, partnerów społeczno-gospodarczych do prac programowych w rozwoju ZIT MOF Poznania • przeciwdziałanie chaotycznej suburbanizacji w zakresie budownictwa mieszkaniowego • koordynowanie polityk przestrzennych samorządów lokalnych POM oraz wsparcie rozwoju nowoczesnych usług, w tym e-usług (np. Metropolitalna	Cel strategiczny II: GMINA SKOKI JAKO MIEJSCE SPRZYJAJĄCE INWESTYCJOM, PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TURYSTYCE Cel strategiczny III: ZINTEGROWANA, AKTYWNA I BEZPIECZNA WSPÓLNOTA MIESZKAŃCÓW GMINY SKOKI

	Platforma Danych, Metropolitalny System Informacji Przestrzennej)	
--	---	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

7. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg realizacji Strategii Rozwoju Gminy Skoki na lata 2025-2030 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, ewaluację i w razie konieczności – aktualizację.

Wdrażanie Strategii

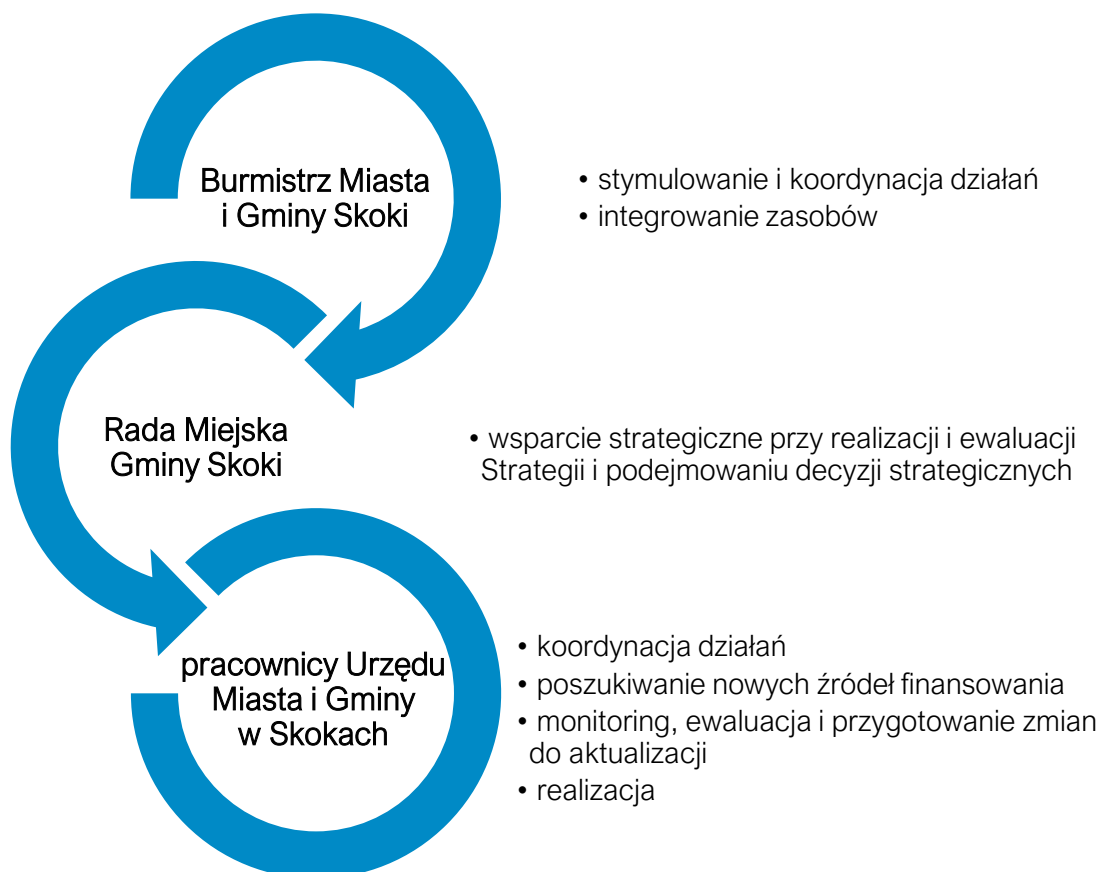
Strategia realizowana będzie w latach na jakie przyjęty został dokument, a więc w latach 2025-2030. Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji Strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, jednostki organizacyjne Gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Burmistrz Miasta i Gminy Skoki, Rada Miejska Gminy Skoki oraz pracownicy Urzędu, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Skoki na lata 2025-2030 jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w poszczególnych obszarach funkcjonowania samorządu.

W celu zachowania nadrzędności oraz spójności Strategii wobec innych planów, programów i dokumentów o charakterze strategicznym, opracowywanych w Gminie na potrzeby realizacji zadań, rekomenduje się ich aktualizację zgodnie z celami strategicznymi. Zagwarantowanie spójnego podejścia do polityki rozwoju wymagać zatem będzie uwzględnienia zapisów Strategii w zakresie konkretnych obszarów zarówno w dokumentach wieloletnich, jak i programach przyjmowanych corocznie. Pozwoli to wzmocnić efekt podejmowanych działań i jednocześnie uszczegółowić zapisy Strategii.

Wdrażając Strategię, Gmina Skoki będzie dbała o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez okoliczne podmioty z jej otoczenia (w szczególności z terenu powiatu wągrowieckiego).

W celu zaangażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych sołectwach.

Monitoring i ewaluacja Strategii

W celu sprawdzenia efektywności prowadzonych działań zakłada się przeprowadzenie analizy stopnia realizacji zakładanych celów. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie Gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie Gminnym. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Monitoring będzie odbywał się również przy pomocy tabeli ewaluacyjnej, stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. Odpowiednie uzupełnienie tabeli pozwoli na sprawdzenie tego czy i w jakim stopniu zaplanowane działanie zostało zrealizowane. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części wykonano założony cel operacyjny, a dalej strategiczny. Monitoring przeprowadzany będzie co 2 lata od roku przyjęcia Strategii i tym samym rozpoczęcia wdrażania jej założeń.

Po wdrożeniu Strategii zostanie przeprowadzona ewaluacja ex-post. Punktem bazowym, do oparcia wyników, będzie przeprowadzona w 2024 roku ewaluacja ex-ante (Diagnoza sytuacji

przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Skoki). Celem ewaluacji ex-post będzie określenie długotrwałych efektów wdrażania Strategii, w tym wielkości zaangażowanych środków oraz skuteczności i efektywności podjętych działań. Wynikiem oceny końcowej powinny być wskazania odnośnie do dalszej polityki rozwoju Gminy Skoki oraz zdefiniowane czynniki, przyczyniające się do sukcesu lub niepowodzenia wdrażania Strategii.

Aktualizacja Strategii

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Strategii Rozwoju Gminy Skoki na lata 2025-2030 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w dokumencie w przypadkach uzasadnionych.

W momencie, gdy Burmistrz zidentyfikuje konieczność modyfikacji Strategii Rozwoju Gminy, występuje do Rady Miejskiej Gminy Skoki z wnioskiem o jej zmianę.

Ewentualna aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Skoki będzie następować w trybie przewidzianym w art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie Gminnym, który stanowi, iż strategia rozwoju Gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna Gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju gminy stosuje się wtedy zapisy z art. 10f ust. 1–4 ustawy o samorządzie Gminnym.

6. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Skoki na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, m.in. **Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027** oraz ogólnopolskich programów operacyjnych;
- programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Aktywny Maluch, Senior+, Dostępność Plus, Fundusz Inwestycji Lokalnych, Polski Ład oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 będzie głównym dokumentem określającym kierunki wsparcia finansowanego ze środków Unii Europejskiej w województwie wielkopolskim w okresie budżetowym 2021-2027.

W ramach nowej perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak:

- **EFRR** – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- **FS** – Fundusz Spójności,
- **EFS+** – Europejski Fundusz Społeczny+.

Do programów krajowych w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą m.in.:

- **FEnIKS** – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko,
- **FENG** – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki,
- **FERS** – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- **FERC** – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy,
- **PTFE** – Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,
- **FEPŻ** – Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Skoki na lata 2025-2030. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych referatów Urzędu Miasta i Gminy w Skokach oraz jednostek organizacyjnych Gminy Skoki.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga i zakłada współpracę z Gminami sąsiednimi, ze Stowarzyszeniem Metropolia Poznań, powiatem wągrowieckim oraz województwem wielkopolskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania. Ponadto przynależność do ZIT MOF Poznania umożliwia pozyskiwanie dofinansowań.

Podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób niezagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczone będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Poniższa tabela przedstawia prognozę wysokości głównych kategorii budżetowych w latach 2025-2030 na podstawie Uchwały nr III/17/2024 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Skoki na lata 2024-2028. Łączne dochody wyniosą ponad 503 mln zł, a łączne wydatki ok. 502 mln złotych.

Tab. 11. Prognozowane środki budżetowe Gminy Skoki na lata 2025-2030 (zł)

Lata	Dochody ogółem	w tym:		Wydatki ogółem
		PIT	podatek od nieruchomości	
2025	77 497 010,00	8 603 114,00	15 915 270,00	83 707 434,11
2026	74 949 620,00	8 603 114,00	16 711 034,00	78 021 929,44
2027	79 866 370,00	8 603 114,00	17 546 586,00	79 254 016,44
2028	84 812 184,00	b.d.	b.d.	81 795 511,29
2029	90 292 476,00	b.d.	b.d.	87 153 996,00
2030	96 128 987,00	b.d.	b.d.	93 064 507,00
Suma	503 546 647,00	b.d.	b.d.	502 997 394,28

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały nr III/17/2024 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Skoki na lata 2024-2028

Załącznik nr 1:

Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Skoki

Miasto i Gmina
Skoki

SPIS TREŚCI

METODOLOGIA BADAŃ	72
CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY SKOKI	72
1.1. Informacje ogólne	72
1.2. Transport i łączność	74
1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	80
1.4. Walory przyrodnicze	86
1.5. Walory historyczno-turystyczne	95
CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY SKOKI	99
2.1. Gospodarka lokalna	99
2.2. Infrastruktura techniczna	107
2.2.1. Urządzenia sieciowe	107
2.2.2. Gospodarka odpadami	110
2.3. Stan finansów samorządowych	112
2.3.1. Wykonanie budżetu	112
2.3.2. Struktura dochodów i wydatków	115
2.3.3. Fundusze Europejskie 2014-2020	118
2.3.4. Rządowy Fundusz Polski Ład	119
2.3.5. Potencjał inwestycyjny	120
CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY SKOKI	122
3.1. Demografia	122
3.2. Kapitał społeczny	126
3.2.1. Żłobki i przedszkola	126
3.2.2. Szkoły	127
3.2.3. Kultura i sport	132
3.2.4. Bezpieczeństwo publiczne	134
3.2.5. Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy Skoki	134
3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	137

METODOLOGIA BADAŃ

Punktem wyjścia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Skoki na lata 2025-2030 jest niniejsza Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej jednostki. Dokument strategiczny wskazuje główne wyzwania społeczno-gospodarcze i przestrzenne stojące przed Gminą, które powinny zostać podjęte w procesie realizacji Strategii. W tym celu przeprowadzona została ocena stanu istniejącego jednostki w ujęciu systemowym oraz dynamicznym. Ujęcie systemowe oznacza koncentrację na związkach pomiędzy środowiskiem przyrodniczym, społecznym i gospodarczym Gminy oraz na jego relacji z otoczeniem zewnętrznym, które to czynniki mają podstawowe znaczenie dla efektywnego funkcjonowania systemu jako całości. Ujęcie dynamiczne oznacza z kolei porównanie sytuacji jednostki w danym przedziale czasowym oraz obserwację zmiany. Na potrzeby niniejszego opracowania analizie poddano sytuację Gminy Skoki w latach 2019-2023 (o ile nie zaznaczono inaczej).

Dokument powstał w oparciu o dane Urzędu Miasta i Gminy Skoki, Gminne plany, programy oraz dokumenty strategiczne, a także dane Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto przeanalizowane zostały dokumenty wyższego szczebla pod względem ujęcia w nich Gminy. Dane demograficzne pochodzące z Banku Danych Lokalnych GUS mogą różnić się od informacji udostępnianych przez Urząd Miasta i Gminy Skoki, ponieważ w procesie ich pozyskiwania wykorzystano różne metody badawcze. W celu oceny stanu istniejącego Gminy zastosowano metodę analizy wskaźnikowej, w której wykorzystane zostały średnie wartości dla Gmin powiatu wągrowieckiego oraz województwa wielkopolskiego.

Do przygotowania Diagnozy wykorzystane zostały najaktualniejsze dla Gminy dane, dostępne w momencie opracowywania Dokumentu. Przedstawione zatem informacje prezentują stan na rok 2023, chyba, że zaznaczono inaczej.

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY SKOKI

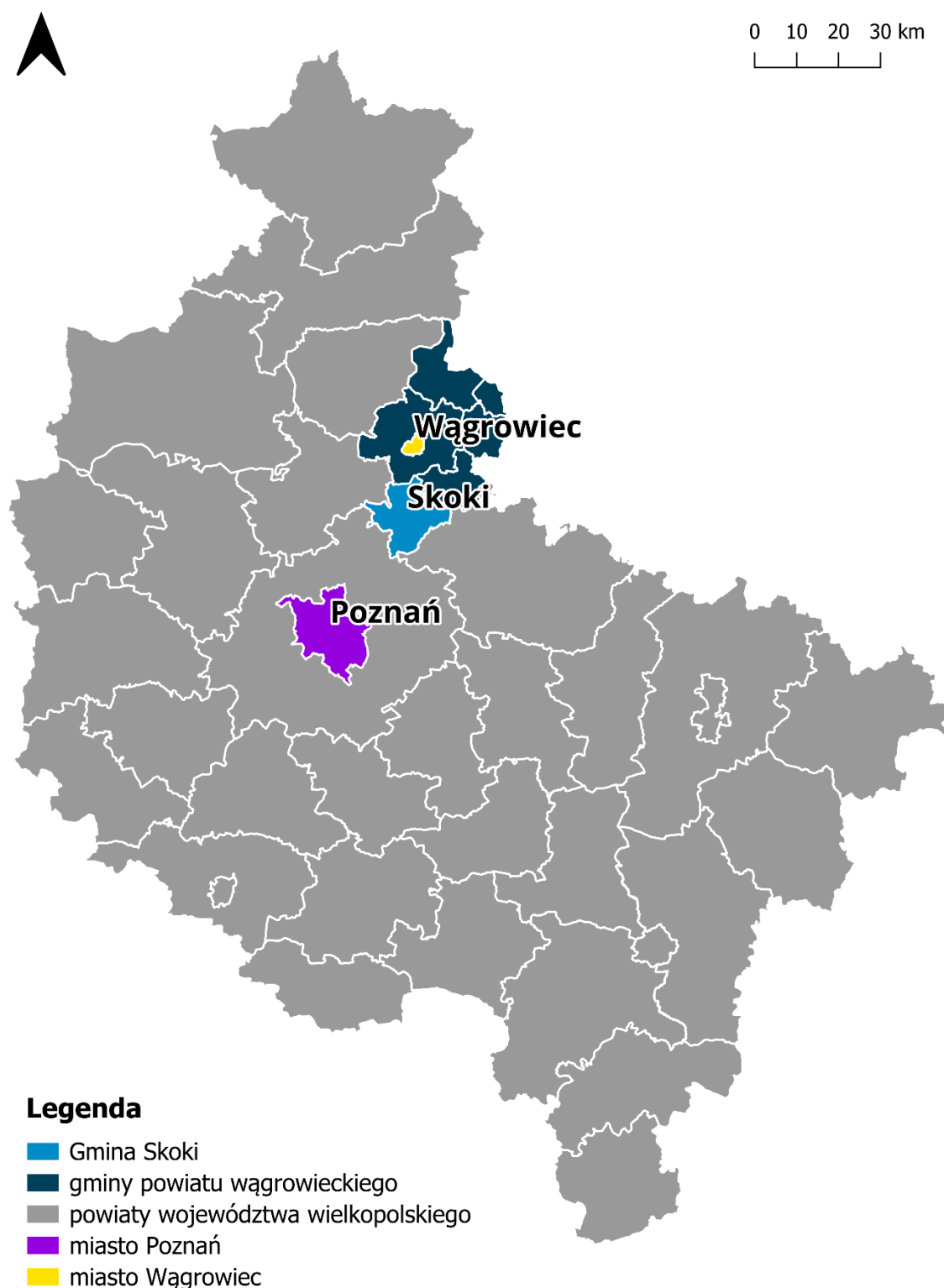
1.1. Informacje ogólne

Gmina Skoki jest Gminą miejsko-wiejską położoną w środkowej części województwa wielkopolskiego, w południowej części powiatu wągrowieckiego, ok. 38,5 km na północ od Poznania. Siedziba władz Gminnych zlokalizowana jest w Skokach, które znajdują się w jej centralnej części jednostki. Dodatkowo Skoki stanowią główny ośrodek administracyjno-usługowy Gminy. Całkowita powierzchnia badanej jednostki wynosi w przybliżeniu 198 km², co stanowi ok. 19% powierzchni powiatu wągrowieckiego. W 2023 roku Gminę Skoki zamieszkiwało 10 180 osób, co stanowiło ok. 15% wszystkich mieszkańców powiatu.

Gmina Skoki graniczy:

- od północy z Gminami: Rogoźno (powiat obornicki), Wągrowiec oraz Mieścisko (powiat wągrowiecki),
- od południa z Gminą Kiszkowo (powiat gnieźnieński),
- od wschodu z Gminą Kłecko (powiat gnieźnieński),
- od zachodu z Gminą Murowana Goślina (powiat poznański).

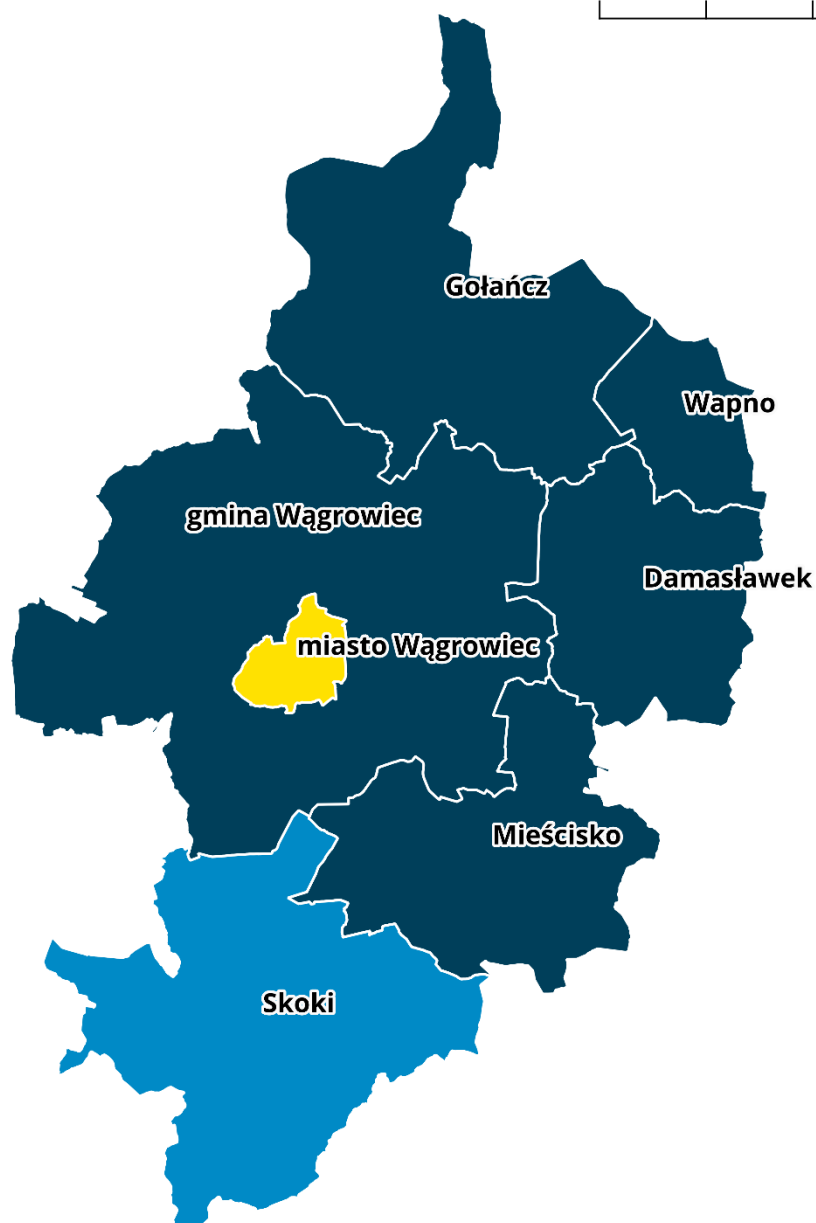
Na podstawie Klasyfikacji funkcjonalnej Gmin Polski na potrzeby Monitoringu planowania przestrzennego P. Śleszyńskiego i T. Komornickiego, Gmina Skoki zaliczona została do grupy Gmin z umiarkowanie rozwiniętą funkcją rolniczą.

Ryc. 1. Położenie Gminy Skoki na tle województwa wielkopolskiego i powiatu wągrowieckiego
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

0 5 10 15 km

Legenda

- Gmina Skoki
- gminy powiatu wągrowieckiego
- miasto Wągrowiec

Ryc. 2. Położenie Gminy Skoki na tle Gmin powiatu wągrowieckiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

1.2. Transport i łączność

Rozwinięta, bezpieczna i nowoczesna infrastruktura drogowa stanowi jeden z podstawowych czynników wpływających na atrakcyjność inwestycyjną i osiedleńczą każdej jednostki administracyjnej. Ponadto, dobrze rozwinięta sieć drogowa ma istotne znaczenie dla jakości życia mieszkańców oraz stymulacji lokalnego potencjału społeczno-gospodarczego. Gmina Skoki

posiada dobrze rozwiniętą sieć drogową, która składa się ze szlaków o znaczeniu regionalnym oraz lokalnym. Przez teren badanej jednostki przebiegają:

- drogi wojewódzkie o łącznej długości 20,9 km, w tym:
 - droga wojewódzka nr 197 relacji Gniezno – Sława Wielkopolska,
 - droga wojewódzka nr 196 relacji Poznań – Wągrowiec,
- drogi powiatowe o łącznej długości 87,9 km,
- drogi Gminne o łącznej długości 163,55 km,
- drogi inne (np. drogi wewnętrzne, drogi zakładowe, drogi dojazdowe do gruntów rolnych).

Ryc. 3. Sieć drogową na terenie Gminy Skoki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Przedstawiona powyżej sieć drogową pozwala mieszkańcom Gminy Skoki na sprawne przemieszczanie się po jej terenie oraz stwarza możliwości komunikacyjne w układzie powiatu

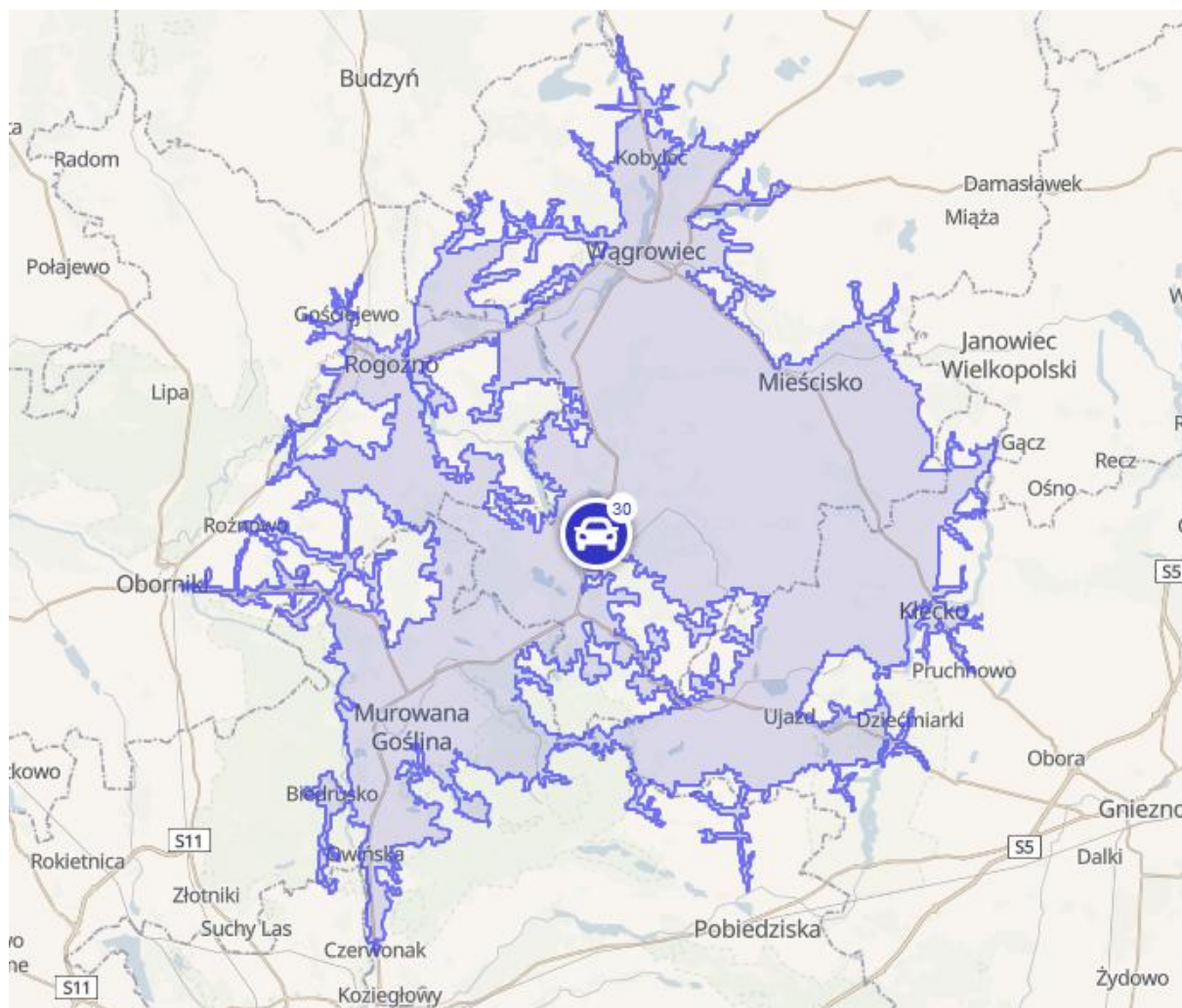
wągrowieckiego. Ponadto, przebiegające przez jej teren drogi wojewódzkie zapewniają połączenia drogowe z ośrodkiem regionalnym Poznaniem, a także ośrodkami subregionalnymi, takimi jak Wągrowiec oraz Gniezno.

Przegląd stanu dróg w Gminie Skoki prowadzony jest w ujęciu rocznym, co umożliwia efektywne planowanie oraz nadzorowanie działań poprawiających komfort podróżowania po jej terenie, a także bezpieczeństwo drogowe mieszkańców. Zauważalnym problemem w zakresie funkcjonowania sieci drogowej w Gminie Skoki jest znaczny odsetek dróg Gminnych posiadających nawierzchnię nieutwardzoną (ok. 59,8%), a także niewielka liczba ścieżek rowerowych znajdujących się na jej terenie.

Do najważniejszych i najpilniejszych inwestycji w zakresie dróg i infrastruktury okołodrogowej w Gminie Skoki zalicza się następujące przedsięwzięcia:

- budowa obwodnicy miasta Skoki w ciągu drogi wojewódzkiej nr 196,
- budowa oświetlenia drogowego na terenie Gminy,
- budowa ścieżki rowerowej relacji Skoki – Sława Wielkopolska – Rejewiec,
- ukończenie budowy ul. Polnej w Skokach (II etap).

Gmina Skoki charakteryzuje się korzystną dostępnością transportową względem ośrodka regionalnego, jakim jest miasto Poznań. Średni czas dojazdu samochodem osobowym z centrum badanej jednostki do stolicy województwa wielkopolskiego zajmuje ok. 45-50 min. Z kolei średni czas podróży ze Skoków do Wągrowca, który stanowi stolicę powiatu wągrowieckiego, zajmuje ok. 20 min. Dodatkowo analizie poddano dostępność transportową badanej jednostki względem Gniezna, do którego średni czas dojazdu z centrum Gminy Skoki wynosi ok. 40 min. Na poniższej rycinie przedstawiono również orientacyjne odległości pokonywane samochodem osobowym ze Skoków w ciągu 30 min. Z przedstawionych danych wynika, że we wskazanym zakresie czasowym mieszkańcy dojechać mogą również do miasta Oborniki, miasta Rogoźno, Gminy Murowana Goślina, Gminy Mieścisko oraz Gminy Czerwonak. Należy jednak zaznaczyć, że przedstawione dane stanowią wartości orientacyjne.

Ryc. 4. Odległości pokonywane samochodem osobowym w ciągu 30 min od miasta Skoków (dane orientacyjne)

Źródło: <https://commutetimemap.com/>

Poniższa tabela przedstawia wydatki Gminy Skoki w Dziale 600 Transport i łączność w latach 2018-2023. Z przedstawionych danych wynika, że w przestrzeni analizowanego okresu wydatki we wskazanym dziale ulegały zmianom. W 2018 roku kształtowały się one na poziomie ponad 5 mln zł, a w kolejnym roku wzrosły one do ponad 7,6 mln zł. W 2020 roku zaobserwowano spadek wydatków Gminy w zakresie transportu, które wyniosły ponad 3,2 mln zł. W kolejnych latach odnotowano sukcesywny wzrost wydatków w Dziale 600, a w 2023 roku osiągnęły one swoją najwyższą wartość i wyniosły ponad 18,2 mln zł. Sytuacja ta związana była z realizacją inwestycji drogowych, które przedstawiono na kolejnych stronach. Dla całego analizowanego okresu średnia wartość wydatków Gminy Skoki w zakresie transportu i łączności wyniosła ponad 7,6 mln zł, co stanowiło 11,8% wszystkich jej wydatków. Należy jednak zaznaczyć, że średnia ta została zawyżona przez wydatki poniesione w 2023 roku.

Poniższa tabela przedstawia również wydatki majątkowe inwestycyjne Gminy Skoki w Dziale 600 w latach 2018-2023. W analizowanym okresie wydatki inwestycyjne stanowiły średnio ok. 81,5% wszystkich wydatków badanej jednostki w Dziale 600. Najwyższe wydatki inwestycyjne odnotowano w 2023 roku, kiedy to kształtowały się one na poziomie ponad 16,3 mln zł (89,1% wydatków ogółem w Dziale 600). Z przedstawionych danych wynika, że Gmina Skoki w ostatnich latach realizowała liczne inwestycje w zakresie drogownictwa.

Tab. 12. Wydatki w dziale transport i łączność w latach 2018-2023 w Gminie Skoki (tys. zł) wraz z wydatkami majątkowymi inwestycyjnymi

DZIAŁ		2018	2019	2020	2021	2022	2023	średnia	udział
600	Transport i łączność, w tym:	5 018,1	7 698,0	3 275,5	4 968,0	6 503,4	18 234,1	7 616,2	12%
Wydatki majątkowe inwestycyjne		4 104,0	6 511,9	2 449,1	3 848,0	5 301,4	16 250,1	6 410,8	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych Urzędu Miasta i Gminy Skoki.

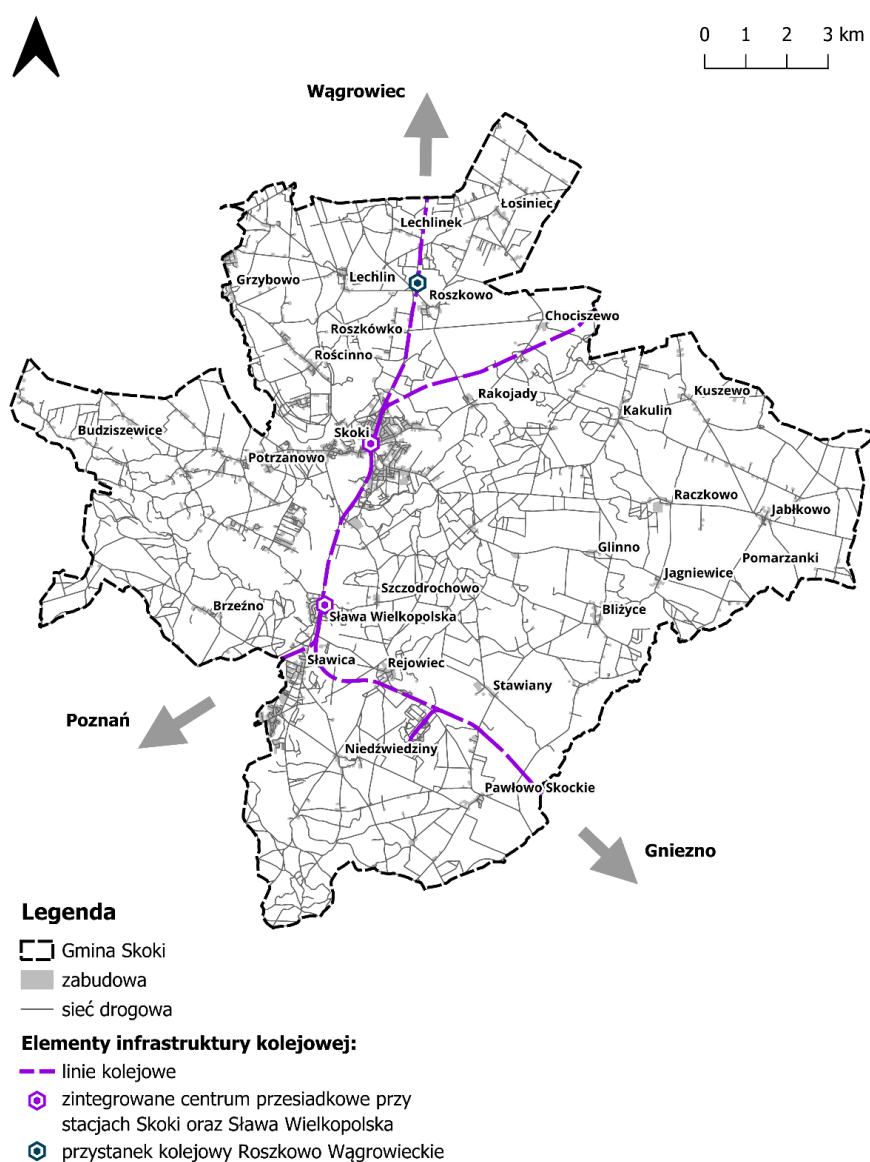
Wśród najważniejszych inwestycji drogowych przeprowadzonych w ostatnich latach na terenie Gminy Skoki zalicza się następujące przedsięwzięcia:

- **Inwestycje zrealizowane w 2023 roku:**
 - budowa chodnika w Rościnnie, wartość inwestycji: 591 540 zł,
 - budowa chodników przy ul. Mickiewicza, ul. Sienkiewicza oraz ul. Słowackiego w Skokach, wartość inwestycji: 491 985 zł,
 - budowa ciągu komunikacyjnego pomiędzy ul. Parkową a ul. Turystyczną w Skokach (I etap), wartość inwestycji: 469 823 zł,
 - budowa oświetlenia drogowego w części miejscowości Sławica, wartość inwestycji: 439 186 zł,
 - budowa oświetlenia drogowego w miejscowości Sława Wielkopolska, wartość inwestycji: 397 331 zł,
 - budowa ul. Polnej w Skokach (I etap), wartość inwestycji: 12 659 389 zł,
 - przebudowa ciągu drogowego od ul. Antoniewskiej Skokach w kierunku posesji nr 53 „rybakówka”, wartość inwestycji: 345 890 zł,
 - przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych we wsi Wysoka, wartość inwestycji: 1 233 890 zł,
- **Inwestycje zrealizowane w 2022 roku:**
 - budowa ul. Polnej w Skokach (przygotowanie dokumentacji i wykup gruntów), wartość inwestycji: 618 409 zł,
 - przebudowa drogi Gminnej Jabłkowo – Pomarzanki (II etap), wartość inwestycji: 1 134 972 zł,
 - przebudowa drogi Gminnej w Brzeźnie, wartość inwestycji: 1 484 409 zł,
 - przebudowa drogi Gminnej w Kakulinie, wartość inwestycji: 1 039 935 zł,
- **Inwestycje zrealizowane w 2021 roku:**
 - budowa ul. Polnej w Skokach (przygotowanie dokumentacji i wykup gruntów), wartość inwestycji:
 - budowa chodnika przy ul. Wągrowieckiej do drogi wojewódzkiej nr 196 w Skokach, wartość inwestycji:
 - przebudowa drogi Gminnej Jabłkowo – Pomarzanki (I etap), wartość inwestycji:
 - przebudowa drogi Gminnej w Jagniewicach, wartość inwestycji:
 - przebudowa ul. Krańcowej w Skokach, wartość inwestycji:

Mieszkańcy Gminy Skoki mają również możliwość korzystania z transportu kolejowego – przez teren badanej jednostki przebiegają dwie linie kolejowe:

- linia kolejowa nr 356 relacji Poznań Wschód – Bydgoszcz Główna,
- linia kolejowa nr 377 relacji Gniezno Winiary – Sława Wielkopolska.

Przebiegające przez Gminę szlaki stanowią jednotorowe drugorzędne linie kolejowe, które są w większości niezelektryfikowane. Należy jednak zaznaczyć, że w momencie opracowywania niniejszej Diagnozy linia kolejowa nr 377 pozostawała wyłączona dla ruchu pasażerskiego oraz towarowego. Mieszkańcy badanej jednostki mogą korzystać zatem wyłącznie z linii kolejowej nr 356, która obsługiwana jest przez stacje w Skokach oraz Sławie Wielkopolskiej, a także przez przystanek kolejowy w Roszkowie Wągrowieckim. Ponadto, stacje w Skokach oraz Sławie stanowią zintegrowane centra przesiadkowe, które umożliwiają podróżnym swobodne przemieszczanie się różnymi środkami transportu. Dodatkowo stacja w Skokach jest największą stacją kolejową na terenie Gminy, na której wymiana pasażerska w ciągu doby kształtuje się na poziomie 700-900 osób. Głównymi kierunkami podróży wśród mieszkańców Gminy Skoki jest Poznań (średni czas podróży wynosi ok. 1h) oraz Wągrowiec (średni czas podróży wynosi ok. 15 min). Połączenia na wskazanych trasach obsługiwane są przez Koleje Wielkopolskie. W ciągu doby realizowanych jest 20 par połączeń na trasie Skoki – Poznań Główny oraz 21 par połączeń na trasie Skoki – Wągrowiec.

Ryc. 5. Linie kolejowe znajdujące się na terenie Gminy Skoki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Gmina Skoki jest również organizatorem publicznej komunikacji zbiorowej na swoim terenie. System oparty jest na przewozach autobusowych, które kursują w ramach wyznaczonych linii:

- Linia nr 1: Lechlin – Roszkowo – Skoki – Rościno – Łosiniec – Chociszewo – Skoki,
- Linia nr 2: Skoki – Skoki przez Jabłkowo,
- Linia nr 3: Skoki – Skoki przez Pawłowo Skockie,
- Linia nr 4: Skoki – Skoki przez Budziszewice,
- Linia nr 5: Skoki – Skoki przez Antoniewo.

Linie poprowadzone zostały w taki sposób, aby wszyscy mieszkańcy Gminy mieli możliwość dotarcia do miasta Skoków, które stanowi lokalne centrum administracyjno-usługowe badanej jednostki.

Na terenie Gminy Skoki zlokalizowany jest również **Zintegrowany Węzeł Przesiadkowy w Skokach**, którego budowa zrealizowana została w ramach działania „Wspieranie strategii niskoemisyjnych w tym mobilności miejskiej w ramach ZIT dla MOF Poznania”. Głównym celem tworzenia zintegrowanych węzłów przesiadkowych jest integracja różnego rodzaju form transportu, w wyniku czego podróże mogą dogodnie zmieniać preferowane przez siebie środki transportu (np. kolei, autobus, samochód osobowy, rower). Jednocześnie inwestycja miała przyczynić się do zwiększenia mobilności mieszkańców Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego poprzez wzmocnienie roli połączeń kolejowych z Gmin ościennych do Poznania, a także ograniczenie emisji gazów cieplarnianych poprzez redukcję liczby samochodów osobowych wjeżdżających do miasta. Zintegrowany Węzeł Przesiadkowy w Skokach wyposażony został w 115 miejsc postojowych typu „Park&Ride”, 32 miejsca postojowe typu „Bike&Ride”, miejsca dla osób z niepełnosprawnościami oraz zmodernizowane wiaty. Szacuje się, że inwestycja umożliwiła ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 181 ton CO₂ w skali roku.

Istotnym czynnikiem wpływającym na rozwój współczesnych jednostek samorządu terytorialnego jest dostęp do wysokiej jakości szerokopasmowego Internetu. W XXI wieku stanowi on integralną część codziennego życia człowieka, wpływając przy tym na jego różne aspekty: m.in. komunikację, pracę, edukację czy rozrywkę. Technologia światłowodowa pozwala na szybkie przesyłanie danych i stabilne połączenie, które wpływa na rozwój społeczności i zwiększenie dostępności do usług cyfrowych. Wychodząc naprzeciw potrzebom społeczeństwa cyfrowego władze Gminy Skoki zrealizowały projekt w wyniku, którego utworzona została Strefa Darmowego Internetu w Skokach. Na budynku Urzędu Miasta i Gminy Skoki zamontowany został maszt radiowy o wysokości 12 metrów, na którym umocowane są cztery anteny sektorowe. Rozwiązanie to umożliwia przyłączenie indywidualnych gospodarstw domowych znajdujących się w zasięgu 300 metrów od masztu do sieci bezprzewodowego Internetu za pomocą bezprzewodowych kart sieciowych. Dostęp do Internetu nie ma charakteru komercyjnego, a jego maksymalna przepustowość wynosi 256 kb/s (pobieranie) oraz 128 kb/s (przesyłanie).

1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego „Wielkopolska 2020+” jest nadrzędnym dokumentem planistycznym, który reguluje kwestie związane z planowaniem przestrzennym w regionie. W dokumencie wyznaczone zostały obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym, regionalnym oraz subregionalnym, do których zalicza się:

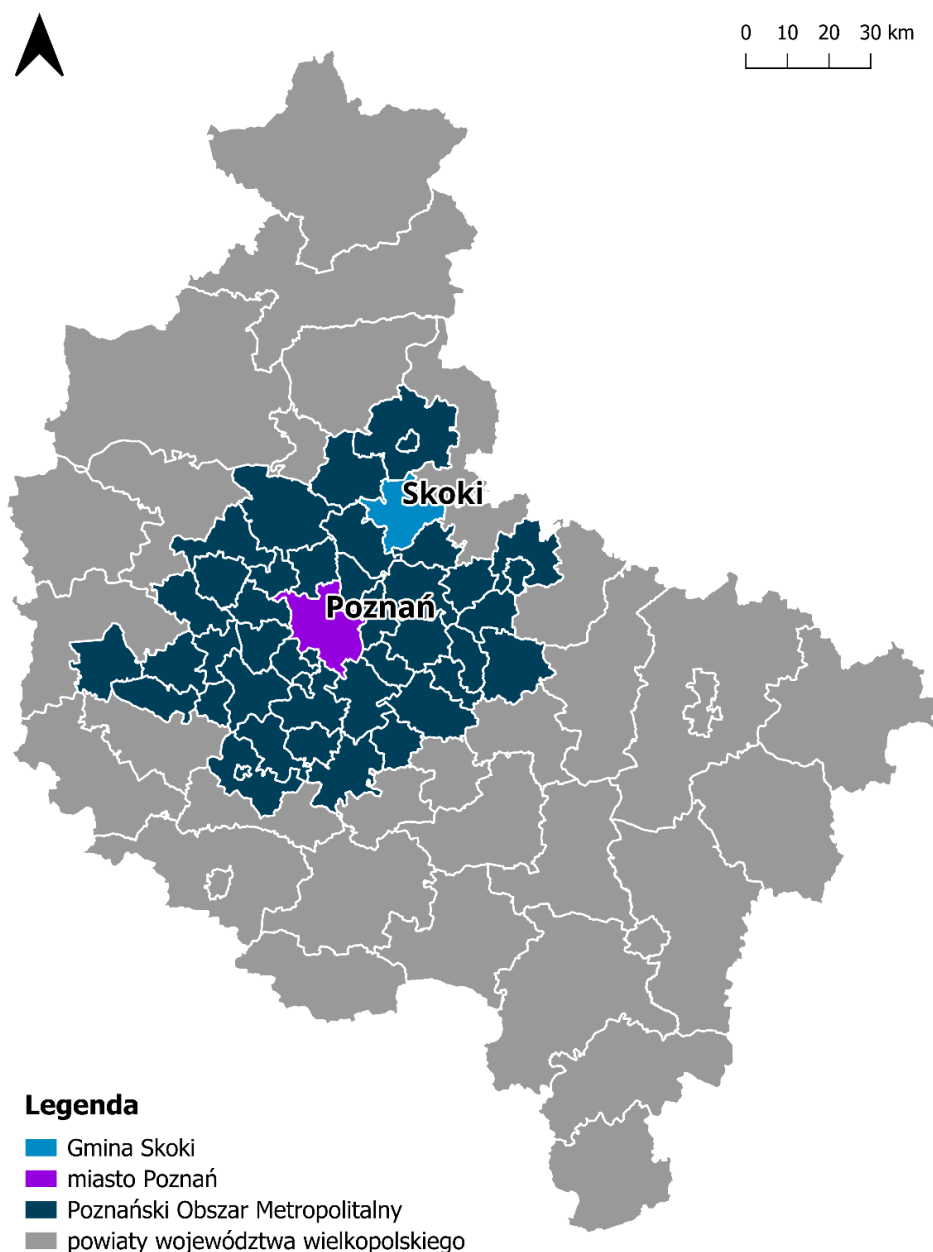
- Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Wojewódzkiego – Poznański Obszar Metropolitalny,
- Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Regionalnego – Aglomeracja Kalisko-Ostrowska,
- Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Subregionalnego – Gniezno,

- Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Subregionalnego – Konin,
- Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Subregionalnego – Leszno,
- Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Subregionalnego – Piła,
- Wiejski Obszar Funkcjonalny,
- Południowo-zachodni Obszar Funkcjonalny,
- Północno-zachodni Obszar Funkcjonalny,
- Wschodni Obszar Funkcjonalny.

Zgodnie z zapisami zawartymi w Planie Gmina Skoki włączona została do **Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego**, który składa się z 45 jednostek Gminnych o różnym statusie administracyjnym. Jednostki te wykazują powiązania funkcjonalno-przestrzenne z miastem Poznaniem. Do głównych celów rozwojowych wyznaczonego obszaru zalicza się: rozwój funkcji metropolitalnych, kształtowanie zielonego pierścienia Metropolii, kształtowanie spójnego systemu przyrodniczego, rozwój efektywnego systemu komunikacyjnego, rozwój zintegrowanego systemu transportu zbiorowego, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego oraz rozwój efektywnych struktur osadniczych.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku jest dokumentem definiującym kluczowe kierunki działań rozwojowych, które stanowią integralną część założeń przedstawionych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego „Wielkopolska 2020+”. Ponadto, Strategia wskazuje występujące na terenie województwa Obszary Strategicznej Interwencji, które wyznaczono na podstawie zdefiniowanych w Planie obszarów funkcjonalnych. Wśród kluczowych kierunków działań wskazanych do realizacji na terenie Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego wyróżnia się m.in.:

- budowanie atrakcyjnego wizerunku POM wśród inwestorów i turystów oraz działania na rzecz wzrostu atrakcyjności osiedleńczej wśród kadry wysoko wykwalifikowanej,
- kształtujących aktywność gospodarczą i konkurencyjność,
- ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego, wyrównywanie dostępu do dóbr i usług kultury, m.in. przez inwestycje w infrastrukturę kultury i poprawę warunków jej funkcjonowania,
- rozwój turystyki przez wykorzystanie istniejącego potencjału kulturowego,
- politykę integracji obcokrajowców ze społecznością lokalną, w tym promowanie wśród migrantów czynnego udziału w społeczeństwie obywatelskim,
- zagęszczenie sieci dróg i ścieżek rowerowych ze szczególnym uwzględnieniem łączenia odcinków już istniejących, w tym pomiędzy sąsiadującymi jednostkami samorządu terytorialnego,
- wsparcie kształtowania zielonego pierścienia POM w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom suburbanizacji,
- rewitalizację obszarów zdegradowanych oraz obszarów o wysokich wartościach historycznych i kulturowych,
- promocję i wsparcie inicjatyw obywatelskich oraz kontynuację procesów włączania organizacji pozarządowych, partnerów społeczno-gospodarczych do prac programowych w rozwoju ZIT MOF Poznania,
- przeciwdziałanie chaotycznej suburbanizacji w zakresie budownictwa mieszkaniowego,
- koordynowanie polityk przestrzennych samorządów lokalnych POM oraz wsparcie rozwoju nowoczesnych usług, w tym e-usług (np. Metropolitalna Platforma Danych, Metropolitalny System Informacji Przestrzennej).

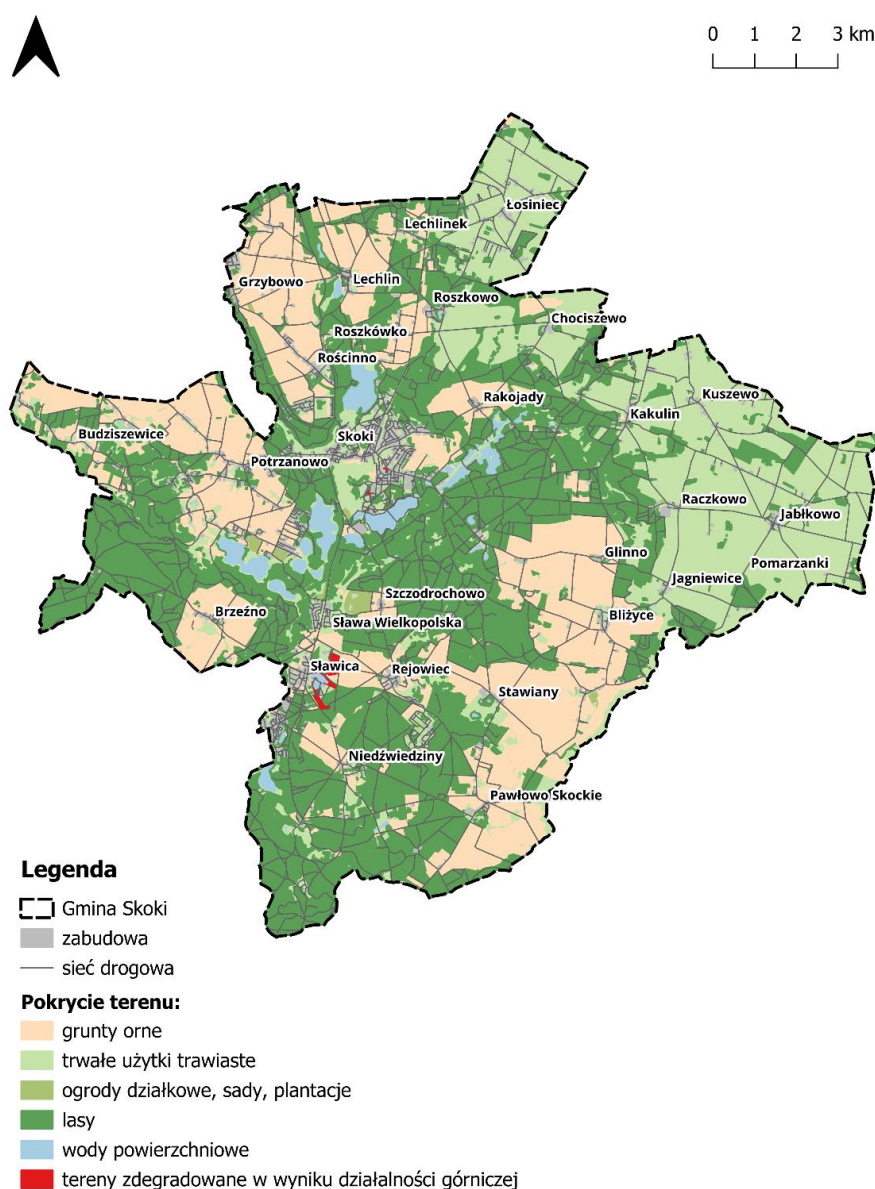
Ryc. 6. Zasięg przestrzenny Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego na tle województwa wielkopolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego „Wielkopolska 2020+”.

Całkowita powierzchnia Gminy Skoki wynosi ok. 198 km², z czego grunty rolne zajmują ok. 56% powierzchni, a grunty leśne ok. 36%. Tym samym tereny przeznaczone na cele pozarolnicze (mieszkaniowe, usługowe, przemysłowe) stanowią ok. 8% powierzchni Gminy. Ponadto, w strukturze przestrzennej badanej jednostki wyróżnia się miasto Skoki, którego całkowita powierzchnia wynosi ok. 11 km², oraz obszary wiejskie o łącznej powierzchni ok. 187 km². Pod względem zabudowy w mieście dominuje rozproszona zabudowa jednorodzinna oraz pojedyncze skupiska zabudowy wielorodzinnej. W strukturze przestrzennej miasta wyodrębnić można jego centralną część o funkcji mieszkaniowo-usługowej, tereny o funkcji mieszkaniowej oraz obszar o funkcji produkcyjno-usługowej. Pozostałą część miasta zajmuje obszar rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz obszar bagienny Moraś. Z kolei na obszarach wiejskich obserwuje się występowanie przede wszystkim zabudowy jednorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej, które

koncentrują się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Największy rozwój zabudowy nastąpił w takich miejscowościach jak: Rejowiec, Pawłowo Skockie, Grzybowo oraz Rościno. Ponadto, miejscowości zlokalizowane w zachodniej części Gminy mają charakter turystyczno-rekreacyjny, natomiast wschodnia część Gminy to głównie obszary rolnicze.

Sieć osadniczą Gminy tworzą miasto Skoki oraz 44 miejscowości, które wchodzi w skład 27 sołectw: Bliżyce, Brzeźno, Budziszewice, Chociszewo, Glinno, Grzybowo, Jabłkowo, Jagniewice, Kakulin, Kuszewo, Lechlinek, Łosiniec, Niedźwiedziny, Pawłowo Skockie, Potrzeźnowo, Raczkowo, Rakojady, Rejowiec, Roszkowo, Roszkówko, Rościno, Sława Wielkopolska, Stawiany, Sławica oraz Szczodrochowo.

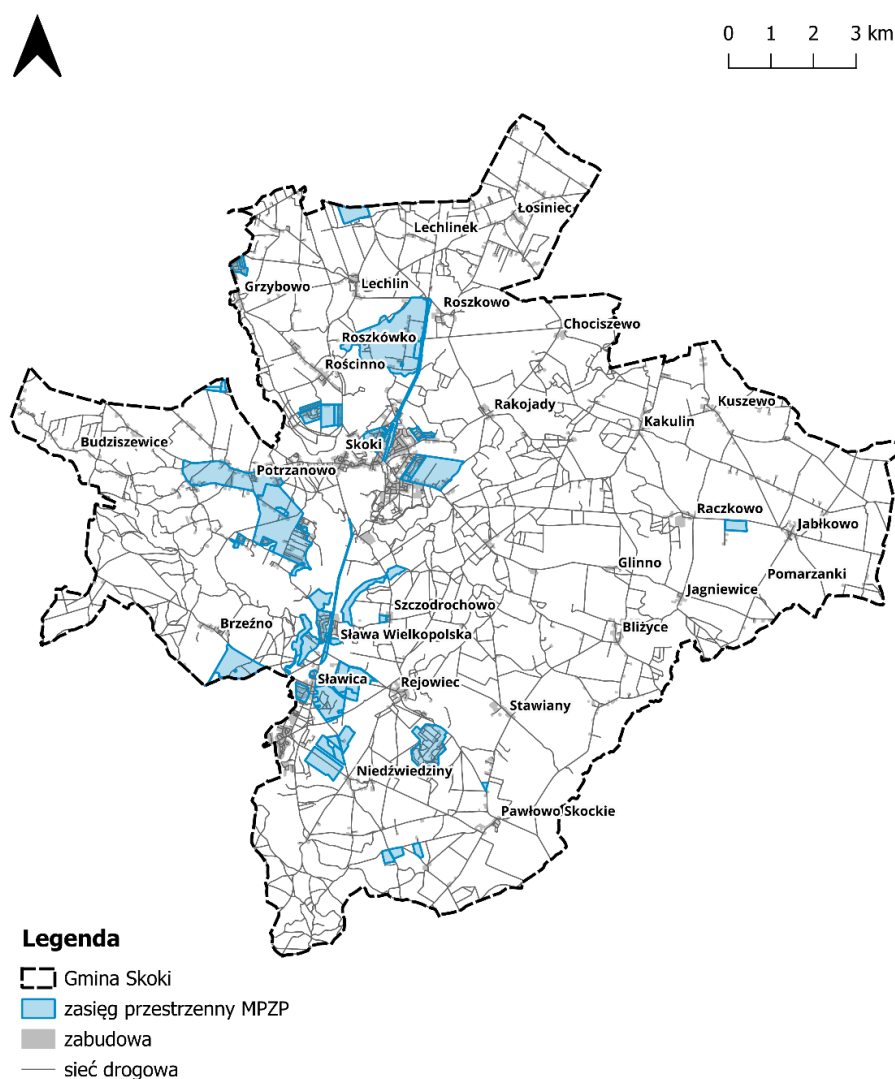
Ryc. 7. Pokrycie terenu Gminy Skoki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest nadrzędnym dokumentem planistycznym na terenie Gminy. Dokument ten określa kierunki polityki przestrzennej dla rozwoju danej jednostki administracyjnej, które zgodne są z obecnymi

uwarunkowaniami, trendami rozwojowymi oraz ustaleniami wynikającymi z ponadlokalnych celów polityki przestrzennej. Studium Gminy Skoki przyjęte zostało na mocy Uchwały nr VIII/44/2007 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 26.04.2007 r. Studium poddano aktualizacji w 2010 roku, a następnie w 2021 roku. Aktualna wersja Studium przyjęta została na mocy Uchwały nr XXV/211/2021 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Skoki. Zmiana Studium dotyczyła działki nr 8 w obrębie Rejowiec, która wynikała z potrzeby oznaczenia udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego, a także wyznaczenia nowego obszaru eksploatacji kruszywa naturalnego wraz z kierunkiem jego rekultywacji. Należy jednak zaznaczyć, że w wyniku reformy systemu planowania przestrzennego w Polsce, Gmina Skoki zobowiązana jest do opracowania Planu Ogólnego – dokumentu, który zastąpi jej dotychczasowe Studium.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP) stanowią akty prawa miejscowego, które regulują funkcję oraz sposób wykorzystania danego terenu. Do 2024 roku Gmina Skoki przyjęła 51 MPZP, które pokryły ok. 5,2% jej powierzchni całkowitej. Należy jednak zaznaczyć, że 10 z nich przyjętych zostało przed 2003 rokiem i wymaga aktualizacji. Ponadto, w momencie opracowywania niniejszej Diagnozy Gmina Skoki była w trakcie przygotowywania 8 nowych MPZP, których zasięg objąć ma ok. 2,4% jej powierzchni całkowitej.

Ryc. 8. Zasięg przestrzenny miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Gminie Skoki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz portalu e-mapa.

Na terenach, które nie zostały objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego polityka przestrzenna Gminy prowadzona jest w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (tzw. WZ) lub decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W latach 2019-2023 w Gminie Skoki wydano łącznie 734 decyzje o warunkach zabudowy, co stanowiło ok. 26,7% wszystkich wydanych decyzji w powiecie wągrowieckim. Analizując poszczególne lata zaobserwowano, że liczba wydawanych decyzji zmienia się na przestrzeni lat, a różnice pomiędzy kolejnymi latami wynoszą niekiedy blisko 30%. Na terenie badanej jednostki największą liczbę decyzji o warunkach zabudowy, w analizowanym okresie, wydano w 2020 roku (166), a najniższą w 2019 (125). Przeliczając podane wartości na 1 tys. mieszkańców odnotowano również, że w Gminie Skoki wydawano znacznie większą liczbę decyzji w porównaniu do średniej dla Gmin powiatu wągrowieckiego.

Poniższa tabela przedstawia również liczbę wydanych pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym. Na terenie Gminy Skoki w latach 2019-2023 wydano łącznie 554 pozwolenia na budowę, co stanowiło ok. 26,3% wszystkich wydanych pozwoleń w powiecie. Przeliczając podane wartości na 1 tys. mieszkańców odnotowano, że w latach 2019-2022 na terenie badanej jednostki liczba wydanych pozwoleń przewyższała dwukrotnie średnią dla Gmin powiatu wągrowieckiego. W analizowanym okresie większość wydawanych pozwoleń w Gminie dotyczyło nowych budynków mieszkalnych.

Przedstawione w poniższej tabeli dane mogą wskazywać na wysoką atrakcyjność osiedleńczą Gminy Skoki w porównaniu do pozostałych Gmin powiatu wągrowieckiego. Wpływ na taką sytuację może mieć przebieg drogi wojewódzkiej nr 196, łączącej Poznań z Wągrowcem, dobra dostępność transportu kolejowego na terenie Gminy, a także jej unikatowe walory przyrodnicze. Ponadto, od kilku lat obserwuje się intensywnie postępującą suburbanizację Poznania, w wyniku której jego mieszkańcy coraz częściej decydują się na zakup lub budowę domu lub mieszkania na obszarach podmiejskich.

Tab. 13. Ruch budowlany w Gminie Skoki w latach 2018-2022 na tle średniej Gmin powiatu wągrowieckiego

		2019	2020	2021	2022	2023
Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu						
ogółem	Skoki	125	166	149	135	159
	powiat	565	564	583	503	535
na 1 tys. mieszkańców	Skoki	12,87	16,79	14,91	13,33	15,62
	powiat	8,04	8,15	8,44	7,29	7,75
Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym						
ogółem	Skoki	115	118	155	103	63
	powiat	405	470	538	395	300
na 1 tys. mieszkańców	Skoki	11,84	11,94	15,51	10,17	6,19
	powiat	5,77	6,79	7,79	5,72	4,35
w tym nowe budynki mieszkalne (%)	Skoki	83,48	60,17	78,06	59,22	68,25
	powiat	66,42	58,51	62,27	60,00	53,00
w tym nowe budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (%)	Skoki	16,52	39,83	21,94	40,78	31,75
	powiat	33,58	41,49	37,73	40,00	47,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Głównymi elementami zagospodarowania przestrzennego, które przyczyniają się do pogorszenia ładu przestrzennego na terenie Gminy Skoki jest niekontrolowane rozpraszanie się zabudowy oraz sąsiedztwo funkcji kolizyjnych w danych obrębach zabudowy.

1.4. Walory przyrodnicze

Ukształtowanie powierzchni i rzeźba terenu

Zgodnie z Regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski wg J. Kondrackiego, Gmina Skoki zlokalizowana jest w prowincji Niziny Środkowopolskiej, podprowincji Pojezierza Południowo Bałtyckiego, w makroregionie Pojezierza Wielkopolskiego w krainie: Pojezierza Gnieźnieńskiego w trzech subregionach morfologicznych: Równiny Wągrowieckiej, Pagórków Poznańskich oraz Równiny Gnieźnieńskiej.¹

Gmina Skoki charakteryzuje się urozmaiconym krajobrazem, który związany jest z długotrwałą działalnością lądolodu na jej terenie. W północnej części badanej jednostki dominuje wysoczyzna morenowa, której powierzchnia wyniesiona jest na rzędnych od 82 m n.p.m. do 105 m n.p.m. Z kolei zachodnia i południowa część Gminy Skoki charakteryzuje się występowaniem moren czołowych fazy poznańskiej zlodowacenia bałtyckiego. Rzeźba powierzchni tego terenu jest bardzo urozmaicona – występują tu liczne wzniesienia poprzecinane obniżeniami, w których znajdują się jeziora. Południowo-wschodnia część badanej jednostki ma charakter równinny. Występuje tu wysoczyzna morenowa falista, której powierzchnia wyniesiona jest na wysokości od 96 m n.p.m. do 115 m n.p.m. Ponadto, przez teren ten przebiega rzeka Mała Wełna.

Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Skoki charakteryzuje się występowaniem korzystnych warunków wodnych – na jej terenie znajdują się liczne jeziora, cieki wodne oraz gęsta sieć rowów melioracyjnych. Na obszarze badanej jednostki wody powierzchniowe zajmują ok. 2,1% jej powierzchni całkowitej. Ponadto, cały obszar Gminy Skoki położony jest w zlewni rzeki Małej Wełny (lewobrzeżny dopływ Warty), która stanowi jej główną oś hydrologiczną. Całkowita długość koryta rzeki na terenie Gminy wynosi ok. 25 km. Na wskazanym obszarze występują również mniejsze cieki wodne, do których zalicza się: Kanał Dzwonowski, Kanał Płaskowo – Pomarzany oraz Kanał Roszkowo – Popowo.

Na terenie Gminy Skoki znajduje się łącznie 17 jezior, a największym z nich jest Jezioro Budziszewskie, którego łączna powierzchnia wynosi 163 ha. Akwen ten położony jest ok. 2 km na północny-zachód od Skoków, a jego wschodnia linia brzegowa wyznacza granicę Gminy. Należy jednak zaznaczyć, że tafla Jeziora Budziszewskiego położona jest na terenie Gminy Rogoźno. Pozostałe zbiorniki wodne znajdują się w całości w granicach administracyjnych badanej jednostki. Zlokalizowane są one przede wszystkim w centralnej części Gminy, na południe od miasta Skoków.

Podstawowymi jednostkami umożliwiającymi gospodarowanie wodami powierzchniowymi są jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Na terenie Gminy Skoki znajdują się 4 JCWP:

- PLRW600010186563 Dopływ z jeziora Sarbi,
- PLRW600010185969 Trojanka,
- PLRW600016186675 Mała Wełna od wypływu z jeziora Gorzuchowskiego do dopływu z Rejowca,
- PLRW600018196679 Mała Wełna od dopływu z Rejowca do ujścia.

¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki.

Gmina Skoki położona jest poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych Wielkopolski (GZWP). Zasoby wód użytkowych czerpane są z lokalnych zbiorników wód podziemnych (LZWP), zlokalizowanych w jej obrębie. Występują one w utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych, a ujęcia wody pobierają wodę z obu pięter. Należy również zaznaczyć, że Gmina Skoki należy do obszarów, gdzie zarysowuje się deficyt zasobów wodnych. Są to obszary o braku lub niewielkich zasobach w piętrze czwartorzędowym, natomiast piętro trzeciorzędowe charakteryzuje się niewielką zasobnością oraz niekorzystną jakością ze względu na zabarwienie wód, a aktualna eksploatacja przekracza zasoby dyspozycyjne.²

Zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy Prawo wodne (j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.) na terenie Gminy Skoki występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie przewyższenia 0,2%, 1% i 10%. Tereny znajdujące się w ramach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonemu zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z art. 166 ust. 10 ustawy jw. planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzania ryzykiem powodziowym.

² Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki.

Warunki klimatyczne

Gmina Skoki charakteryzuje się występowaniem klimatu umiarkowanego, który uwarunkowany jest wpływami mas powietrza morskiego oraz kontynentalnego. Według regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego badana jednostka położona jest w obrębie Dzielnicy Środkowej. Obszar ten charakteryzuje się stosunkowo korzystnymi warunkami klimatycznymi. Amplitudy temperatury są tutaj mniejsze niż przeciętne w Polsce, wiosny i lata są wczesne i długie, zimy łagodne i krótkie z nietrwałą pokrywą śnieżną, zalegającą od 38 do 60 dni. Długość okresu wegetacyjnego wynosi 210-220 dni. Charakterystyczna dla tej strefy jest także dość duża liczba dni pochmurnych, która wynosi ok. 120-140 dni w roku. Przeważającymi wiatrami na terenie Gminy Skoki są wiatry zachodnie (ich udział wynosi blisko 45%) i północno-zachodnie w lecie, a w zimie zachodnie i południowo-zachodnie. Zimą i wiosną zwiększa się udział wiatrów wschodnich, natomiast latem i jesienią wzrasta odsetek ciszy, które stanowią wówczas około 10-13 % ogółu wiatrów. Na terenie Gminy najlepiej przewietrzane są obszary wysoczyznowe, natomiast dłuższe stagnowanie chłodnych mas powietrza dotyczy obniżen z torfowiskami oraz dolin rzecznych. Na terenie analizowanej jednostki najcieplejszym miesiącem jest lipiec (średnia temperatura powietrza wynosi 18°C), a najchłodniejszym styczeń (średnia temperatura powietrza wynosi od -1,6°C do +3,8°C). Charakterystyczne dla tego obszaru są jedne z najniższych opadów w Polsce – sumy roczne wahają się w przedziale od 500-550 mm. Najwyższe opady w ciągu roku, odnotowywane są w miesiącach letnich, a najniższe w miesiącach zimowych od stycznia do marca. Średnia roczna wilgotność powietrza przekracza 80%.³

Surowce Mineralne

Na terenie Gminy Skoki występują złoża kruszywa naturalnego (piasek ze żwirem), które zlokalizowane są w jej południowo-zachodniej części, w obrębach miejscowości Rejowiec oraz Niedźwiedziny. Jedyne eksploatowane na terenie Gminy złoża zlokalizowane są w Niedźwiedzinach, a wydobywanie prowadzone jest przez następujące podmioty:

- Zakład górniczy Niedźwiedziny eksploatowany przez Przedsiębiorstwo KRUSZGEO Wielkopolskie Kopalnie Spółka z o.o. z siedzibą w Poznaniu przy ul. Grunwaldzkiej 21,
- Zakład górniczy Niedźwiedziny DH eksploatowany przez Przedsiębiorstwo DANFO z siedzibą w Poznaniu przy ul. Owidiusza 28/4.

Budowa geologiczna złóż Niedźwiedziny oraz Niedźwiedziny DH związana jest z akumulacją wodnolodowcową. Złoża zajmują równinę sandrową, która rozcięta jest bocznymi dopływami do rynnny głównej i nie tworzą zwartej formy, stąd też ich występowanie udokumentowane zostało w pięciu odrębnych polach. Serię złożową budują utwory piaszczysto-żwirowe reprezentowane przez piaski różnoziarniste, piaski różnoziarniste ze żwirem oraz żwiry drobne i średnie. Miąższość serii piaszczysto-żwirowej zawiera się w przedziale od 2,5 m do 28,5 m. Kopalinę główną złóż stanowią utwory piaszczysto-żwirowe, natomiast utwory piaszczyste sklasyfikowano jako kopalinę towarzyszącą. Po zakończeniu eksploatacji złóż przewidywane jest utworzenie zbiornika rekultywacyjnego. Oprócz wskazanych powyżej złóż kruszywa naturalnego, na terenie działki nr 8 w Rejowcu występuje udokumentowane złożo piasków skaleniowo-kwarcowych o zasobach bilansowanych 1 813,87 tys. ton. Ponadto, działka objęta jest koncesją na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż w rejonie „Murowana Goślina – Kłęcko”.⁴

³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki,

⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki.

Ryc. 9. Lokalizacja złóż surowców mineralnych na terenie Gminy Skoki

Źródło: opracowanie własne na podstawie systemu MIDAS.

Ochrona przyrody

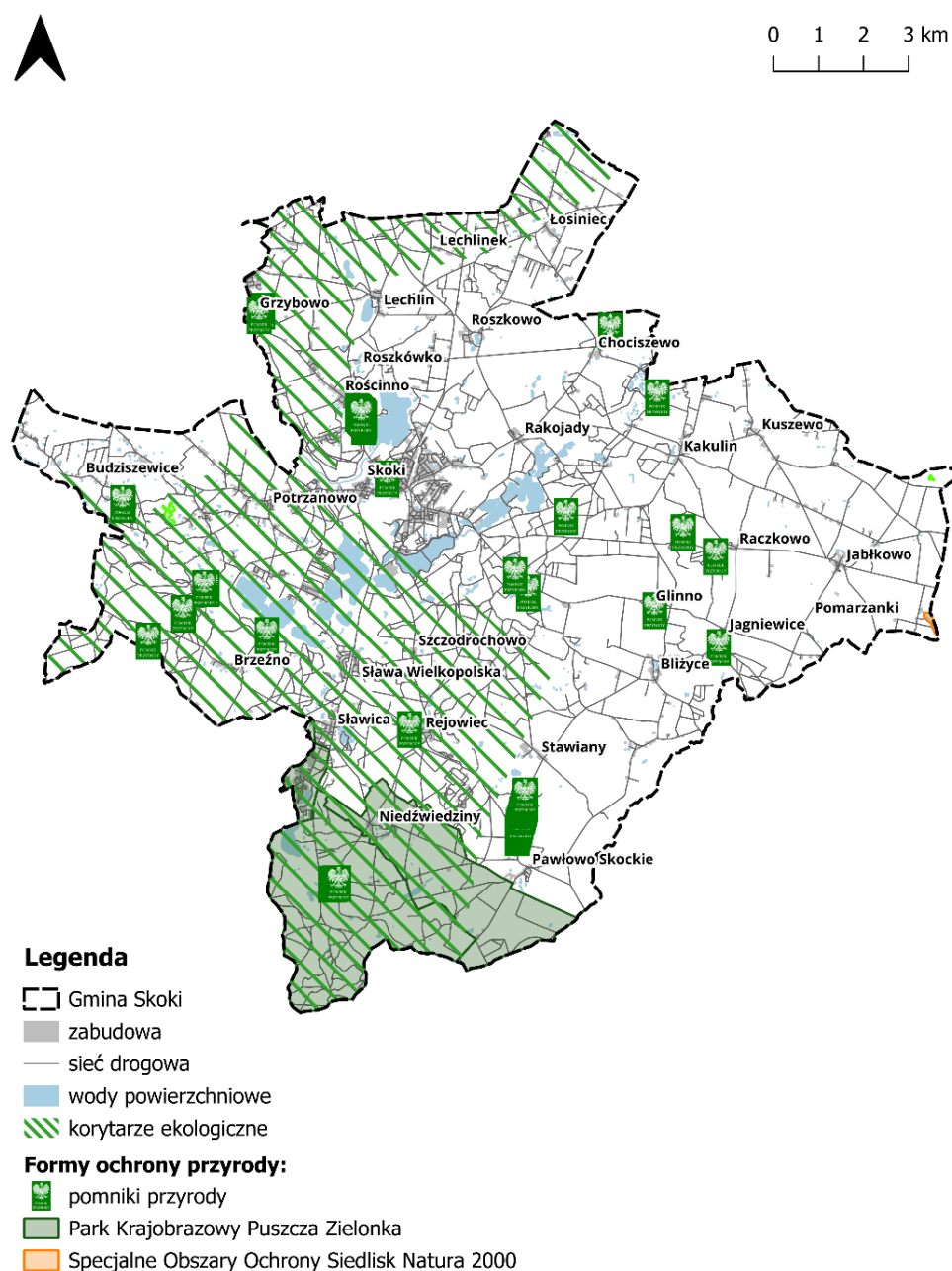
Ochrona przyrody na terenie Gminy realizowana jest w oparciu o ustawę o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. W rozumieniu ustawy ochrona przyrody oznacza zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie zasobów przyrody i jej składników, a odbywa się to poprzez wprowadzanie różnych form ochrony przyrody.

Na terenie Gminy Skoki występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Natura 2000 Stawy Kiszewskie,
- Park Krajobrazowy Puszcza Zielonka
- Użytek ekologiczny Uroczysko Pomarżanki,
- Użytek ekologiczny Uroczysko Smolarki,
- 40 pomników przyrody.

Przez obszar Gminy przebiega również korytarz ekologiczny Lasy Poznańskie oraz korytarz ekologiczny Puszcza Notecka – Puszcza Zielonka.

Położenie oraz przebieg wskazanych powyżej form ochrony przyrody oraz korytarzy ekologicznych przedstawione zostały na poniższej rycinie.

Ryc. 10. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Skoki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody.

Obszar Natura 2000 Stawy Kiszewskie (PLH300050) zlokalizowany jest przy jej wschodniej granicy, w sąsiedztwie miejscowości Pomarżanki. Obszar wyznaczony został przez Komisję Europejską w 2011 roku, a jego całkowita powierzchnia wynosi 477,49 ha. Wskazany obszar obejmuje dwa stawy oraz pas nieużytków w dolinie rzeki Mała Wełna. Dzięki urozmaiconej strukturze siedlisk, na którą składają się małe wysepki, szuwały trzcinowe, a także pływaczny

i obszary błotniste, Stawy Kiszkowskie stały się ważnym punktem na ptasiej mapie Polski. Zaobserwowano tu występowanie ok. 200 gatunków ptaków lęgowych, czyli prawie połowę tego co odnotowane zostało w skali całego kraju.

Park Krajobrazowy Puszcza Zielonka ustanowiony został w 1993 roku, a jego całkowita powierzchnia wynosi 12 202 ha (powierzchnia otuliny parku wynosi ponad 9,5 tys. ha). Obszar Parku obejmuje 5 Gmin z powiatów poznańskiego, gnieźnieńskiego oraz wągrowieckiego (Murowana Goślina, Czerwonak, Skoki, Kiszkowo, Pobiedziska). Puszcza Zielonka jest największym kompleksem leśnym okolic Poznania. Najstarsze drzewostany zaobserwowane na terenie Parku mają ponad 160 lat. Do szczególnych celów ochrony na terenie Puszczy Zielonki zalicza się m.in. ochronę i zachowanie jednego z najciekawszych fragmentów krajobrazu polodowcowego w środkowej Wielkopolsce, zachowanie trwałości oraz różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych, a także zachowanie populacji rzadkich gatunków roślin, zwierząt, grzybów oraz ich siedlisk.

Gmina Skoki realizuje zadania własne z dziedziny ochrony środowiska i przyrody na podstawie takich dokumentów jak:

- **Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Skoki na lata 2017-2020**, który określa cele i kierunki działań na rzecz ochrony, poprawy oraz racjonalnego wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego, określone w oparciu o: ocenę stanu środowiska Gminy i identyfikację zagrożeń i problemów środowiskowych oraz możliwości finansowania Gminy,
- **Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Miasta i Gminy Skoki na lata 2022-2030**, którego celem jest przedstawienie koncepcji działań realizowanych na terenie Gminy służących poprawie jakości powietrza, redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz ograniczeniu zjawiska niskiej emisji poprzez zwiększenie wykorzystania niskoemisyjnych źródeł energii oraz zmniejszenie zużycia energii i poprawę efektywności energetycznej.

Na terenie Gminy Skoki znajduje się łącznie 5 mierników jakości powietrza. Zlokalizowane są one na budynku Urzędu Miasta i Gminy Skoki w Skokach, przy Placu Powstańców Wielkopolskich w Skokach, przy ul. Osiedlowej i ul. Podgórznej w Skokach, na budynku Szkoły Podstawowej w Skokach oraz na budynku Szkoły Podstawowej w Lechlinie. Instalacja mierników sfinansowana została w ramach wolontariatu pracowniczego ze środków Fundacji Veolia oraz w ramach programu Edukacyjna Sieć Antysmogowa.

Jednym z narzędzi kontroli nad zrównoważonym rozwojem i ochroną środowiska są decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Zgodnie z treścią rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.), przedsięwzięciami mogącymi zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko na terenie Gminy są m.in. takie przedsięwzięcia jak:

- Budowa do 3 farm fotowoltaicznych o łącznej mocy do 9,5 MW wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, na działce numer 3/10 – obręb Rejowiec,
- Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy maksymalnej do 5MW z niezbędną infrastrukturą techniczną, na części działki nr 8/1 – obręb 0012 Lechlin,
- Budowa instalacji do naziemnego magazynowania gazu płynnego, na działce numer 25 – obręb Roszkowo,

- Budowa kompleksu odrębnych farm fotowoltaicznych Potrzebanowo do 1,0 MW każda, o łącznej mocy do 12 MW, zlokalizowanych w miejscowości Potrzebanowo, gm Skoki wraz z zagospodarowaniem terenu i niezbędną dla każdej farmy infrastrukturą, w tym z magazynem energii, z możliwością dzielenia na etapy lub budowania w całości, planowej na działce numer 376/5 – obręb Potrzebanowo,
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ulicach Wiśniowej, Antoniewskiej, Kościuszki, Czereśniowej, Brzaskwiniowej i Malinowej w m. Skoki,
- Budowa sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Topolowej i ul. Polnej w Skokach,
- Budowa suszarni materiałów sypkich, na działce numer 12/6 – obręb Szczodrochowo,
- Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Sława Wielkopolska – Rejowiec,
- Inwestycja polegająca na wierceniu w celu zaopatrzenia w wodę, na działce numer 15 – obręb Bliżyce,
- Odkrywkowa eksploatacja kopaliny z części złóż kruszywa naturalnego „Niedźwiedziny” oraz „Niedźwiedziny I”, na działkach numer 70/1 i 70/4 – obręb geodezyjny Niedźwiedziny,
- Przedsięwzięcie polegające na zwiększeniu wydajności dystrybucji oleju napędowego ON B7 w Bazie Paliw nr 4 w Rejowcu, na działce numer 199 – obręb Rejowiec,
- Realizacja węzła betoniarского oraz prowadzenie działalności z zakresu zbierania i przetwarzania odpadów, na działce numer 1032/8 – obręb Skoki,
- Remont instalacji technologicznych w budynku centralnym O.9 oczyszczalni ścieków na terenie Bazy Paliw nr 4 w Rejowcu poprzez likwidację wewnętrznej instalacji filtrów koksowych i wykonanie nowej instalacji flotacji ciśnieniowej, filtracji końcowej ścieków oraz odprowadzenia popłuczyn z filarów końcowych, na działce nr 199 – obręb Rejowiec,
- Rozbudowa drogi Gminnej Sława Wielkopolska – Szczodrochowo,
- Wydobywanie kopaliny ze złoża kruszywa naturalnego „Rejowiec I”, na działce numer 8 – obręb Rejowiec.

Gmina Skoki prowadzi również działania związane z edukacją ekologiczną jej mieszkańców. Działania te opierają się na organizacji różnego rodzaju wydarzeń, których celem jest zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy. Wśród podejmowanych działań wyróżnia się:

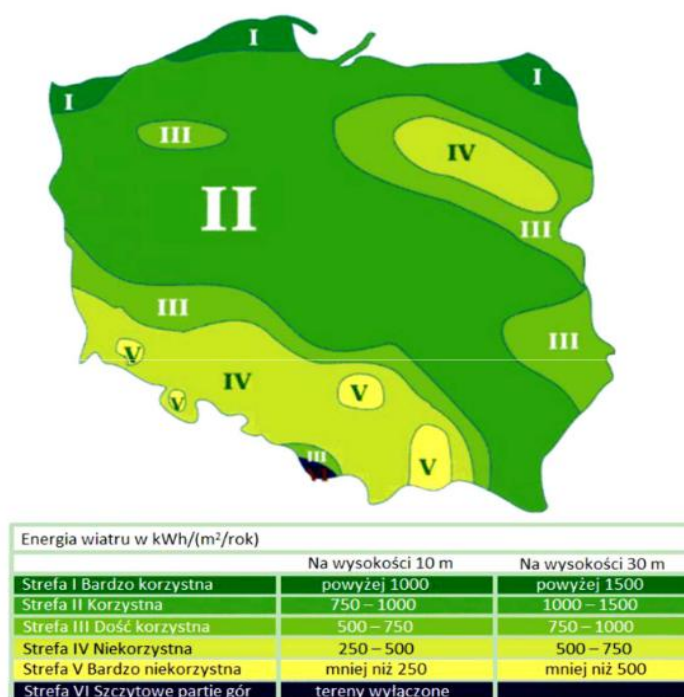
- prowadzoną corocznie akcją „Sprzątanie Świata” oraz „Dzień Ziemi”,
- organizację imprez sportowo-edukacyjnych, w tym rajdów rowerowych pod hasłem „Dzień bez samochodu”,
- wymianę elektrośmieci na sadzonki drzew iglastych oraz kwiatów,
- realizację projektów skierowanych do najmłodszych mieszkańców, w tym projektu „Czy wiecie, jak pomóc planecie?”,
- dystrybucję ulotek tematycznych, prowadzenie kampanii informacyjnych oraz organizację spotkań z mieszkańcami.

Odnawialne źródła energii

Na przestrzeni ostatnich lat temat zrównoważonego rozwoju oraz transformacji energetycznej stał się nieodłącznym elementem debaty publicznej. W związku z tym, coraz większy nacisk kładziony

jest na osiągnięcie neutralności energetycznej oraz dekarbonizację gospodarki, czego efektem jest stopniowe zwiększanie nakładów inwestycyjnych na rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE). Ze względu na specyficzne uwarunkowania geograficzne Polski, najszybciej rozwijającymi się gałęziami OZE są technologie wykorzystujące potencjał wiatrowy, słoneczny oraz geotermalny.

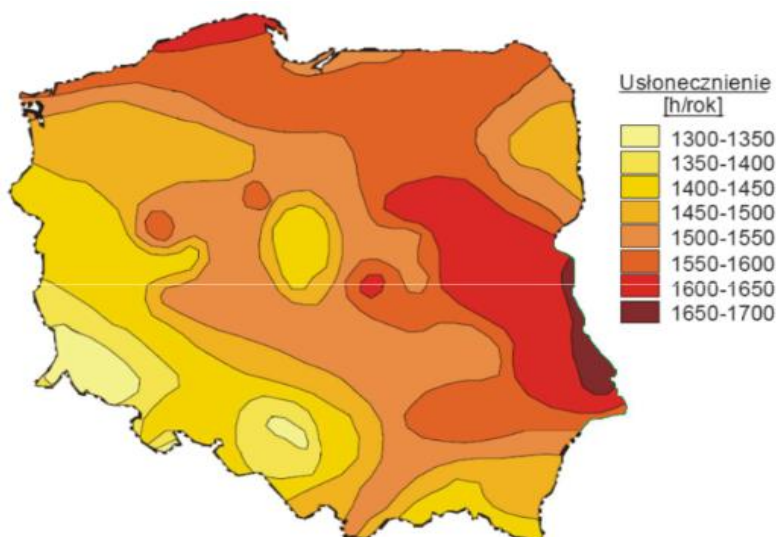
Poniższa rycina przedstawia rozkład energii wiatrowej w Polsce na wysokości 10 i 30 metrów w podziale na 6 stref. Gmina Skoki zlokalizowana jest na obszarze Strefy II, która charakteryzuje się korzystnymi warunkami wietrznymi – potencjał energetyczny wskazanego obszaru mieści się w zakresie 750-1000 kWh/(m²/rok) na wysokości 10 metrów oraz 1000-1500 kWh/(m²/rok) na wysokości 30 metrów. Oznacza to, że Gmina Skoki charakteryzuje się dobrymi warunkami do lokalizowania na jej terenie siłowni wiatrowych.

Ryc. 11. Energia wiatru w Polsce w kWh/(m²/rok) na wysokości 10 i 30 metrów

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMiGW.

Poniższa mapa przedstawia średnie roczne sumy nasłonecznienia w Polsce, które odzwierciedlają potencjał do rozwoju energetyki słonecznej w poszczególnych regionach kraju. Gmina Skoki położona jest na obszarze zachodnim, dla którego średnie sumy usłonecznienia w ciągu roku wahają się w przedziale 1500-1550 h/rok. Są to warunki korzystne, które umożliwiają rozwój energetyki słonecznej na terenie badanej jednostki.

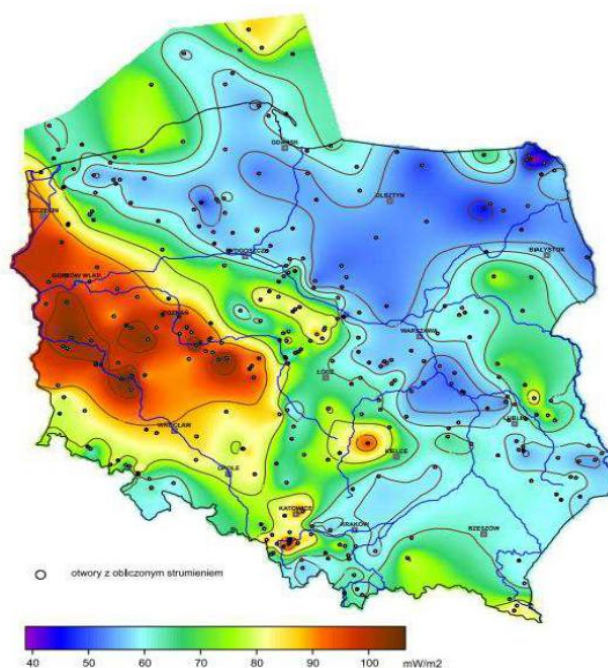
Ryc. 12. Średnie roczne sumy usłonecznienia w Polsce

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMiGW.

Energia geotermalna rozumiana jest jako energia ciepła wnętrza Ziemi. W zależności od głębokości, z której eksploatowana jest energia geotermalna wyróżnia się:

- geotermię płytką (energia pobierana jest z głębokości do 100 m za pomocą pomp ciepła),
- geotermię głęboką (energia pobierana jest z wnętrza Ziemi, na głębokości kilku kilometrów).

Analizując mapę warunków geotermalnych w Polsce, zaobserwowano, że Gmina Skoki położona jest na obszarze, który charakteryzuje się korzystnym potencjałem do budowy instalacji geotermalnych.

Ryc. 13. Mapa rozkładu gęstości ziemskiego strumienia ciepłego na obszarze Polski

Źródło: <https://www.mos.gov.pl/> (Szewczyk & Gientka, 2009).

Analiza powyższych danych pozwala stwierdzić, że Gmina Skoki charakteryzuje się korzystnymi warunkami do rozwoju OZE, w szczególności elektrowni wiatrowych, farm i instalacji fotowoltaicznych, a także instalacji geotermalnych. W Gminie wyznaczone zostały również tereny dla rozwoju OZE.

1.5. Walory historyczno-turystyczne

Historia Gminy

Pierwsze ślady osadnictwa na terenie Gminy Skoki datowane są na XII-XIII wiek, kiedy to na terenach tych powstawać zaczęły osady kupieckie. Lokalizacja osad wynikała z przebiegu szlaków handlowych łączących Gniezno z Poznaniem oraz Poznań z miejscowościami Pomorza Zachodniego i Gdańskiego. Liczne kompleksy leśne znajdujące się wokół miasta Skoków, wskazują na znaczenie tego rejonu jako terenu granicznego. W okresie przedpaństwowym był to skraj osadnictwa plemiennej krainy poznańskiej graniczącej z krainą gnieźnieńską. Później była tu granica dwóch diecezji poznańskiej i gnieźnieńskiej, które powstały na starych podziałach plemiennych. Powstanie miasta Skoków datowane jest na II połowę XIV wieku. Pierwsze wzmianki pisemne o mieście datowane są na 1367 rok, kiedy to król Kazimierz Wielki wydał przywilej zezwalający Januszowi z Podlesia i biskupowi poznańskiemu Doliwie na założenie osady na prawie średzkim, co było równoznaczne z nadaniem praw miejskich. W połowie XV wieku miasto zaliczane było do jednych z najmniejszych ośrodków miejskich Wielkopolski. Intensywny rozwój społeczno-gospodarczy Skoków przypadł na XVI wiek, kiedy to ze względu na dogodne warunki osadnicze, do miasta zaczęli napływać nowi mieszkańcy. Ówczesni właściciele ziemscy zwalniali nowoprzybyłych osadników z podatku, a także gwarantowali swobodę sumienia i wolność handlu. Tym samym Skoki stały się jednym z największych ośrodków ruchu husyckiego i luterńskiego w Wielkopolsce. Z początkiem XVII wieku do miasta przybyli uchodźcy z terenów objętych wojną trzynastoletnią. To głównie dla nich w 1632 roku założono tzw. „Nowe Miasto”, na które składał się niewielki rynek oraz drewniany kościół. Skoki stały się miastem wielowyznaniowym i wielonarodowościowym, zamieszkiwanym przez Polaków, Niemców, Czechów, Żydów i Szkotów. Był to jednocześnie czas rozwoju rzemiosła na jego terenie. Lata „potopu szwedzkiego” przyczyniły się do znacznego wzrostu zasobności mieszkańców miasta, na co wpływ miał handel z wojskiem. Pod koniec XVII wieku w Skokach znajdowały się następujące obiekty: ratusz, synagoga oraz kościoły: katolicki, luterński i czeski. Po „potopie szwedzkim” nastąpił stopniowy upadek miasta spotęgowany przemarszami wojsk, zamieszkami na tle religijnym, wielkimi pożarami (1749 r. i 1793 r.), a także wybuchem epidemii. Kolejne ożywienie gospodarcze miasta nastąpiło u schyłku XVIII wieku. W tym czasie Skoki zamieszkiwało 1050 osób utrzymujących się różnego rodzaju rzemiosła. W XIX wieku miasto stało się już niewielkim ośrodkiem rzemiosła, a większość mieszkańców utrzymywała się z rolnictwa. Część mieszkańców zajmowała się również handlem detalicznym oraz prowadzeniem gościńców i restauracji. Liczba mieszkańców odnotowana w 1880 roku według „Słownika Królestwa Polskiego” wynosiła 1318, a w samym mieście zlokalizowany był urząd pocztowy, apteka, gabinet lekarski, 2 kościoły (katolicki i protestancki), synagoga oraz 133 domy mieszkalne. Na początku XX wieku rozwijać zaczął się kolejowy ruch pasażerski i towarowy. W 1905 roku powstała linia kolejowa łącząca Skoki z Poznaniem i Janowcem, w 1908 roku – z Wągrowcem, a w 1914 r. z Gnieznem przez Sławę Wielkopolską. Wybudowanie w mieście stacji kolejowej wraz z zapleczem spowodowało rozwój przestrzenny miasta w tym kierunku. Okres międzywojenny mieszkańcy Skoków wykorzystali do

wszechstronnego rozwoju. Istniały wówczas między innymi Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” oraz „Młode Polki”.⁵

Znajdujące się na terenie Gminy Skoki zabytki stanowią świadectwo jej historii. W 2023 roku w Gminnej ewidencji zabytków ujętych został o 324 obiektów, z czego 22 z nich wpisanych zostało do Rejestru zabytków nieruchomości województwa wielkopolskiego, który prowadzony jest przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W poniższej tabeli przedstawiony został szczegółowy wykaz obiektów nieruchomości wpisanych do Rejestru zabytków.

Tab. 14. Wykaz obiektów nieruchomości wpisanych do Rejestru zabytków województwa wielkopolskiego na terenie Gminy Skoki

Lp.	Nazwa zabytku
1.	Zespół zakładu wychowawczego w Antoniewie, 1914, nr rej.: 292/Wlkp/A z 11.04.2006
2.	Park w Chociszewie, 2 poł. XIX, nr rej.: 1981/A z 7.12.1984
3.	Zespół dworski w Glininie, 1 poł. XIX: dwór, nr rej.: 253/A z 29.10.1968; park, nr rej.: 2167/A z 26.10.1988
4.	Kościół par. pw. św. Michała Archanioła w Jabłkowie, drewn., 1754, nr rej.: 880/Wlkp/A z 31.12.1958
5.	Cmentarz przy kościele w Jabłkowie (XV?), nr rej.: 880/Wlkp/A z 16.01.2013
6.	Zespół dworski w Jabłkowie, 1 poł. XIX – pocz. XX, nr rej.: 788/Wlkp/A z 11.03.1970, z 28.10.1986 i z 25.03.2005
7.	Zespół dworski w Jagńewicach, nr rej.: A-32/Wlkp z 15.06.2000
8.	Kościół par. pw. św. Stanisława w Lechlinie, 1839-40, nr rej.: 1015/A z 11.03.1970
9.	Zespół dworski w Lechlinie, 1 poł. XIX, nr rej.: 734/Wlkp/A z 11.03.1970 i z 27.06.1985
10.	Zespół dworski w Pawłowie Skockim, nr rej.: 2105/A z 3.11.1986
11.	Park w Pomarzankach, XIX/XX, nr rej.: 2023/A z 11.09.1985
12.	Kościół par. pw. Wszystkich Świętych w Raczkowie, drewn., 1780, nr rej.: 2461/A z 14.10.1933
13.	Zbór kalwiński, ob. kościół rzym.-kat. pw. Serca Jezusa W Rejowcu, drewn., 1820, nr rej.: 1161/A z 16.07.1970
14.	Dzwonnica, drewn., 1820, nr rej.: jw.
15.	Aleja klonowa z brukowaną drogą, odc. Stawiany-Rejowiec w pasie drogowym drogi powiatowej Nr 1659P, nr rej.: 1141/Wlkp/A z 29.06.2022
16.	Pałac w Roszkowie, 1 poł. XIX, nr rej.: 1094/A z 29.04.1970
17.	Zespół pałacowy w Rościnnie, k. XIX, nr rej.: 2234/A z 22.05.1992
18.	Kościół par. pw. św. Mikołaja, ul. Kościelna w Skokach, szach., 1737, nr rej.: 1162/A z 16.07.1970
19.	Kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. fil. pw. Apostołów Piotra i Pawła, ul. Parkowa w Skokach, 1855-56, nr rej.: 2627/A z 31.08.1997
20.	Zespół pałacowy w Skokach, nr rej.: 1728/A z 29.04.1975
21.	Zespół pałacowy w Stawianach: pałac, 1854, nr rej.: 1512/A z 11.04.1974; park, 2 poł. XIX, nr rej.: 2012/A z 12.08.1985
22.	Spichrz folwarczny w Stawianach, 1860, nr rej.: 1544/A z 4.07.1974

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rejestru zabytków nieruchomości województwa wielkopolskiego prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu.

Ochroną konserwatorską objęty został również zabytkowy układ urbanistyczny Skoków. Strefa ochrony układu urbanistycznego wyznaczona została od zachodu i częściowo od północy korytarzem Małej Włny, włącznie ze wzgórzem, na którym usytuowano kościół ewangelicki. Południową granicę strefy wyznacza rów u podnóża wyniesienia, a od wschodu zabudowa zlokalizowana przy ul. Ciastowicza w Skokach wraz założeniem pałacowo-parkowym. Ochroną konserwatorską objęto również:

⁵ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki.

- teren cmentarza, użytkowanego przez parafię rzymsko-katolicką, usytuowanego na północny-zachód od zwartej zabudowy miasta,
- miejsce po cmentarzu żydowskim przy ul. Antoniewskiej,
- pojedyncze budynki powstałe przed 1945 rokiem, zlokalizowane przy ul. Poznańskiej, Rogozińskiej, Rościńskiej i Rakojedzkiej.

Ochrona zabytków na terenie Gminy Skoki realizowana jest w oparciu o założenia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Skoki na lata 2023-2026.

Na terenie Gminy zlokalizowane są również Miejsca Pamięci Narodowej, które znajdują się w Skokach, Glinnie oraz Antoniewie.

Jedną z głównych atrakcji turystycznych Gminy Skoki, związanych z jej dziedzictwem historycznym, jest **Szlak Kościołów Drewnianych wokół Puszczy Zielonki**. Szlak otworzony został w 2008 roku z inicjatywy Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka”. W ramach szlaku powstała specjalnie oznakowana trasa, która pozwala turystom dotrzeć do 12 drewnianych kościołów stanowiących przykłady dziedzictwa drewnianej architektury sakralnej na terenie sześciu Gmin: Czerwonaka, Kiszkowa, Murowanej Gośliny, Pobiedzisk, Skoków i Swarzędza. Niemal wszystkie parafie na szlaku powstały w średniowieczu (z fundacji rycerskich, książęcych, bądź duchownych), a obecnie istniejące świątynie wzniesiono pomiędzy XVI a XIX w. (najstarszy, zbudowany w latach 1560-1561 jest kościół w Wierzenicy, a najmłodszy – kościół w Węglewie z 1818 roku). Każdy z obiektów poszczycić się może unikatowym wystrojem i szeregiem cennych dzieł sztuki. Na terenie Gminy Skoki znajdują się cztery kościoły będące częścią szlaku: Kościół w Jabłkowie, Kościół w Raczkowie, Kościół w Rejowcu oraz Kościół w Skokach.

Walory turystyczne

Uwarunkowania przyrodnicze i historyczne Gminy Skoki pozytywnie wpływają na rozwój jej funkcji turystyczno-rekreacyjnej. Różnorodność terenu, okoliczne zabytki i ciekawa przyroda sprawiają, że jej obszar jest terenem o dużych wartościach przyrodniczych, kulturowych i naukowo dydaktycznych, nadającym się na wycieki piesze, rowerowe i samochodowe. Wśród głównych elementów kształtujących jej potencjał turystyczny wyróżnia się wysoką lesistość oraz występowanie licznych jezior i stawów. Największe skupiska zabudowy letniskowej indywidualnej występują w pobliżu jezior w następujących miejscowościach: Potrzebanowo, Grzybowo, Rościno, Sławica oraz Skoki (ul. Polna). Na terenie Gminy zlokalizowanych jest również 6 stowarzyszeń (ROD), o łącznej ilości ok. 970 działek. Badana jednostka posiada również na swoim terenie dobrze rozwiniętą bazę noclegową, która kształtowana jest przede wszystkim w oparciu o gospodarstwa agroturystyczne zlokalizowane w Potrzebanowie, Pawłowie Skockim, Jabłkowie, Łosińcu, Bliżycach, Antoniewie, Rościnnie, Grzybowie, Wysokiej oraz Skokach. Ich uzupełnienie stanowią miejsca noclegowe w Archidiecezjalnym Domu Rekolekcyjnym w Rościnnie oraz na terenie Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Antoniewie, a także w Dworcu pod Złotą Podkową w Skokach czy Gościńcu Winnica w Sławicy.

Przez teren Gminy przebiegają również oznakowane szlaki rowerowe o łącznej długości ponad 100 km, które wyposażone zostały w infrastrukturę turystyczną. Szlaki te wchodziły w skład systemu szlaków rowerowych „Puszcza Zielonka”. Podstawowy układ tras rowerowych stanowią dwa pierścienie:

- Duży Pierścień Rowerowy (DPR) stanowi szlak rowerowy o łącznej długości 51,7 km, który ma swój początek w Czerwonaku. Następnie szlak ten prowadzi przez Dąbrówkę

Kościelną, Niedźwiedziny, Sławicę, Brzeźno, Pacholewo i Uchorowo. W Starczanowie łączy się on z Małym Pierścieniem Rowerowym. Oznakowanie szlaku stanowi czarny rower na niebieskim tle.

- Mały Pierścień Rowerowy (MPR), którego trasa nie przebiega jednak przez teren Gminy Skoki.

Pierścienie te uzupełnione są dwunastoma trasami łącznikowymi, które oznakowano symbolami od R-1 do R-12. Przez teren Gminy Skoki prawie w całości przebiega szlak R-9 (45,5 km), który prowadzi z Niedźwiedzin przez Rejowiec, Stawiany, Raczkowo do Skoków i dalej przez Potrzeznowo, Budziszewice, Słomowo do Pacholewa. Przez obszar badanej jednostki przebiega również Cysterski Szlak Rowerowy północnej Wielkopolski. Wytyczona trasa łączy obiekty i miejsca historyczne związane z pobytem Cystersów na ziemiach tego regionu.

W Gminie Skoki możliwe jest również uprawianie turystyki pieszej, ponieważ przez jej teren przebiega czerwony i niebieski szlak pieszy, czarny szlak łącznikowy oraz szlak św. Jakuba. Ponadto, w Gminie wytyczono szlak kajakowy potrzezanowskich jezior, a także organizowane są spływy kajakowe na rzece Mała Wełna.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP) stanowią akty prawa miejscowego, które regulują funkcję oraz sposób wykorzystania danego terenu.

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY SKOKI

2.1. Gospodarka lokalna

2.1.1. Przedsiębiorczość

Jednym z elementów charakteryzujących lokalny rynek pracy oraz sytuację gospodarczą Gmin jest liczba podmiotów gospodarczych działających na ich obszarze. Stanowi ona istotny wskaźnik poziomu przedsiębiorczości w granicach danej jednostki samorządowej. W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na obszarze Gmin powiatu wągrowieckiego w latach 2019-2023. W 2023 roku najwyższą liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w powiecie odnotowano w mieście Wągrowcu (3 244 podmiotów), który stanowi lokalny ośrodek gospodarczy. Znaczny odsetek przedsiębiorstw zaobserwowano również na terenie Gminy Wągrowiec (927 podmiotów). W tym samym roku najmniej przedsiębiorstw funkcjonowało natomiast na terenie Gmin Wapno (192 podmioty) oraz Damasławek (507 podmiotów). W 2023 roku w Gminie Skoki zarejestrowanych było 1 070 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 14,5% wszystkich przedsiębiorstw zarejestrowanych w powiecie. Był to wówczas trzeci najwyższy wynik wśród wszystkich Gmin powiatu wągrowieckiego, co może wskazywać na korzystne warunki do lokalizacji działalności gospodarczej na terenie badanej jednostki. Dynamika zmian w latach 2019-2023 obrazuje, która Gmina rozwijała się najszybciej, a która najwolniej pod względem przyrostu liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Dynamika zmian dla powiatu wągrowieckiego wyniosła 110,7%. Największe zmiany wśród Gmin powiatu odnotowano w Gminach Wągrowiec oraz Skoki, gdzie dynamika zjawiska wyniosła kolejno 120,9% i 120%. Z kolei zmiany najwolniej postępowały w Gminie Wapno oraz w mieście Wągrowcu.

Tab. 15. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w Gminach powiatu wągrowieckiego w latach 2019-2023

JST	2019		2023		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2019-2023
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
powiat wągrowiecki	6 653	100,0%	7 365	100,0%	712
miasto Wągrowiec	3 072	46,2%	3 244	44,0%	172
Damasławek	452	6,8%	507	6,9%	55
Gołańcz	667	10,0%	716	9,7%	49
Mieścisko	459	6,9%	515	7,0%	56
Skoki	892	13,4%	1 070	14,5%	178
Wapno	184	2,8%	192	2,6%	8
Gmina Wągrowiec	927	13,9%	1 121	15,2%	194

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według danych na koniec 2023 roku wśród podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie Gminy Skoki, na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), najwięcej z nich działało w sekcji F budownictwo (28,7%), sekcji G handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (17,3%) oraz sekcji S i T pozostała działalność usługowa (8,2%). Znaczny odsetek przedsiębiorstw odnotowano również w Sekcji H transport i

gospodarka magazynowa (6,9%), Sekcji C przetwórstwo przemysłowe (6,8%) oraz Sekcji M działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (6,8%). W pozostałych sekcjach odsetek zarejestrowanych podmiotów kształtował się poniżej 5%. Kształtująca się w ten sposób struktura przedsiębiorstw zarejestrowanych w Gminie Skoki wskazuje na umiarkowaną dywersyfikację lokalnego rynku pracy. Należy jednak zaznaczyć, że przedsiębiorstwa zarejestrowane w sekcji F i sekcji G stanowiły prawie 50% wszystkich podmiotów gospodarczych na terenie badanej jednostki.

Tab. 16. Podmioty działające na terenie Gminy Skoki na koniec 2023 r. według sekcji PKD

SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział
SEKCJA F Budownictwo	306	28,7%
SEKCJA G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	185	17,3%
SEKCJA S i T Pozostała działalność usługowa	88	8,2%
SEKCJA H Transport i gospodarka magazynowa	74	6,9%
SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe	73	6,8%
SEKCJA M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	73	6,8%
SEKCJA Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	36	3,4%
SEKCJA N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	35	3,3%
SEKCJA L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	34	3,2%
SEKCJA A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	32	3,0%
SEKCJA P Edukacja	30	2,8%
SEKCJA I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	29	2,7%
SEKCJA J Informacja i komunikacja	22	2,1%
SEKCJA K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	22	2,1%
SEKCJA R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	14	1,3%
SEKCJA O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	9	0,8%
SEKCJA E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	6	0,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz największych przedsiębiorstw prowadzących swoją działalność na terenie Gminy Skoki wraz z informacją dotyczącą zakresu ich działalności oraz liczby zatrudnianych pracowników w 2023 roku.

Tab. 17. Podmioty działające na terenie Gminy Skoki na koniec 2023 r. według sekcji PKD

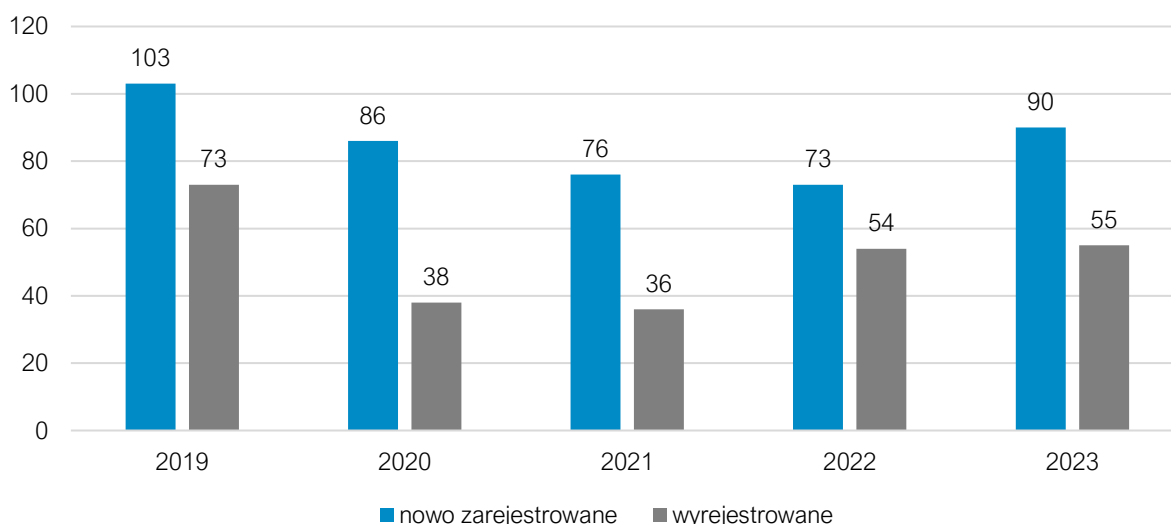
Nazwa przedsiębiorstwa	Zakres działalności/branża	Liczba zatrudnionych
PUPH Deminiak	Produkcja mebli tapicerowanych	100
P.P.H. Lemar sp. z o.o.	Produkcja papy termozgrzewalnej	74
Baza paliw PERN S.A.	Logistyka naftowa i paliwowa	50

KRUSZGEO Wielkopolskie Kopalnie sp. z o.o.	Wydobycie kruszywa naturalnego oraz świadczenie usług geologicznych	16
Wielkopolskie Zakłady Tłuszczowe ADM Szamotuły sp. z o.o.	Przetwórstwo spożywcze	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Skoki.

Wśród znajdujących się na terenie Gminy Skoki przedsiębiorstw należy wyróżnić **Bazę Paliw nr 4 w Rejewcu**, której właścicielem jest spółka PERN S.A. Spółka zajmuje się logistyką oraz magazynowaniem paliw na terenie całej Polski i zaliczana jest w poczet spółek o znaczeniu strategicznym. Przedmiotem działalności Bazy Paliw nr 4 w Rejewcu jest magazynowanie paliw płynnych, przyjmowanie produktów z rurociągu dalekosieźnego, transportu kolejowego oraz z cystern drogowych, wydawanie paliw płynnych transportom, prowadzenie laboratorium badań, a także świadczenie usług w zakresie komponowania i uszlachetniania paliw. Paliwa magazynowane są w zbiornikach podziemnych o osi pionowej z dachem stałym w obudowie żelbetowej, zbiornikach naziemnych o osi pionowej z dachem pływającym w obwałowaniu, w zbiornikach naziemnych o osi pionowej z dachem stałym umieszczone w ścianach osłonowych, zbiornikach naziemnych pionowych ze ścianą osłonową, z dachem stałym i wewnętrzną membraną umieszczone w ścianie osłonowej, z dachem stałym wentylowanym i wewnętrzną membraną pływającą umieszczone w ścianie osłonowej. Paliwami występującymi na terenie Bazy są: benzyna bezołowiowa, olej napędowy, olej opałowy. Paliwo magazynowane jest w 64 zbiornikach produktów naftowych o łącznej pojemności 397 500 m³ (tj. ok. 326 504 Mg). 59 zbiorników rozmieszczonych jest w czternastu (14) grupach zbiornikowych. Pozostałych 5 zbiorników znajduje się w oddzielnej lokalizacji.

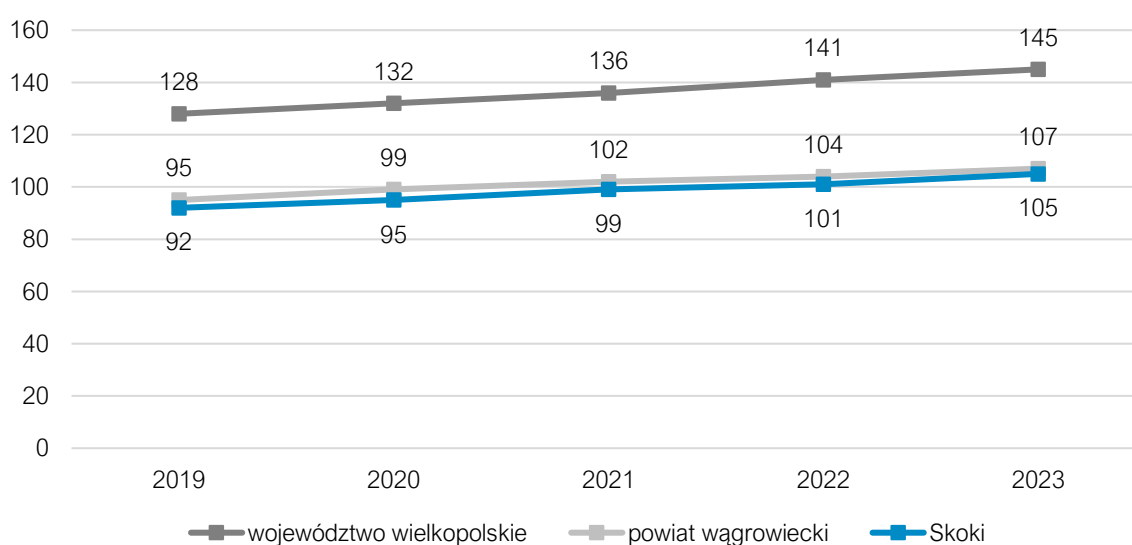
Poniższa rycina przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2019-2023 na terenie Gminy Skoki. Z analizy danych wynika, że w każdym roku liczba nowo zarejestrowanych podmiotów przewyższała liczbę podmiotów wyrejestrowanych. Największą różnicę odnotowano w 2020 roku, kiedy to kształtowała się ona na poziomie 48 podmiotów. Z kolei najmniejsza różnica pomiędzy przedsiębiorstwami nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi wystąpiła w 2022 roku (19 podmiotów). Analizując przedstawione dane zaobserwowano również, że najwięcej nowych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych zostało na terenie Gminy w 2019 oraz 2023 roku (kolejno 103 i 90 podmiotów).

Ryc. 14. Porównanie liczby podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2019-2023 działających na terenie Gminy Skoki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dla osiągnięcia porównywalności poziomu rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego stosowane jest kryterium liczby przedsiębiorstw przypadających na 1 tys. mieszkańców. Gminę Skoki zestawiono ze średnią dla Gmin w powiecie wągrowieckim oraz województwie wielkopolskim, co prezentuje poniższa rycina. W analizowanym okresie odnotowano wzrost liczby przedsiębiorstw na terenie badanej jednostki oraz średniej dla Gmin powiatu i województwa. W latach 2019-2023 średnia liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminach województwa wielkopolskiego była wyższa, od wyniku Gminy Skoki oraz średniej dla Gmin powiatu wągrowieckiego. Z kolei największą dynamikę tego zjawiska zaobserwowano w Gminie Skoki, która wyniosła 114,1%. Należy również zaznaczyć, że w analizowanym okresie wartość wskaźnika dla badanej jednostki kształtowała się na poziomie zbliżonym do średniej dla Gmin powiatu wągrowieckiego.

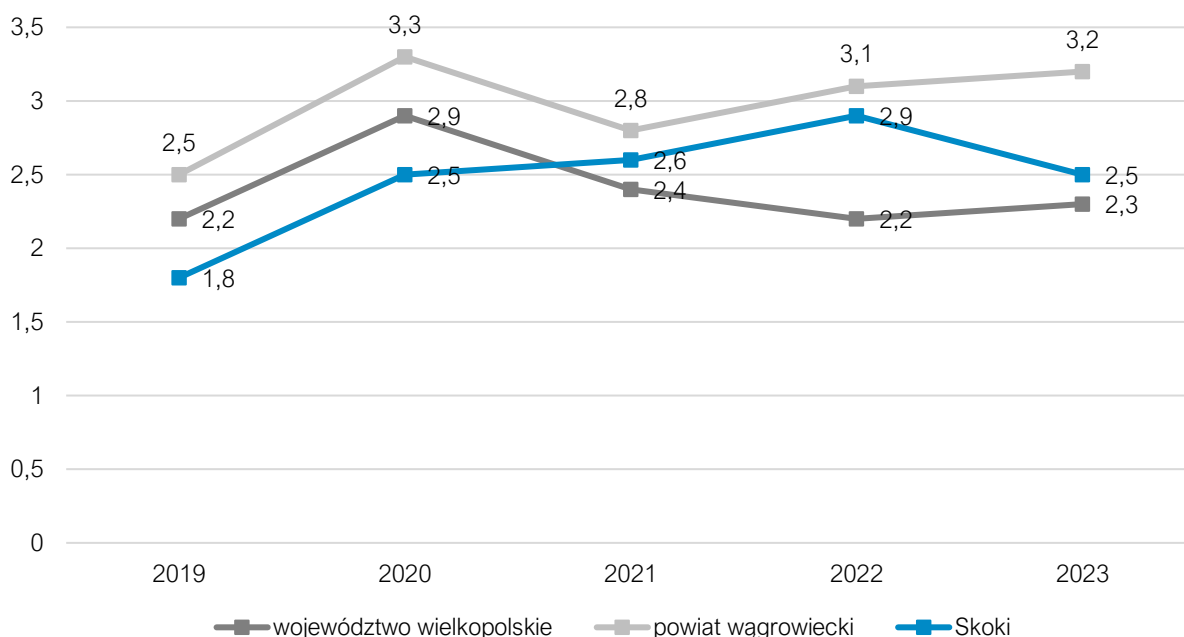
Ryc. 15. Liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Skoki na tle średniej dla Gmin powiatu i województwa w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.1.2. Rynek pracy

Rozwój gospodarczy jednostki samorządowej wykazuje ścisłą zależność z zachodzącymi zmianami na rynku pracy. Dostęp do stabilnego zatrudnienia oraz satysfakcjonujących miejsc pracy bezpośrednio wpływa na ocenę jakości życia mieszkańców oraz zachęca się do osiedlenia się na jej terenie.

Poniższa rycina przedstawia zmiany udziału osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Skoki na tle średniej dla Gmin powiatu wągrowieckiego oraz województwa wielkopolskiego w latach 2019-2023. W analizowanym okresie średnia wartość wskaźnika na terenie badanej jednostki kształtowała się na poziomie 2,46%, co stanowiło wynik zbliżony do średniej dla Gmin województwa wielkopolskiego (2,4%). W 2022 roku udział osób pozostających bez pracy na terenie Gminy był najwyższy i wyniósł 2,9%, co mogło stanowić skutek kryzysu gospodarczego wywołanego globalną pandemią SARS-CoV-2 oraz napływem osób uciekających przed wojną w Ukrainie. Zaobserwowano jednak, że już w kolejnym roku udział ten uległ zmniejszeniu i kształtował się na poziomie 2,5%. Należy również zaznaczyć, że na przestrzeni badanego okresu wartość analizowanego wskaźnika w Gminie Skoki była niższa od średniej dla Gmin powiatu wągrowieckiego.

Ryc. 16. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Skoki na tle średniej Gmin powiatu i województwa w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa tabela przedstawia strukturę osób bezrobotnych w powiecie wągrowieckim pod koniec 2023 roku (stan na 31 grudnia). Liczba bezrobotnych zarejestrowanych ogółem wynosiła wówczas 1 274 osoby, z czego 58,4% stanowiły kobiety. Pod względem czasu pozostawania bez pracy w miesiącach, największą grupę w powiecie tworzyły osoby nie pracujące od 1 do 3 miesięcy (łącznie 345 osób, w tym 191 kobiet) oraz osoby pozostające bez pracy od 3-6 miesięcy (łącznie 239 osób, w tym 139 kobiet). Stosunkowo niewielką grupę stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. Analizując strukturę wieku bezrobotnych zaobserwowano, że najwyższy odsetek osób pozostających bez pracy stanowili bezrobotni w grupie wiekowej 35-44 lata (łącznie 309 osób, w tym 195 kobiet) oraz w grupie wiekowej 25-34 lata (łącznie 300 osób, w tym 221 kobiet). Pod względem poziomu wykształcenia najwyższy odsetek bezrobotnych

zaobserwowano wśród osób, które uzyskały wykształcenie zasadnicze zawodowe (łącznie 458 osób, w tym 233 kobiety). Podsumowując, pod koniec 2023 roku w powiecie wągrowieckim największą grupę bezrobotnych stanowiły osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy, w grupie wiekowej 35-44, które uzyskały wykształcenie zasadnicze zawodowe (branżowe). Oznacza to, że lokalny rynek pracy nie zaspakaja potrzeb wszystkich mieszkańców powiatu, a w szczególności osób w wieku produkcyjnym.

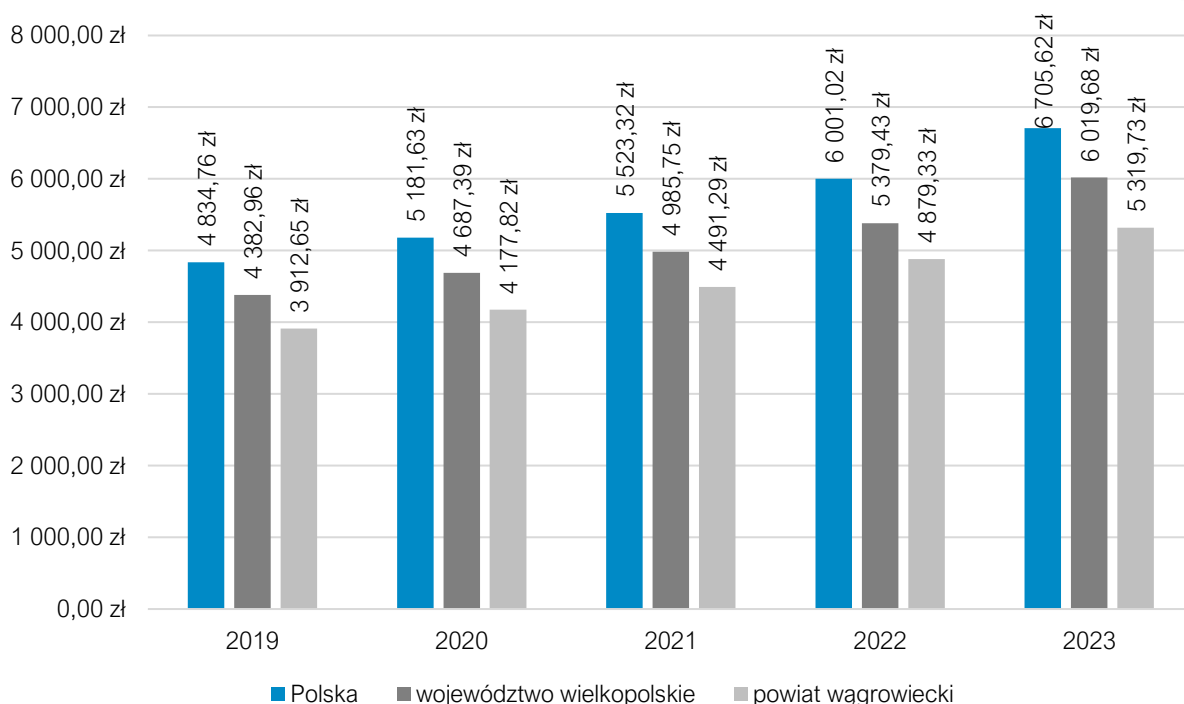
Tab. 18. Struktura bezrobotnych w powiecie wągrowieckim w 2023 roku (stan na 31 grudnia 2023 r.)

		Ogółem	w tym kobiety
Bezrobotni zarejestrowani ogółem		1 274	745
Czas pozostawania bez pracy w m-c	do 1	136	71
	1-3	345	191
	3-6	239	139
	6-12	212	125
	12-24	200	131
	Powyżej 24	142	88
Wiek	18-24	227	144
	25-34	300	221
	35-44	309	195
	45-54	240	123
	55-59	121	62
	60 lat i więcej	77	0
Wykształcenie	wyższe	95	72
	policealne i średnie, zawodowe/branżowe	262	180
	średnie ogólnokształcące	119	87
	zasad. zawodowe/branżowe	458	233
	gimnazjalne/ podstawowe i poniżej	340	173

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z rynku pracy MRiPS-01 Powiatowego Urzędu Pracy w Wągrowcu.

Według danych zawartych w Barometrze Zawodów w 2023 roku w powiecie wągrowieckim występował duży deficyt poszukujących pracy w 3 grupach zawodowych: kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, lekarze oraz pielęgniarki i położne. Ponadto, na terenie powiatu stwierdzono również deficyt poszukujących pracy w 24 grupach zawodowych: cieśle i stolarze budowlani, dekarze i blacharze budowlani, diagności laboratoryjni medyczni, elektrycy, farmaceuci, kierowcy autobusów, magazynierzy, monterzy instalacji budowlanych, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących, operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych, operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych, operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych, pracownicy ds. rachunkowości i księgowości, pracownicy służb mundurowych, psycholodzy i psychoterapeuci, ratownicy medyczni, robotnicy leśni, samodzielni księgowi, spawacze, specjaliści ds. finansowych, specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji, ślusarze oraz weterynarze. W tym samym roku wystąpiła nadwyżka pracowników w trzech grupach pracowniczych: kucharze, pomoce kuchenne, a także robotnicy budowlani.

W 2023 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie wągrowieckim kształtowało się na poziomie 5 319,73 zł, co stanowiło ok. 89,5% średniej dla województwa wielkopolskiego. W tym samym roku średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie stanowiło ok. 80,7% średniego wynagrodzenia w skali kraju. Dane te przedstawione zostały na poniższej rycinie.

Ryc. 17. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie wągrowieckim i województwie wielkopolskim na tle kraju w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

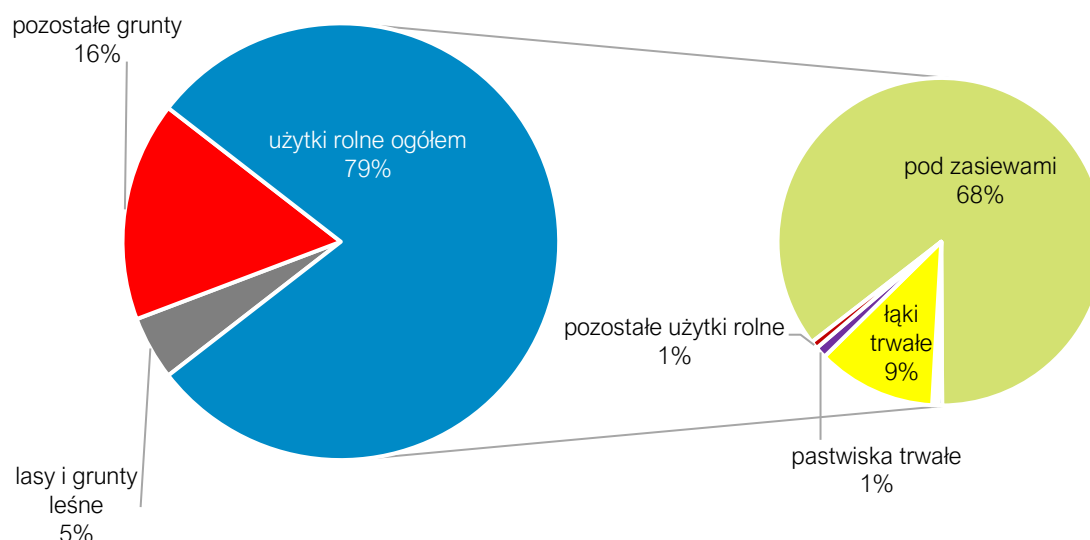
2.1.3. Rolnictwo

Gmina Skoki charakteryzuje się umiarkowanie rozwiniętą funkcją rolniczą, dlatego analizując jej gospodarkę lokalną należy uwzględnić specyfikę znajdujących się na jej terenie gospodarstw rolnych. Najbardziej rzetelnym źródłem informacji odzwierciedlającym realny stan rolnictwa są przeprowadzone raz na 10 lat Powszechne Spisy Rolne. Obowiązek przeprowadzenia spisów wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady, a uszczegółowionego na poziomie krajowym w drodze ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o Powszechnym Spisie Rolnym w 2020 r. Udział w spisie rolnym jest obowiązkowy, a odmowa przystąpienia skutkować może nałożeniem grzywny. Dzięki przyjętym rozwiązaniom w ostatnim Powszechnym Spisie Rolnym przeprowadzonym w 2020 r. według danych GUS wzięło udział 98% polskich gospodarstw rolnych. Tym samym, analiza stanu rolnictwa na terenie Gminy Skoki przeprowadzona została głównie w oparciu o dane pozyskane na drodze PSR 2020.

Znajdujące się na terenie Gminy Skoki gleby zaliczane są w większości do gleb klasy IVa. Zajmują one ok. 30% powierzchni gruntów ornych. Ponadto, stwierdzono występowanie gleb klasy IVb, które zajmują ok. 13% powierzchni gruntów ornych oraz gleb klasy V i VI, zajmujących łącznie ok. 45% powierzchni wszystkich gruntów ornych. Należy również zaznaczyć, że na obszarze Gminy Skoki nie występują gleby klasy bonitacyjnej I. Stwierdzono wyłącznie występowanie gleb klasy II, jednak ich całkowita powierzchnia wynosi 2,2 ha. Najczęściej spotykanymi uprawami na terenie badanej jednostki są zboża, w tym pszenżyto, żyto i kukurydza, uprawy roślin przemysłowych, a także międzyplony.

W 2020 roku gospodarstwa rolne ogółem zajmowały ponad 9,1 tys. ha, co stanowiło ok. 45,9% całkowitej powierzchni Gminy. W ich strukturze użytkowania dominują użytki rolne, zajmujące ok. 79% ich powierzchni, a lasy i grunty leśne stanowią ok. 5% powierzchni. Z kolei pozostałe grunty stanowiły ok. 16%. Należy jednak pamiętać, że użytki rolne nie stanowią w całości pól uprawnych,

a dzielą się na dalsze podgrupy użytkowe. Tym samym, pod zasiewami znajdowało się 68% gruntów gospodarstw rolnych w Gminie, a 9% zajmowały łąki trwałe. Strukturę użytkowania gruntów rolnych prezentuje poniższa rycina.

Ryc. 18. Użytkowanie gospodarstw rolnych oraz użytków rolnych na terenie Gminy Skoki w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

W 2020 r. w Gminie Skoki łącznie zarejestrowane były 334 gospodarstwa rolne, co stanowiło ok. 12,5% wszystkich gospodarstw rolnych znajdujących się w powiecie wągrowieckim. Analizując powierzchnię poszczególnych gospodarstw zaobserwowano, że większość z nich zawierała się w przedziale 15 ha i więcej (35% wszystkich gospodarstw). Zaobserwowano również, że 28% wszystkich gospodarstw w Gminie stanowiły podmioty o powierzchni od 1 ha do 5 ha. W tym samym roku średnia wielkość gospodarstwa na terenie badanej jednostki wyniosła ok. 21,6 ha, podczas gdy w całym powiecie średnia kształtowała się na poziomie 24,9 ha. Szczegółowe dane dotyczące wielkości gospodarstw rolnych prezentuje poniższa tabela.

Tab. 19. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w Gminie Soki na tle powiatu wągrowieckiego

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych	Gmina Skoki		powiat wągrowiecki	
	Liczba podmiotów	Udział	Liczba podmiotów	Udział
ogółem	334	100%	2 657	100%
do 1 ha łącznie	7	2%	68	3%
1 - 5 ha	93	28%	617	23%
5 - 10 ha	65	19%	352	13%
10 - 15 ha	53	16%	401	15%
15 ha i więcej	116	35%	1 219	46%
Średnia wielkość gospodarstwa rolnego dla użytków rolnych (ha)	21,60		24,90	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

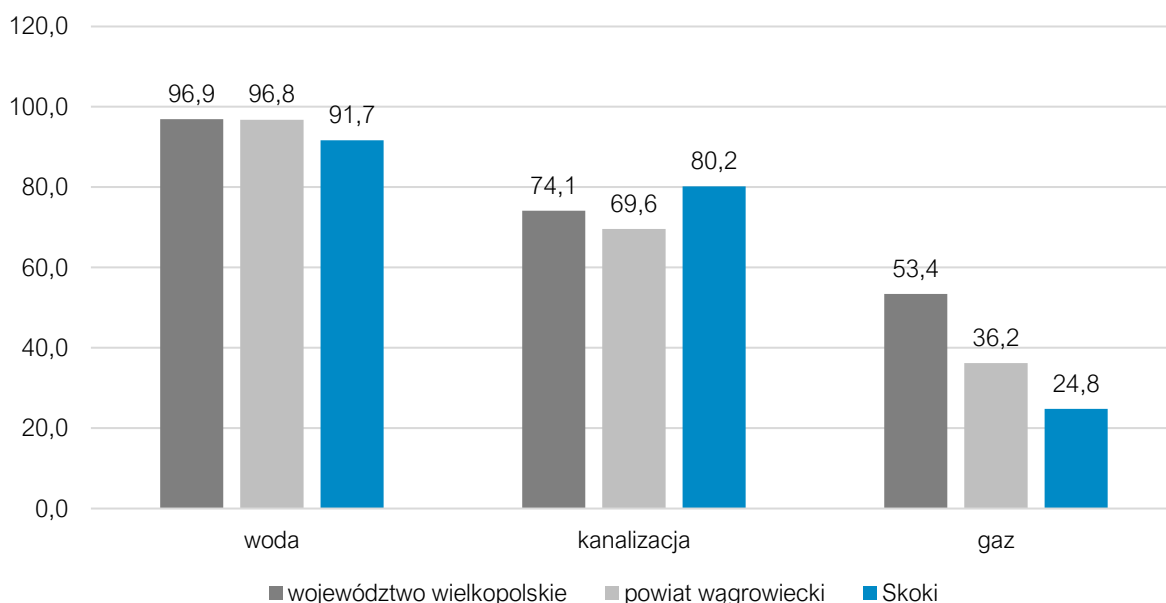
Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych jest szczególnie istotna w analizie ich dochodowości. Nadmierne rozdrobnienie determinuje brak możliwości utrzymania gospodarstwa domowego w

oparciu o środki pozyskane z działalności rolniczej. Z kolei wielkopowierzchniowe gospodarstwa rolne wymagają wysokiego stopnia mechanizacji produkcji, co wiąże się z ich kapitałochłonnością. Zdecydowana większość gospodarstw rolnych wykazała dochód uzyskany z prowadzonej działalności rolniczej (328). Poddając jednak analizie również inne źródła dochodu, widoczne jest, że najczęściej gospodarstwa domowe nie są utrzymywane wyłącznie z prowadzonej działalności rolniczej, ale również z innych form zarobkowania. Około 29,9% gospodarstw w Gminie Skoki czerpie dochody z pracy najemnej. Z kolei z pozarolniczej działalności gospodarczej dochód otrzymuje ok. 18,9% podmiotów. Należy również zwrócić szczególną uwagę na fakt, że około 21,9% gospodarstw czerpie dochody z tytułu renty lub emerytury, co oznacza, że są to gospodarstwa osób w wieku poprodukcyjnym, zajmujących się prowadzeniem gospodarstw rolnych. Potencjalnie może to również świadczyć o tym, że kolejne pokolenia nie chcą przejmować rodzinnych gospodarstw i kontynuować prowadzenia działalności rolniczej.

2.2. Infrastruktura techniczna

2.2.1. Urządzenia sieciowe

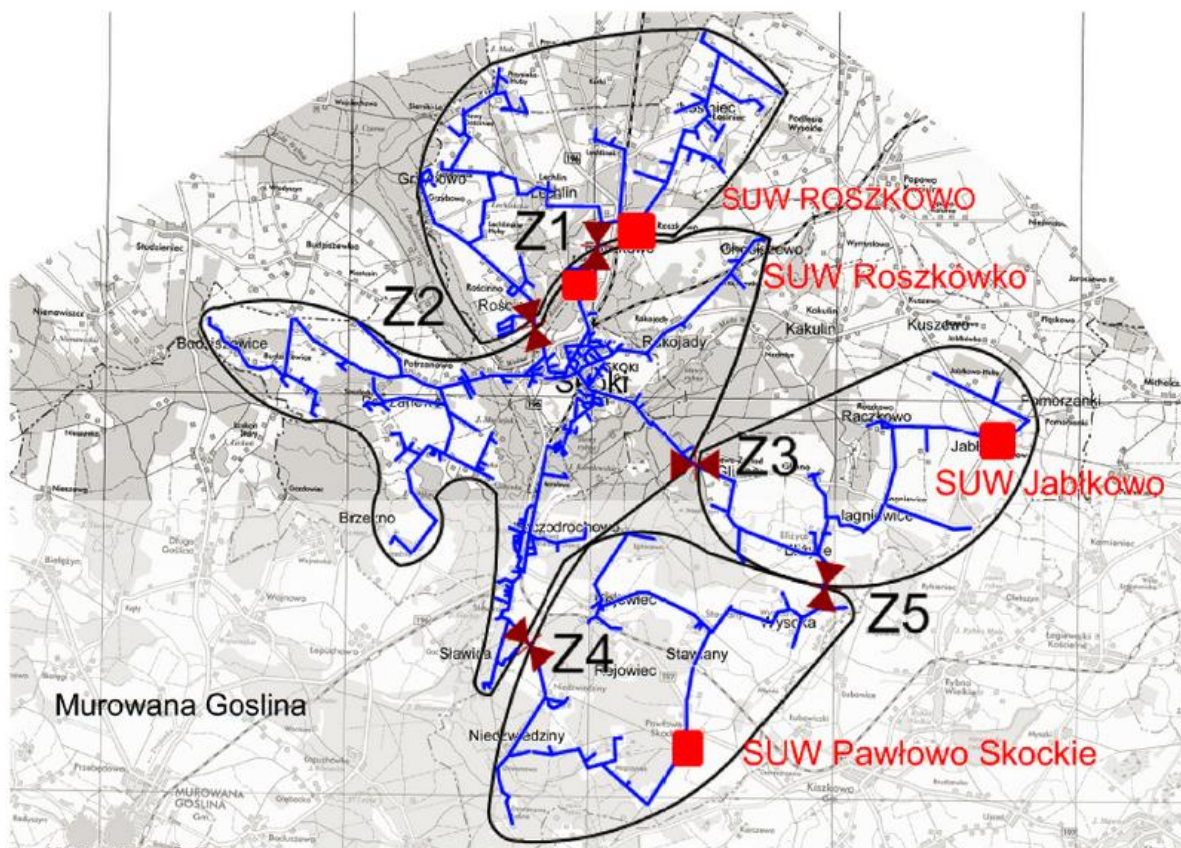
Dobrze rozwinięta infrastruktura sieciowa jest jednym z podstawowych czynników wpływających na atrakcyjność osiedleńczą oraz potencjał inwestycyjny danego terenu. Zgodnie z danymi GUS w 2023 roku udział korzystających z sieci wodociągowej na terenie Gminy Skoki kształtował się na poziomie 91,7%. Był to wynik niższy o kilka punktów procentowych od średniej dla Gmin województwa wielkopolskiego oraz powiatu wągrowieckiego, które wyniosły wówczas ok. 96,9%. W tym samym roku odsetek mieszkańców badanej jednostki posiadających przyłącze do sieci kanalizacyjnej wyniósł ponad 80%. Wynik ten był znacznie wyższy od średniej dla wszystkich Gmin województwa wielkopolskiego oraz powiatu wągrowieckiego, które kształtowały się na poziomie kolejno 74,1% i 69,6%. Jest to sytuacja korzystna, ponieważ niski udział mieszkańców posiadających dostęp do sieci kanalizacyjnej może doprowadzić do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego poprzez emisję zanieczyszczeń płynnych do wód gruntowych oraz gleb, co w rezultacie może doprowadzić do ich zakwaszenia i degradacji biosfery. W 2022 roku odsetek mieszkańców Gminy korzystających z infrastruktury gazowej wyniósł 24,8%. Wynik ten był niższy od średniej dla Gmin powiatu wągrowieckiego o 12 punktów procentowych. Należy również zaznaczyć, że w tym samym roku średnia dla całego województwa wielkopolskiego kształtowała się na poziomie 53,4%. Oznacza to, że mieszkańcy badanej jednostki pozyskują energię ciepłą w głównej mierze z paliw stałych, m.in. węgla, drewna, biomasy. Jest to sytuacja niekorzystna, ponieważ w wyniku spalania paliw konwencjonalnych do atmosfery wydzielane są znaczne ilości dwutlenku węgla oraz dwutlenku siarki, które przyczyniają do pogorszenia jakości powietrza.

Ryc. 19. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Skoki w 2023 roku na tle powiatu i województwa
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za dostarczanie wody oraz odprowadzanie nieczystości płynnych na terenie badanej jednostki jest Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Skokach, który stanowi zakład budżetowy Gminy z siedzibą przy ul. Jana Pawła II 43b w Skokach. Głównym zadaniem Zakładu jest eksploatacja, konserwacja oraz renowacja urządzeń wodociągowych, a także urządzeń kanalizacji sanitarnej. Zakład obsługuje miasto Skoki oraz wszystkie sołectwa znajdujące się na terenie Gminy. Należy jednak zaznaczyć, że wsie Kuszewo i Kakulin podłączone są do sieci, której gestorem jest spółka Aquanet.

Łączna długość sieci wodociągowej na terenie Gminy Skoki wynosi ok. 189 km, a woda pobierana jest z 4 ujęć wody: Stacji Uzdatniania Wody Roszkowo, Stacji Uzdatniania Wody Roszkówko, Stacji Uzdatniania Wody Jabłkowo oraz Stacji Uzdatniania Wody Pawłowo Skockie. Wskazane stacje są ze sobą połączone, co umożliwia zapewnienie nieprzerwanych dostaw wody w sytuacjach awaryjnych oraz podczas prowadzonych czynności konserwacyjnych. Wśród pozostałych elementów sieci wskazuje się pompownię sieciową w Potrzebanowie, a także pompownię sieciową w Skokach wraz ze zbiornikami retencyjnymi. Sieć pracuje w układzie pierścieniowym i rozgałęzionym oraz zasilana jest przez studnie głębinowe. W momencie opracowywania niniejszej Diagnozy stan sieci określono jako zadowalający. Zauważa się jednak konieczność wymiany rur stalowych na rury z tworzywa sztucznego w celu wyeliminowania strat powstałych z nieszczelności oraz pęknięć rur.

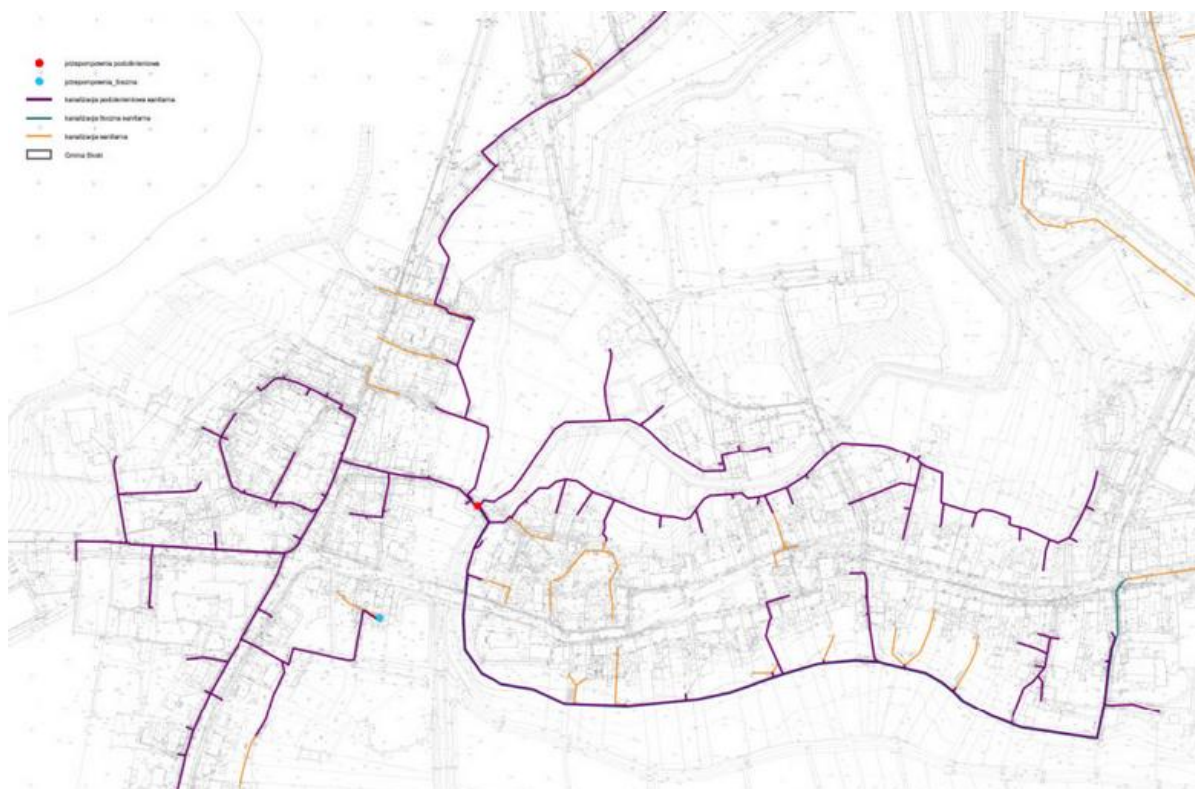

Ryc. 20. Sieć wodociągowa na terenie Gminy Skoki

Źródło: www.zwikskoki.pl (dostęp 31.10.2024 r.).

Część obszaru Gminy Skoki włączona została do aglomeracji wodno-ściekowej Murowana Goślina, której granice wyznaczone zostały na mocy Uchwały nr XXV/255/2020 Rady Miejskiej w Murowanej Goślinie z dnia 20 października 2020 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Murowana Goślina. Równoważna liczba mieszkańców (RLM) dla aglomeracji wynosi 37 308. W skład aglomeracji wchodzi Gmina Murowana Goślina (Gmina wiodąca), część Gminy Skoki, część Gminy Czerwonak oraz miejscowość Biedrusko, która zlokalizowana jest na terenie Gminy Suchy Las. W momencie opracowywania niniejszej Diagnozy poziom skanalizowania aglomeracji kształtował się na poziomie 93,75%. Na terenie Gminy Skoki łączna długość sieci kanalizacyjnej wynosi ponad 15 km i obejmuje miasto Skoki, Lechlin, Stawiany oraz Pawłowo Skockie. Uzupełnienie sieci stanowi 10 przepompowni ścieków.

Sieć kanalizacyjna pozostająca w administrowaniu przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Skokach składa się z kanalizacji grawitacyjnej, podciśnieniowej i ciśnieniowej. Ścieki z poszczególnych miejscowości odprowadzane są od 2016 roku do oczyszczalni ścieków w Szlachęcinie. Większość sieci kanalizacyjnej powstała na przełomie lat 80-tych i 90-tych i jest nadal rozbudowywana dzięki udziałowi Gminy Skoki w projekcie „Kanalizacja obszaru Parku Krajobrazowego Puszczy Zielonka i okolic”. Zakład notuje rocznie ok. 20 awarii na kanalizacji grawitacyjnej, 180 awarii na kanalizacji podciśnieniowej (w okresie zimowym ok. 2 awarie dziennie). Awarie na sieci kanalizacji podciśnieniowej występują przede wszystkim w okresie zimowym, gdy temperatura powietrza spada poniżej -5°C . Rozwiązaniem jest zabezpieczenie termiczne studni podciśnieniowych. Z analizy systemu sieci kanalizacji podciśnieniowej wynika, iż przebudowa systemu podciśnieniowego generowałaby znaczne koszty inwestycyjne. Z racji ukształtowania terenu zmiana obecnego układu ciśnieniowego na grawitacyjny jest niemożliwa.

Ryc. 21. Sieć kanalizacji podciśnieniowej sanitarnej na terenie Gminy Skoki

Źródło: www.zwikskoki.pl (dostęp 31.10.2024 r.).

Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK) stanowi dokument służący identyfikacji faktycznych potrzeb w zakresie uporządkowania gospodarki ściekowej oraz uszeregowania ich realizacji. Aglomeracja Murowana Goślina, wraz z Gminą Skoki, ujęte zostały w VI aktualizacji KPOŚK. Na wskazanym terenie zakłada się rozwój sieci kanalizacyjnej, a inwestycja realizowana ma być w latach 2022-2027.

2.2.2. Gospodarka odpadami

Gmina Skoki corocznie wybiera podmiot odpowiedzialny za odbiór, wywóz i zagospodarowanie odpadów komunalnych w drodze zamówienia publicznego. Systemem gospodarki odpadami na terenie Gminy Skoki zostały objęte wszystkie nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe, a także nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe. Odbiór odpadów komunalnych prowadzony jest w oparciu o wyznaczony harmonogram, w podziale na 5 frakcji: odpady niesegregowane, papier, metale i tworzywa sztuczne, szkło oraz bioodpady.

Poniższa tabela przedstawia stan gospodarki odpadami w Gminie Skoki w latach 2020-2023. W analizowanym okresie liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi zwiększyła się z 8 902 do 9 602 osób. Największy wzrost zaobserwowano w 2021 roku, kiedy to liczba mieszkańców objętych systemem zwiększyła się względem roku poprzedniego o 436 osób. Na przestrzeni badanego okresu odnotowano również wzrost łącznej ilości zebranych odpadów komunalnych, która w 2023 roku wyniosła 3 949,5 Mg. W analizowanych latach zaobserwowano również, że wzrósł udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów, który w 2020 roku kształtował się na poziomie 36%, a w 2023 roku wyniósł 43%. Jednocześnie zauważono, że ilość zebranych odpadów na mieszkańca we wszystkich badanych latach zawierała się w przedziale od 0,40 do 0,41 Mg. Pod względem poziomu recyklingu

i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła Gmina Skoki spełniła wymagany stan minimalny w 2020 roku. Dodatkowo w latach 2020-2021 badana jednostka osiągnęła wymagany poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Podobną sytuację odnotowano w przypadku poziomu ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – w analizowanym okresie Gmina Skoki spełniła narzucone normy. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych odzwierciedla faktyczny stan segregacji odpadów w wybranej jednostce administracyjnej. Wskaźnik ten obowiązuje dopiero od 2021 roku, dlatego w okresie poprzedzającym nie ma dla niego danych. W latach 2021-2023 badana jednostka spełniła wymagany stan minimalny. Przedstawione w poniższej tabeli dane wskazują na zadowalający stan funkcjonowania Gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, a we wszystkich analizowanych latach Gmina Skoki spełniała wymagane progi dotyczące poziomu recyklingu. Należy jednak w dalszym ciągu rozwijać system, aby minimalizować oddziaływanie człowieka na środowisko przyrodnicze oraz wdrażać rozwiązania z zakresu gospodarki obiegu zamkniętego.

Tab. 20. Stan gospodarki odpadami w Gminie Skoki w latach 2020-2023

		2020	2021	2022	2023
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)		8 902	9 338	9 305	9 602
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:		3 520,54	3 782,04	3 731,08	3 949,50
<i>zmieszane</i>		2 267,34	2 255,72	2 236,28	2 233,94
<i>segregowane</i>		1 253,20	1 526,32	1 494,80	1 715,56
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów		36%	40%	40%	43%
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca		0,40	0,41	0,40	0,41
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (%)	Gmina	72,85	x	x	x
	wymagany	50	x	x	x
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych (%)	Gmina	97,24	93,4	x	x
	wymagany	70	70	x	x
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (%)	Gmina	0	0	x	x
	wymagany	<35	<35	x	x
Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	Gmina	x	51,8	44,45	50,55
	wymagany	x	>20	>25	>35

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Skoki.

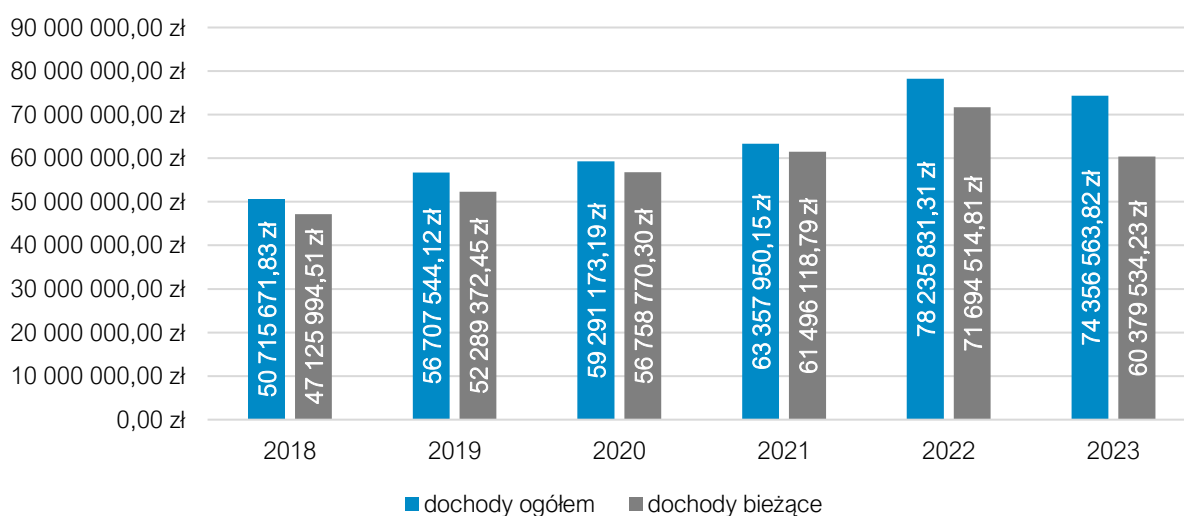
Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Gminie Skoki zlokalizowany jest przy ul. Rogozińskiej 10A i funkcjonuje w środy, piątki oraz soboty, umożliwiając mieszkańcom nieodpłatne przekazywanie selektywnie zebranych odpadów. Przyjmowane są m.in. papier, szkło, metale, tworzywa sztuczne, elektrośmieci, leki, odpady niebezpieczne, meble, tekstylia oraz czysty gruz budowlany – z zachowaniem rocznych limitów ilościowych. PSZOK nie obsługuje nieruchomości niezamieszkałych ani nie przyjmuje odpadów takich jak azbest, styropian budowlany, gaśnice czy części samochodowe. Od września 2021 r. korzystanie z punktu wymaga posiadania Karty

PSZOK, którą można uzyskać po złożeniu wniosku, a jej stan oraz wykorzystanie limitów sprawdzać online.

2.3. Stan finansów samorządowych

2.3.1. Wykonanie budżetu

Poniższa rycina przedstawia sposób w jaki kształtowały się dochody budżetowe (dochody ogółem, w tym dochody bieżące) Gminy Skoki w latach 2018-2023. Na przestrzeni lat dochody ogółem badanej jednostki charakteryzowały się stałą tendencją wzrostową. Wyjątek stanowił jednak 2023 rok, kiedy to odnotowano spadek wartości dochodów ogółem względem roku poprzedniego, który wyniósł ok. 3,8 mln zł. Z kolei w 2022 roku dochody ogółem Gminy osiągnęły swoją najwyższą wartość i kształtowały się na poziomie ponad 78,2 mln zł. W tym samym roku odnotowano również najwyższy wzrost dochodów ogółem względem roku poprzedniego, który wyniósł ok. 14,8 mln zł. Analizując przedstawione dane zaobserwowano także, że w latach 2018-2020 dochody bieżące stanowiły średnio 93,5% dochodów ogółem. W 2021 roku udział ten był najwyższy i wyniósł 97,1%. Z kolei w 2023 roku odnotowano najniższy udział dochodów bieżących w dochodach ogółem, który kształtował się na poziomie 81,2%. Sytuacja ta związana była ze zmianą polityki fiskalnej państwa oraz spadkiem wartości przyznanych dotacji na cele bieżące (m.in. ze względu na przeniesienie wypłat z Programu Rodzina 500+ z Gminy do ZUS), z jednoczesnym wzrostem dotacji na inwestycje będących częścią dochodów majątkowych Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład.

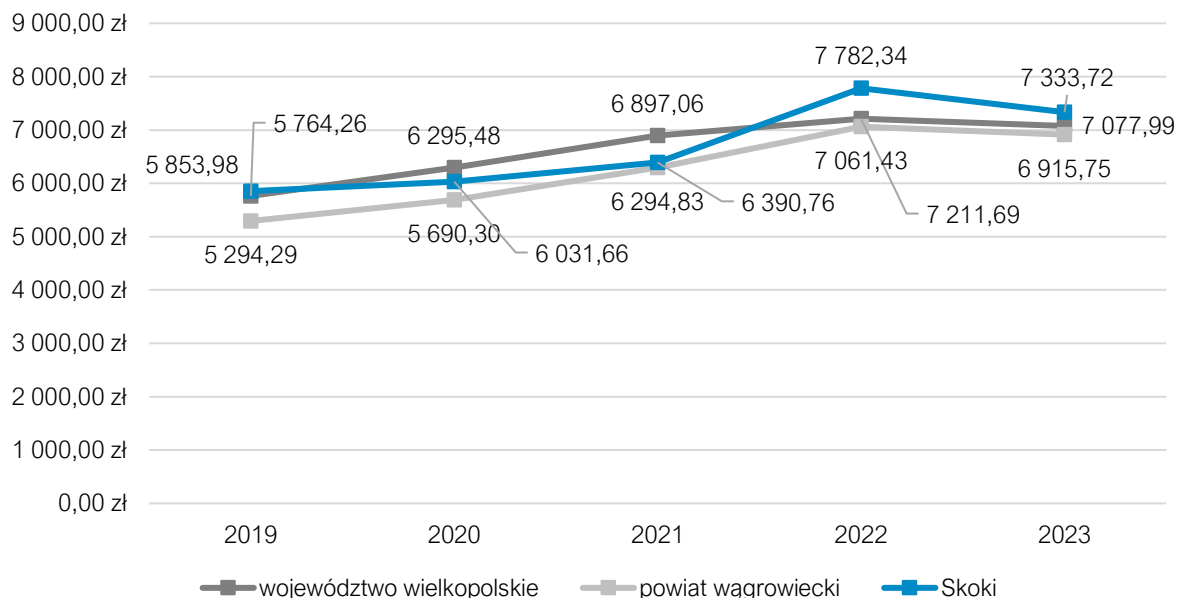

Ryc. 22. Dochody ogółem i dochody bieżące Gminy Skoki w latach 2018-2023 (zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Gminy Skoki.

Poniższa rycina przedstawia dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Skoki na tle średniej Gmin powiatu wągrowieckiego oraz województwa wielkopolskiego w latach 2019-2023. Na przestrzeni badanego okresu wartość analizowanego wskaźnika wykazywała podobną tendencję zarówno dla Gminy Skoki, jak i średniej dla Gmin powiatu oraz województwa – w latach 2019-2022 zaobserwowano systematyczny wzrost wartości dochodów ogółem na 1 mieszkańca. Z kolei w 2023 roku odnotowano jej spadek względem roku poprzedniego. Należy jednak zaznaczyć, że w 2019, 2022 i 2023 roku wartość analizowanego wskaźnika była wyższa od średniej dla Gmin powiatu wągrowieckiego i województwa wielkopolskiego. Ponadto, w 2022 roku badana jednostka odnotowała najwyższy przyrost dochodów ogółem na 1 mieszkańca względem roku poprzedniego, w porównaniu do średniej dla Gmin powiatu wągrowieckiego oraz

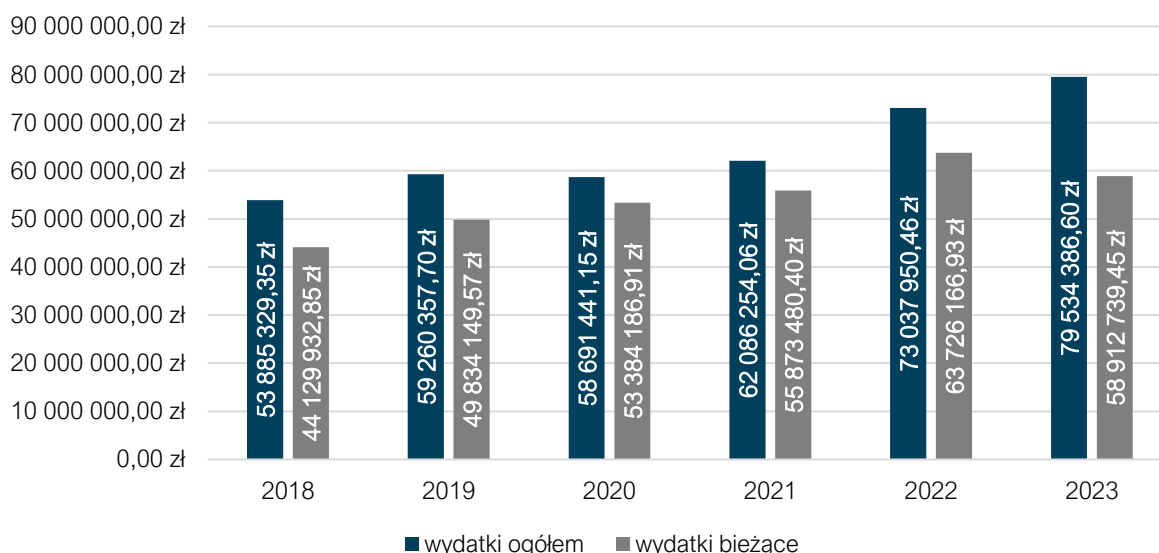
województwa wielkopolskiego. W analizowanym okresie Gmina Skoki charakteryzowała się również wyższą dynamiką przyrostu wartości wskaźnika od średniej dla Gmin województwa wielkopolskiego, która wyniosła 125,3%. Należy jednak zaznaczyć, że najwyższą dynamikę odnotowano dla średniej Gmin powiatu wągrowieckiego, która kształtowała się na poziomie 130,6%.

Ryc. 23. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Skoki na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

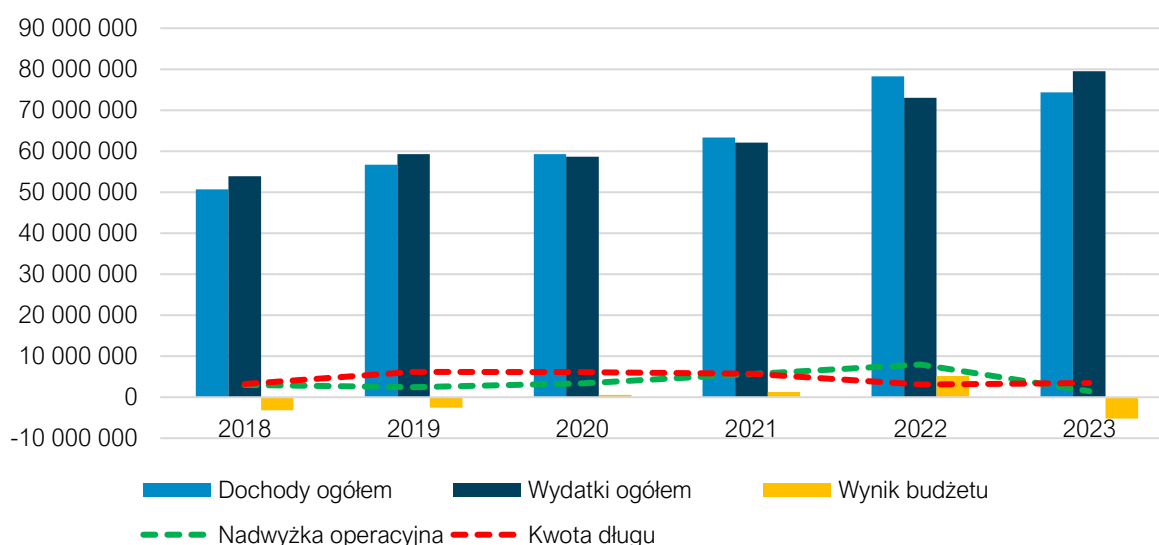
Poniższa rycina przedstawia sposób w jaki kształtowały się wydatki budżetowe (wydatki ogółem oraz wydatki bieżące) Gminy Skoki w latach 2018-2023. W analizowanym okresie wydatki ogółem Gminy wzrosły o ponad 25,6 mln zł. W 2018 roku wydatki ogółem badanej jednostki kształtowały się na poziomie ponad 53,8 mln zł, z czego 81,9% stanowiły wydatki bieżące. W kolejnym roku odnotowano wzrost wydatków ogółem o ponad 5,3 mln zł. Jednocześnie udział wydatków bieżących wzrósł i wyniósł 84,1%. W 2020 roku wydatki ogółem Gminy Skoki nieznacznie spadły i kształtowały się na poziomie 58,7 mln zł, z czego 91% stanowiły wydatki bieżące. W kolejnym roku wydatki ogółem badanej jednostki wyniosły już ponad 62 mln zł. W 2022 roku zaobserwowano najwyższy wzrost wydatków ogółem względem roku poprzedniego – wydatki budżetowe Gminy Skoki wzrosły o ponad 10,9 mln zł i kształtowały się na poziomie ponad 73 mln zł. W tym samym roku udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem wyniósł 87,3%. W 2023 roku wydatki ogółem badanej jednostki ponownie wzrosły. W tym samym roku zaobserwowano jednak znaczny spadek udziału wydatków bieżących w wydatkach ogółem, który kształtował się na poziomie 74,1%. Sytuacja ta związana była ze wzrostem wydatków majątkowych Gminy finansowanych ze środków zewnętrznych, m.in. Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład.

Ryc. 24. Wydatki ogółem i wydatki bieżące Gminy Skoki w latach 2018-2023 (zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Gminy Skoki.

Poniższa rycina przedstawia wykonanie budżetu Gminy Skoki w latach 2018-2023. Analizując przedstawione dane zaobserwowano, że w 2018, 2019 i 2023 roku wydatki ogółem badanej jednostki przewyższały jej dochody ogółem. Największą różnicę odnotowano w 2023 roku, kiedy to wynik budżetu wyniósł ponad -5,1 mln zł. W pozostałych latach dochody ogółem przewyższały wydatki ogółem, a w 2022 roku dochody ogółem osiągnęły swoją najwyższą wartość – ponad 5,1 mln zł. W analizowanym okresie kwota zadłużenia Gminy ulegała zmianom – w 2018 roku wynosiła ona ok. 3,2 mln zł, a następnie wzrosła do ponad 6 mln zł w 2020 roku. W kolejnych latach zadłużenie Gminy zaczęło spadać i w 2022 roku wyniosło ok. 3 mln zł. Należy jednak zaznaczyć, że w 2023 roku kwota zadłużenia ponownie wzrosła i kształtowała się już na poziomie ponad 3,4 mln zł. Dodatkowo w latach 2018-2019 wartość nadwyżki operacyjnej zmniejszyła się, ale w 2020 roku zaczęła wzrastać. Jej najwyższą wartość odnotowano w 2022 roku, kiedy wyniosła ponad 7,9 mln zł. Należy jednak zaznaczyć, że rok później wartość nadwyżki operacyjnej znacząco spadła i kształtowała się już na poziomie ponad 1,4 mln zł.

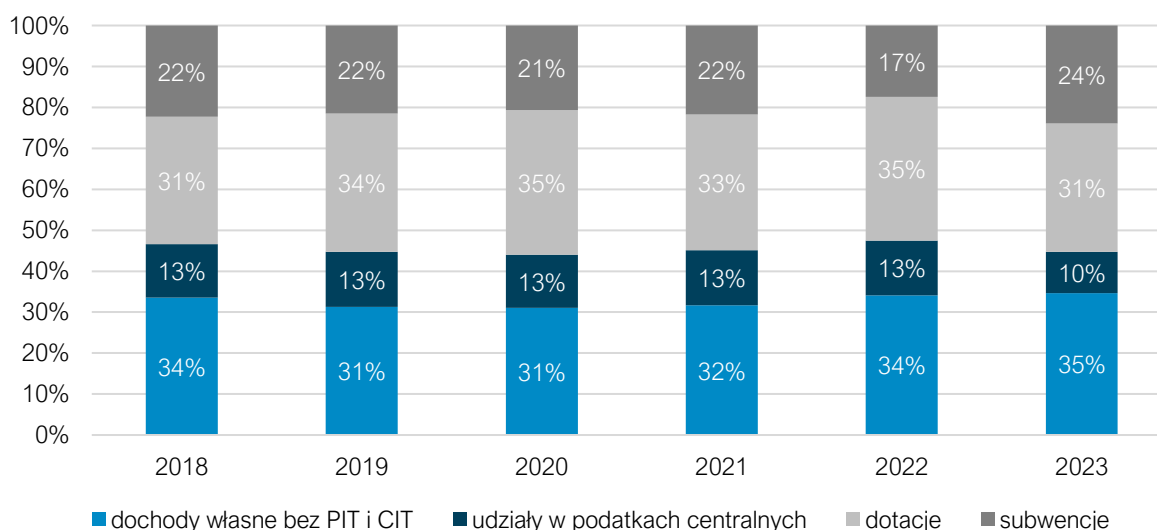
Ryc. 25. Wykonanie budżetu Gminy Skoki w latach 2018-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Gminy Skoki.

2.3.2. Struktura dochodów i wydatków

Wśród dochodów budżetowych najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Zalicza się do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Dochody własne są kluczowe dla Gmin, które mogą wpływać na ich wysokość, m.in. poprzez określenie wysokości stawek podatkowych, wprowadzenie ulg i zwolnień czy umarzanie należności. Dzięki temu Gminy mogą oddziaływać m.in. na lokalne podmioty gospodarcze, a tym samym kreować lokalną gospodarkę.

Analizując strukturę dochodów budżetowych Gminy Skoki w latach 2018-2023 zaobserwowano, że najwyższy udział w tych dochodach miały dotacje, które stanowiły średnio 34% wszystkich wpływów budżetowych. Drugą największą grupę dochodów badanej jednostki stanowiły dochody własne bez PIT i CIT, do których zalicza się m.in. podatek od nieruchomości, podatek od środków transportowych lub podatek od czynności cywilnoprawnych. W latach 2018-2023 ich średni udział kształtował się na nieznacznie niższym poziomie od dotacji, tj. ok. 33-34%. Z kolei najniższy udział w strukturze dochodów budżetowych badanej jednostki stanowiły udziały w podatkach centralnych, których średnia wartość w analizowanym okresie wyniosła 13%.

Ryc. 26. Struktura dochodów Gminy Skoki w latach 2018-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych Gminy Skoki.

Poniższa tabela przedstawia strukturę bazy podatkowej w Gminie Skoki w latach 2019-2023. Analizując zawarte w tabeli dane zaobserwowano, że na przestrzeni lat największy udział w bazie podatkowej miał podatek od nieruchomości oraz udział w podatku dochodowym od osób fizycznych PIT. W latach 2019-2023 wynosiły one 11,1 mln zł oraz 7,3 mln zł. W analizowanym okresie Gmina Skoki odnotowała również znaczne dochody z tytułu podatku rolnego, udziału w podatku dochodowym od osób prawnych CIT, podatku od czynności cywilnoprawnych, a także podatku od środków transportowych. Budżet badanej jednostki zasilały również dochody z tytułu opłaty eksploatacyjnej. Pomimo, że Gmina Skoki sklasyfikowana została jako Gmina z umiarkowanie rozwiniętą funkcją rolniczą, to w analizowanym okresie wpływy z tytułu podatku rolnego stanowiły nieznaczną część dochodów podatkowych.

Tab. 21. Dochody podatkowe Gminy Skoki w latach 2019-2023 (zł)

	2019	2020	2021	2022	2023
PIT	7 116 036,00	7 037 326,00	7 848 811,00	9 684 879,57	6 347 936,00
CIT	477 152,01	653 983,04	691 413,26	748 021,53	1 159 531,00
podatek rolny	615 548,47	627 801,23	636 645,84	727 368,93	712 734,57
podatek od nieruchomości	9 653 414,99	9 781 794,42	10 236 206,91	10 505 885,38	13 560 467,00
podatek leśny	253 794,99	248 003,05	250 777,11	256 473,34	279 199,08
podatek od środków transportowych	177 118,90	174 177,80	179 750,84	214 653,30	234 623,36
podatek od osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	2 872,54	1 218,82	3 748,82	19 299,42	7 339,10
podatek od czynności cywilnoprawnych	394 139,46	548 371,86	820 625,22	824 877,16	811 428,35
wpływy z opłaty skarbowej	39 302,00	42 640,50	68 414,50	57 733,40	36 539,00
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	142 273,80	148 591,80	169 185,00	169 060,20	302 783,45

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych Gminy Skoki.

Poniższa tabela zawiera strukturę wydatków Gminy Skoki w latach 2019-2023. Analizując przedstawione dane zaobserwowano, że największy udział wydatków dotyczył następujących działów: Dział 801 – Oświata i wychowanie (średnio 27,8% wszystkich wydatków) oraz Dział 855 – Rodzina (20,9% wszystkich wydatków). Znaczną część środków przeznaczano również na wydatki w Dziale 600 – Transport i łączność (11,8%), Dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (11,6%), Dziale 750 – Administracja publiczna (9,7%), Dziale 852 – Pomoc społeczna (5,9%) oraz Dziale 921 – Kultura i ochrona środowiska (3,1%). Wydatki w pozostałych działach nie przekraczały 3% całkowitych wydatków Gminy Skoki.

Tab. 22. Wydatki Gminy Skoki wg działów klasyfikacji budżetowej w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023	udział
801	15 657 770,54	16 067 847,38	17 114 633,51	19 442 121,65	22 216 879,71	27,1%
855	15 164 584,94	17 959 144,06	18 329 854,76	10 972 402,62	5 931 597,35	20,9%
600	7 698 029,77	3 275 588,26	4 968 043,40	6 503 437,02	18 234 123,07	11,8%
900	5 695 024,03	7 788 172,80	7 291 395,94	8 652 707,03	10 002 454,78	11,6%
750	5 411 905,77	5 374 654,30	5 868 278,42	7 123 257,93	7 666 117,54	9,7%
852	2 917 102,64	3 104 109,56	3 374 169,68	5 920 371,18	4 632 265,50	5,9%
921	2 140 208,88	1 628 568,41	1 536 988,94	2 190 499,96	2 601 440,02	3,1%
010	1 081 234,12	939 429,12	1 080 453,39	2 313 603,54	1 778 752,67	2,1%
853	29 394,73	20 850,35	30 846,06	6 568 776,75	1 210 399,26	2,0%
700	875 767,36	494 172,16	657 357,41	711 337,83	1 849 664,01	1,8%
926	902 057,09	902 561,59	595 540,44	840 705,00	935 188,66	1,5%
851	546 308,49	260 266,70	418 590,20	435 035,10	421 977,23	0,6%
757	207 147,48	186 751,34	146 744,72	631 943,93	719 402,89	0,5%
754	261 543,33	231 391,01	199 939,51	222 088,30	290 157,36	0,4%

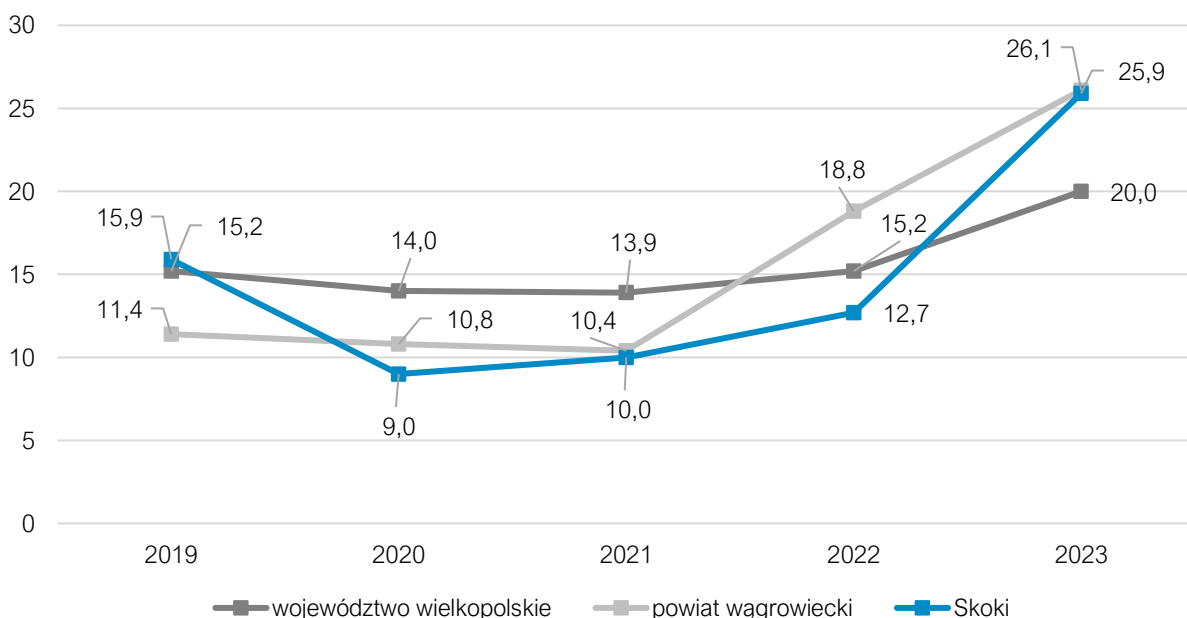
630	236 177,97	141 465,42	153 657,85	157 969,82	157 804,66	0,3%
710	142 844,64	137 006,69	142 460,65	155 168,14	221 424,79	0,2%
854	84 277,00	47 416,00	119 039,50	163 751,07	151 516,91	0,2%
751	88 891,00	86 420,00	1 892,00	1 922,00	132 986,00	0,1%
400	0,00	0,00	0,00	0,00	334 783,67	0,1%
020	23 777,40	42 486,52	56 281,01	30 851,59	45 450,52	0,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych Gminy Skoki.

Legenda:

Dział 801 – Oświata i wychowanie; Dział 855 – Rodzina; Dział 600 – Transport i łączność; Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska; Dział 750 – Administracja publiczna; Dział 852 – Pomoc społeczna; Dział 921 – Kultura i ochrona środowiska; Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo; Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie pomocy społecznej; Dział 700 – Gospodarka mieszkaniowa; Dział 926 – Kultura fizyczna i sport; Dział 851 – Ochrona zdrowia; Dział 757 – Obsługa długu publicznego; Dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa; Dział 630 – Turystyka; Dział 710 – Działalność usługowa; Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza; Dział 751 – Urząd naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa; Dział 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę; Dział 020 – Leśnictwo.

Poniższa rycina przedstawia udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem Gminy Skoki na tle średniej dla Gmin powiatu wągrowieckiego oraz województwa wielkopolskiego w latach 2019-2023. Analizując przedstawione dane zaobserwowano, że w 2019 roku badana jednostka charakteryzowała się najwyższym udziałem wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem, który kształtował się na poziomie 15,9%. Należy jednak zaznaczyć, że w kolejnych latach udział ten gwałtownie spadł i wyniósł 9% w 2020 roku oraz 10% w 2021 roku. W 2022 odnotowano ponowny wzrost udziału wydatków inwestycyjnych w Gminie Skoki. Należy jednak zaznaczyć, że wartość tego wskaźnika była znacznie niższa od średniej dla Gmin powiatu i województwa. W kolejnym roku udział wydatków inwestycyjnych w Gminie znacząco wzrósł i osiągnął swoją najwyższą wartość – 25,9%. Był to wówczas wynik nieznacznie niższy od średniej dla Gmin powiatu wągrowieckiego.

Ryc. 27. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Skoki w latach 2019-2023 na tle powiatu i województwa (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Do najbardziej kapitałochłonnych inwestycji zrealizowanych w ostatnich latach na terenie Gminy Skoki zalicza się następujące przedsięwzięcia:

- Budowa ciągu komunikacyjnego pomiędzy ulicą Parkową a Turystyczną w Skokach,
- Budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągu w Skokach,
- Budowa małej obwodnicy miasta – ul. Polna w Skokach,
- Budowa rurociągu tłoczonego pomiędzy przepompownią ścieków na ul. Piaskowej a ul. Kazimierza Wielkiego w Skokach,
- Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Sławica,
- Budowa zintegrowanego punktu przesiadkowego w Skokach,
- Modernizacja byłego budynku dworca w Skokach,
- Poprawa warunków funkcjonowania Sali lustrzanej Biblioteki Publicznej w Skokach,
- Przebudowa byłego budynku dworca w Roszkowie na cele mieszkaniowe,
- Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych we wsi Wysoka,
- Przebudowa drogi Gminnej Jabłkowo – Pomarzanki,
- Przebudowa drogi Gminnej w Brzeźnie wraz z budową oświetlenia,
- Rewitalizacja terenu przy pałacu w Potrzebanowie nad jeziorem Włókna,
- Termomodernizacja budynku Urzędu Miasta i Gminy w Skokach.

Należy podkreślić, że w ostatnich latach Gmina Skoki koncentrowała się na inwestycjach drogowych oraz związanych z poprawą mobilności.

2.3.3. Fundusze Europejskie 2014-2020

Poniższa tabela przedstawia wykaz projektów, na które Gmina Skoki pozyskała dofinansowanie z Funduszy Europejskich w perspektywie 2014-2020. Łączna wartość dofinansowania wszystkich projektów wyniosła ponad 4,4 mln zł. Zrealizowane projekty dotyczyły inwestycji infrastrukturalnych oraz zwiększania kapitału ludzkiego poprzez m.in. inwestycje w rozwój kompetencji cyfrowych dzieci i młodzieży. Projekty te sfinansowane zostały z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020.

Tab. 23. Projekty dofinansowane z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020 w Gminie Skoki

Lp.	Tytuł projektu	Program	Wartość dofinansowania (zł)
1.	W zgodzie z naturą - prowadzenie działań ekologicznych oraz budowa ścieżek edukacyjnych na terenie Gmin: Oborniki, Rogoźno, Skoki, Kiszkowo, Gołańcz, Margonin i Szamocin.	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020	655 257,64 zł
2.	Wsparcie aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi w Gminie Skoki w latach 2017-2018	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020	148 465,25 zł
3.	Termomodernizacja budynku Urzędu Miasta i Gminy w Skokach	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020	640 210,87 zł
4.	Budowa zintegrowanego punktu przesiadkowego w Skokach	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020	2 677 744,23 zł
5.	Skok do wiedzy w Szkole Podstawowej w Skokach	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020	359 311,57 zł

6.	Zagospodarowanie w celach rekreacyjnych terenu przy stawie retencyjnym w Bliżycach, gm. Skoki w ramach odbudowy stawu	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	45 021,00 zł
7.	Budowa Otwartej Strefy Aktywności przy ul. Szkolnej w Potrzebie, gm. Skoki	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	137 514,00 zł
8.	Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR	Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	807 500,00 zł
9.	Zdalna szkoła+ w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej	Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	91 200,00 zł
10.	Zdalna Szkoła w Gminie Skoki	Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	70 000,00 zł
11.	Informatyka się liczy!	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020	32 500, 52 zł
12.	Rozwój kompetencji cyfrowych dla mieszkańców Gminy Skoki	Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	84 000,00 zł
13.	Budowa ogólnodostępnego miejsca rekreacyjnego przy ulicy Antoniewskiej w Skokach	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	168 930,00 zł

Źródło: www.mapadotacji.gov.pl oraz informacje zawarte na stronie Urzędu Miasta i Gminy Skoki (dostęp: 06.11.2024 r.)

W poprzedniej perspektywie finansowej Unii Europejskiej, Gmina Skoki przystąpiła w porozumieniu z Centrum Kompetencji Grupa Szkoleniowo-Doradcza A. Gawrońska Sp. j. (Partner wiodący), Powiatem Wągrowieckim oraz pozostałymi Gminami powiatu wągrowieckiego, do dwóch dużych projektów dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020:

1. „Twój czas w 7 Gminach powiatu wągrowieckiego. Kompleksowy program usług opiekuńczych dla niesamodzielnych osób starszych i ich opiekunów faktycznych”
2. „Program usług zdrowotnych i społecznych świadczonych w społeczności lokalnej 7 Gmin powiatu wągrowieckiego dla niesamodzielnych osób starszych”

2.3.4. Rządowy Fundusz Polski Ład

Rządowy Fundusz Polski Ład to Program Inwestycji Strategicznych, który ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych przez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Gmina Skoki pozyskała w ten sposób dotacje na inwestycje na łączną kwotę ponad 24,3 mln zł.

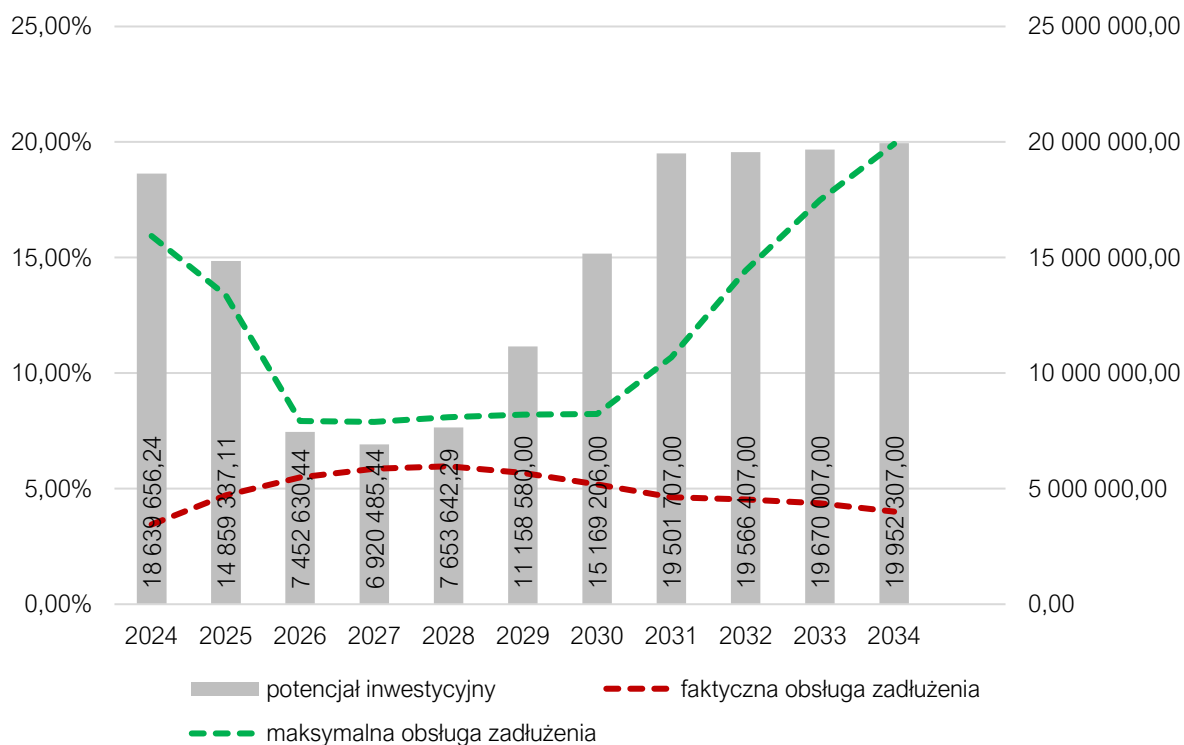
Tab. 24. Inwestycje w Gminie Skoki zrealizowane przy dofinansowaniu z Rządowego Funduszu Polski Ład

Wnioskodawca	Inwestycja	Kwota przyznanego dofinansowania	Data ogłoszenia wyników
Gmina Skoki	Przebudowa drogi Gminnej w Brzeźnie, gm. Skoki	1 257 677,88 zł	25.10.2021
Gmina Skoki	Przebudowa drogi Gminnej nr 224532P Jabłkowo - Pomarzanki – gr. Gminy Klecko (Pomarzany): II etap Pomarzanki	1 111 147,06 zł	25.10.2021
Gmina Skoki	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Sławica, gm. Skoki - III etap	856 203,91 zł	25.10.2021

Gmina Skoki	Budowa ulicy Polnej w Skokach, gm. Skoki - etap I	10 000 000,00 zł	30.05.2022
Gmina Skoki	Prace konserwatorskie przy Pałacu z XIX w. znajdującym się w zespole pałacowym w Rościnnie	490 000,00 zł	14.07.2023
Gmina Skoki	Przebudowa ze zmianą sposobu użytkowania budynku gospodarczego na zaplecze Biblioteki Publicznej w Skokach	629 277,73 zł	14.07.2023
Gmina Skoki	Budowa ciągu komunikacyjnego pomiędzy ulicą Parkową a Turystyczną w Skokach	2 000 000,00 zł	15.09.2023
Gmina Skoki	Remont elewacji budynku byłego dworca PKP w Sławie Wielkopolskiej w ramach przebudowy budynku	500 000 zł	26.09.2023
Gmina Skoki	Przebudowa drogi Gminnej w Budziszewicach	1 356 561,74 zł	07.10.2023
Gmina Skoki	Przebudowa dróg i budowa chodników ul. Osiedlowa Poprzeczna Okrężna Podgórna i Graniczna w Skokach	6 102 745 zł	07.10.2023

2.3.5. Potencjał inwestycyjny

Zgodnie z art. 243 ustawy dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157 poz. 1240 z późn. zm.), dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, wskaźnika maksymalnego obsługi zadłużenia. Zgodnie z treścią Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2024-2038 (WPF) Gmina Skoki w kolejnych latach będzie miała zdolność do obsługi dodatkowych zobowiązań, a jej potencjał inwestycyjny będzie najwyższy w latach 2033-2034 (łącznie ok. 39,5 mln zł przewidzianych do przeznaczenia na inwestycje). Należy mieć jednak na uwadze, że dane zawarte w WPF najbardziej precyzyjnie odnoszą się do roku bieżącego i przyszłego. Prognoza na kolejne lata wyznaczana jest na podstawie trendów makroekonomicznych, które w obecnej sytuacji gospodarczej często ulegają zmianie, dlatego potencjał inwestycyjny Gminy przedstawia również szacunkowe wartości.

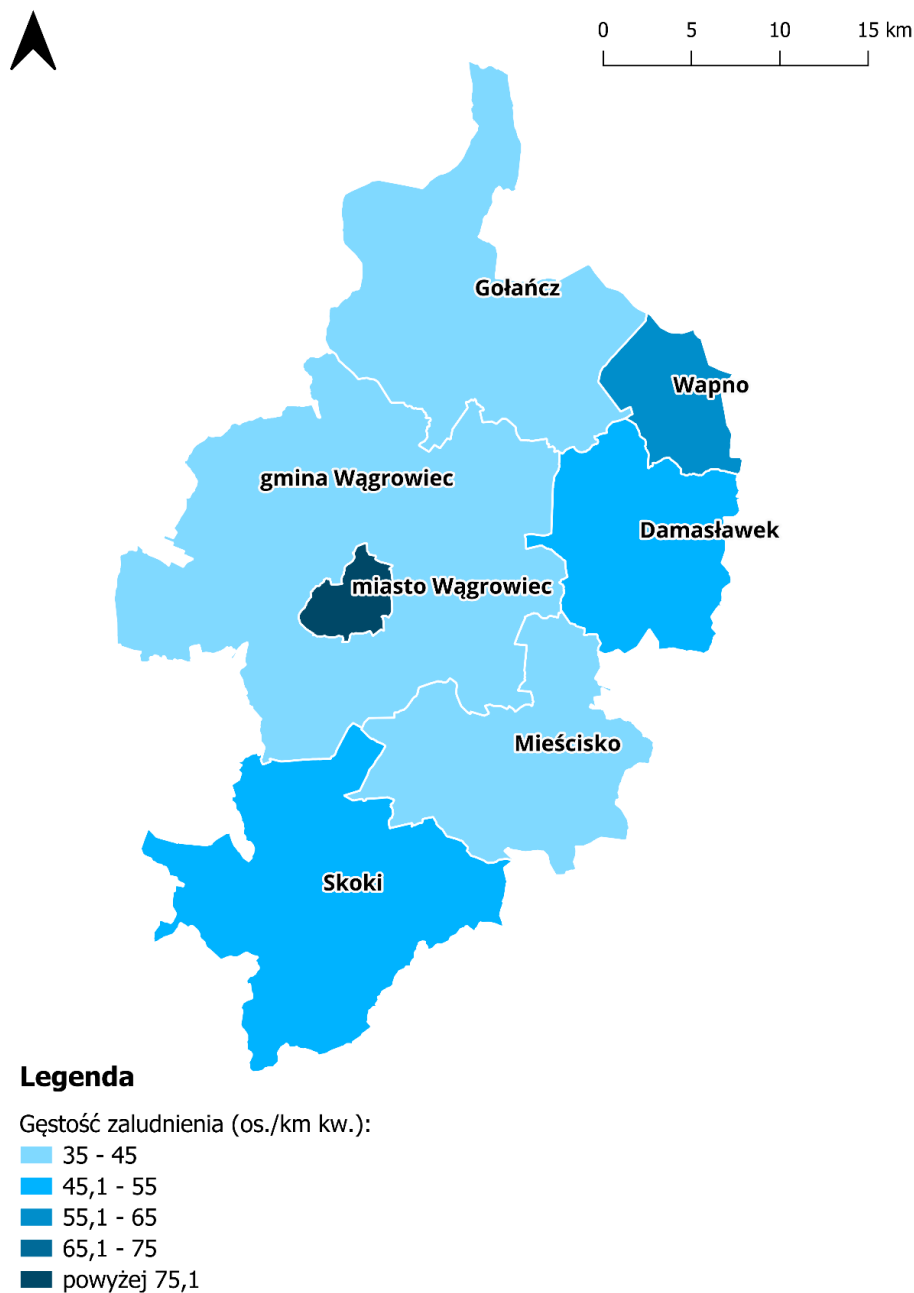
Ryc. 28. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Skoki na lata 2024-2034

Źródło: opracowanie własne na podstawie treści Uchwały nr III/17/2024 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Skoki na lata 2024-2028

CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY SKOKI

3.1. Demografia

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2023 roku Gminę Skoki zamieszkiwało 10 180 osób, co stanowiło 15% ludności powiatu wągrowieckiego. W tym samym roku gęstość zaludnienia na terenie badanej jednostki wyniosła 51,3 os./km², co stanowiło wynik przeciętny na tle pozostałych Gmin w powiecie. W tym samym roku najwyższą gęstość zaludnienia odnotowano w mieście Wągrowcu (1 425,3 os./km²). Z kolei najniższą gęstością zaludnienia charakteryzowała się Gmina Wągrowiec (35,4 os./km²).

Ryc. 29. Gęstość zaludnienia w powiecie wągrowieckim w 2023 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

Poniższa tabela przedstawia zmiany liczby ludności w Gminach powiatu wągrowieckiego w latach 2019-2023. W analizowanym okresie odnotowano spadek liczby ludności we wszystkich Gminach powiatu. Wyjątek stanowiła Gmina Skoki, w której zaobserwowano wzrost liczby mieszkańców oraz Gmina Wągrowiec, w której liczba ludności na początku i na końcu badanego okresu pozostawała bez zmian. W 2018 roku Gminę Skoki zamieszkiwało 9 713 osób, w 2023 roku – 10 180 osób. Tym samym dynamika tego zjawiska wyniosła 101,2%, co świadczy o powolnym zwiększaniu się liczby ludności na terenie badanej jednostki. Jest to zjawisko pozytywne, które może świadczyć m.in. o jej atrakcyjności osiedleńczej.

Tab. 25. Zmiany liczby ludności w Gminach powiatu wągrowieckiego w latach 2019-2023

JST	2019	2020	2021	2022	2023	udział w 2023 r.	średnia dynamika
powiat wągrowiecki	70 233	69 243	69 099	69 039	69 007	100%	99,6%
miasto Wągrowiec	25 686	25 786	25 584	25 457	25 398	37%	99,7%
Damasławek	5 326	5 118	5 077	5 021	4 985	7%	98,4%
Gołańcz	8 293	7 917	7 830	7 802	7 771	11%	98,4%
Mieścisko	5 937	5 720	5 738	5 711	5 681	8%	98,9%
Skoki	9 713	9 884	9 993	10 126	10 180	15%	101,2%
Wapno	2 962	2 789	2 726	2 703	2 676	4%	97,5%
Gmina Wągrowiec	12 316	12 029	12 151	12 219	12 316	18%	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba ludności w jednostkach samorządu terytorialnego kształtowana jest przez dwie zmienne: przyrost naturalny oraz saldo migracji. Przyrost naturalny to różnica pomiędzy urodzeniami żywymi a zgonami. Z kolei saldo migracji to różnica pomiędzy osobami zameldowanymi a osobami wymeldowanymi na danym obszarze.

Analizując zawarte w poniższej tabeli dane zaobserwowano, że w 2023 roku wszystkie jednostki charakteryzowały się ujemną wartością przyrostu naturalnego na 1 tys. mieszkańców. Najgorszą sytuację demograficzną odnotowano na terenie Gminy Wapno, dla której wartość wskaźnika wyniosła -12,26. Na tle pozostałych jednostek Gmina Skoki charakteryzowała się relatywnie korzystną sytuacją – wartość przyrostu naturalnego dla Gminy wyniosła -0,59. Pomimo, że wartość tego wskaźnika była ujemna, przewyższała ona średnią dla Gmin województwa wielkopolskiego oraz powiatu wągrowieckiego.

W poniższej tabeli przedstawione zostały również dane dotyczące wartości salda migracji na 1 tys. mieszkańców. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w Gminie Wągrowiec, która wyniosła 8,97. W tym samym roku najniższą wartością salda migracji charakteryzowała się Gmina Gołańcz (-4,11). W Gminie Skoki wartość analizowanego wskaźnika wyniosła 6,81, co stanowiło drugi najwyższy wynik na tle Gmin powiatu wągrowieckiego. Należy również zaznaczyć, że wartość salda migracji odnotowana w Gminie rekompensowała ujemną wartość przyrostu naturalnego.

Tab. 26. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Skoki w latach 2019-2023 na tle powiatu wągrowieckiego i województwa wielkopolskiego

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2023 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2019 r.	2023 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2019 r.
województwo wielkopolskie	-2,18	-0,78	0,58	0,04
powiat wągrowiecki	-2,30	-0,89	1,45	0,61
miasto Wągrowiec	-1,73	-0,71	-1,53	-0,39
Damasławek	-4,99	-0,83	-1,00	2,40
Gołańcz	-2,19	-1,12	-4,11	-0,07
Mieścisko	-2,45	-0,74	-1,58	2,23
Skoki	-0,59	-0,72	6,81	0,05
Wapno	-12,26	-2,23	2,23	4,08
Gmina Wągrowiec	-1,63	-1,14	8,97	1,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W poniższej tabeli przedstawione zostały dane dotyczące udziału mieszkańców w wieku 25-34 lat w ludności Gminy ogółem oraz udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Skoki w 2019 i 2023 roku na tle średnich wyników Gmin powiatu wągrowieckiego i województwa wielkopolskiego. Analizie poddano wskazane grupy wiekowe, ponieważ w znaczącym stopniu determinują one sposób w jaki rozwija się dana jednostka terytorialna pod względem potencjału demograficznego. Osoby w wieku 25-34, zwane również osobami w wieku kreatywnym, stanowią bowiem grupę, która w sposób znaczący wpływa na kształt lokalnej sytuacji demograficznej. Osoby znajdujące się w tym przedziale wiekowym są najbardziej skłonne do założenia rodziny, wyboru „miejsca do życia”, kupna mieszkania oraz podjęcia stałej pracy – a co za tym idzie zapewnienia zastępowalności pokoleń. Z kolei wysoki odsetek seniorów w danej społeczności wiąże się z koniecznością zwiększenia wydatków w takich obszarach jak zdrowie i usługi społeczne oraz dostosowaniem infrastruktury do ich potrzeb.

W 2019 roku odsetek mieszkańców w wieku kreatywnym na terenie Gminy Skoki wyniósł 14,47%. Wynik ten nieznacznie przewyższał wówczas średnią dla Gmin powiatu wągrowieckiego oraz województwa wielkopolskiego. Z kolei w 2023 roku wartość tego wskaźnika dla badanej jednostki kształtowała się na poziomie 11,4%. Dynamika zjawiska wynosiła zatem 79%, co oznacza znaczący spadek udziału mieszkańców w wieku kreatywnym w liczbie ludności Gminy. Dodatkowo wynik osiągnięty na poziomie badanej jednostki na końcu okresu znajdował się poniżej średniej dla Gmin województwa i powiatu. Jest to zmiana niekorzystna, świadcząca o odpływie ludzi młodych z tego terenu, który może wskazywać na niską atrakcyjność Gminy dla mieszkańców wchodzących w dorosłość. Analizując z kolei sposób w jaki kształtowała się liczba i relacja osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku ogółem zauważono, że w 2019 roku odsetek seniorów na terenie Gminy Skoki kształtował się na poziomie 19,4%. Wynik ten był wówczas niższy od średniej dla Gmin powiatu wągrowieckiego (22,5%) oraz województwa wielkopolskiego (25,2%). W 2023 roku wartość tego wskaźnika na terenie badanej jednostki kształtowała się na poziomie 23,2%, a dynamika zmian wyniosła 120%. Oznacza to, że na terenie Gminy Skoki następuje powolny spadek udziału ludzi młodych w społeczeństwie, natomiast rośnie senioralne obciążenie demograficzne.

Tab. 27. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Skoki w 2019 i 2023 roku na tle powiatu i województwa

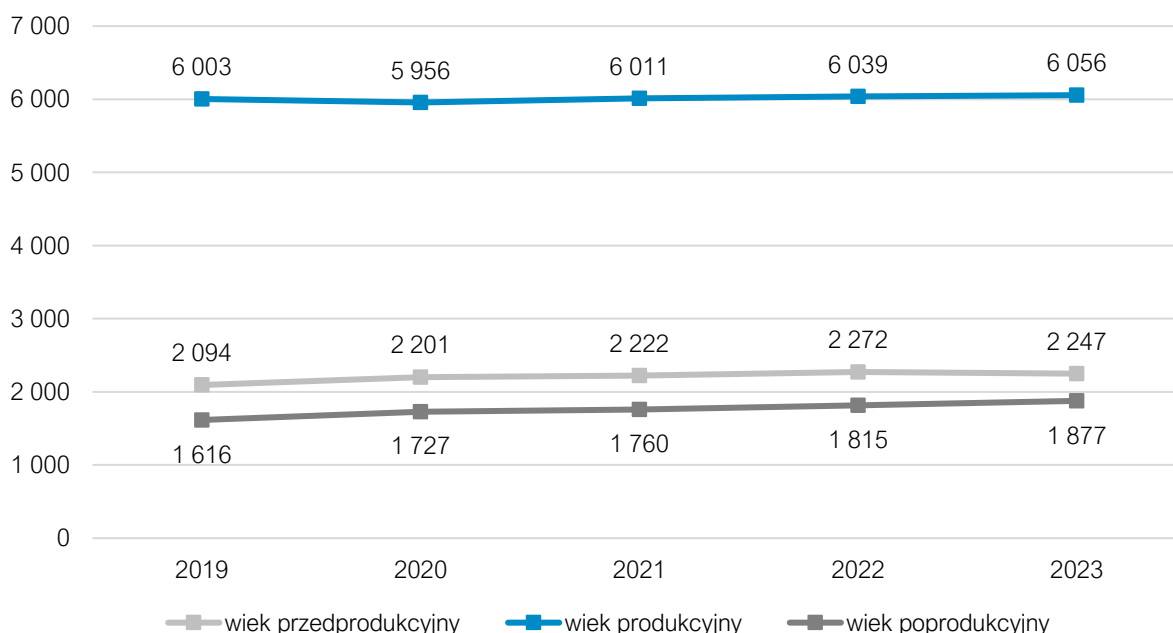
JST	mieszkańcy w wieku kreatywnym ¹ (%)			senioralne obciążenie demograficzne ² (%)		
	2019	2023	dynamika	2019	2023	dynamika
województwo wielkopolskie	13,96	12,71	91%	25,20	28,70	114%
powiat wągrowiecki	14,35	11,83	82%	22,50	26,90	120%
Skoki	14,47	11,40	79%	19,40	23,20	120%

¹ ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem

² ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa rycina przedstawia sposób, w jaki zmieniała się struktura ludności w podziale na ekonomiczne grupy wieku w Gminie Skoki w latach 2019-2023. Z analizy danych wynika, że na przestrzeni lat liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym zwiększyła się w Gminie z 6 003 osób do 6 056 osób. Tym samym dynamika tego zjawiska wyniosła 100,9%. Jednocześnie odnotowano powolny wzrost liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, dla którego dynamika kształtowała się na poziomie 107,3%. Z kolei w latach 2019-2023 najszybciej zwiększała się liczba najstarszych mieszkańców Gminy. Na początku badanego okresu kształtowała się ona na poziomie 1 616 osób, a w 2023 roku wyniosła 1 877 osób. Dynamika tego zjawiska wyniosła zatem 116,2%. Należy również zaznaczyć, że jeżeli dotychczasowy trend demograficzny nie ulegnie zmianie, to w przyszłości liczba seniorów przewyższy liczbę najmłodszych mieszkańców Gminy, co może negatywnie oddziaływać na lokalny rynek pracy oraz doprowadzić do konieczności zwiększenia nakładów finansowych ponoszonych na świadczenia społeczne oraz usługi opiekuńcze.

Ryc. 30. Struktura ludności w Gminie Skoki w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.2. Kapitał społeczny

3.2.1. Żłobki i przedszkola

Na terenie Gminy Skoki funkcjonują dwa żłobki:

- Niepubliczny Żłobek „Wesoły Maluszek” w Skokach, zlokalizowany przy ul. Wągrowieckiej 6,
- Żłobek Niepubliczny w Potrzebanowie, zlokalizowany przy ul. Szkolnej 1.

Żłobek w Skokach zapewnia miejsce dla 26 dzieci, a miesięczny koszt pobytu jednego dziecka w żłobku wynosi 1 500 zł. Dodatkowo miesięczna kwota wyżywienia dziecka wynosi 55 zł. Żłobek otwarty jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 16:00. Z kolei Żłobek w Potrzebanowie zapewnia miejsce dla 8 dzieci. Miesięczny koszt pobytu dziecka w żłobku uzależniony jest od liczby godzin zajęć, na które uczęszcza podopieczny. Dzienna kwota wyżywienia dziecka wynosi 18 zł. Żłobek otwarty jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 18:00.

Na terenie Gminy Skoki funkcjonują 2 przedszkola publiczne oraz 2 przedszkola niepubliczne. Największym przedszkolem na terenie Gminy, pod względem liczby dzieci objętych opieką, stanowi Przedszkole Samorządowe im. Kubusia Puchatka w Skokach, które zlokalizowane jest przy ul. Henryka Sienkiewicza 19. Przedszkole otwarte jest od poniedziałku do piątku w godzinach 6:30-16:30. W 2023 roku do przedszkola uczęszczało 175 dzieci, które podzielone zostały na 7 grup. Tym samym średnia wielkość oddziału wynosiła 25 dzieci.

Tab. 28. Przedszkola na terenie Gminy Skoki w 2023 roku

Nazwa przedszkola	Liczba dzieci	Liczba grup	Średnia wielkość grupy	Godziny otwarcia
przedszkola publiczne				
Przedszkole Samorządowe im. Kubusia Puchatka w Skokach	175	7	25	6.30-16.30
Przedszkole Publiczne "Tęczowa Łąka" w Jabłkowie	136	7	19	7.30-15.00
przedszkola niepubliczne				
Niepubliczne Przedszkole Artystyczne w Potrzebanowie	85	4	21	7.00-17.00
Niepubliczne Przedszkole Językowe „Akademia Rozwoju” w Skokach	94	4	23	7.00-17.00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Skoki.

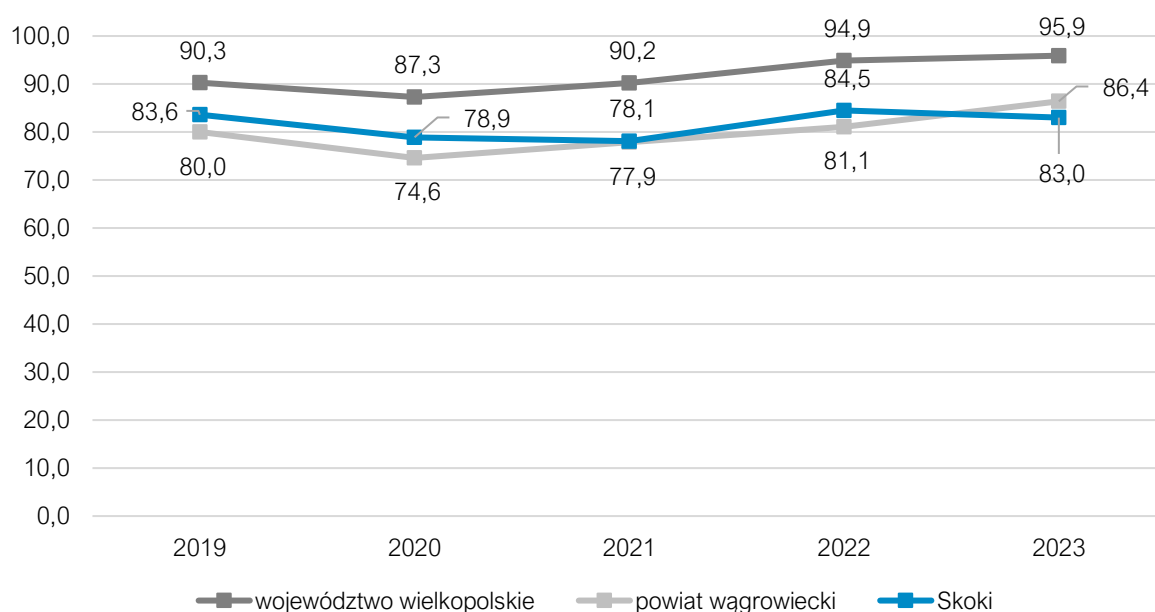
Miesięczny koszt utrzymania jednego dziecka w przedszkolu publicznym na terenie Gminy Skoki w roku szkolnym 2023/2024 wyniósł 2 464,23 zł. Z kolei wysokość miesięcznej dotacji na 1 dziecko w przedszkolu niepublicznym w tym samym roku wyniosła 975,80 zł. W porównaniu z rokiem szkolnym 2019/2020, koszt utrzymania dziecka w przedszkolu Gminnym oraz wysokość miesięcznej dotacji na 1 dziecko w przedszkolu niepublicznym wzrosły kolejno o 96,2% oraz o 72,8%.

Tab. 29. Funkcjonowanie placówek przedszkolnych w Gminie Skoki w latach 2019-2024

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu Gminnym	1 256,02 zł	1 616,79 zł	1 856,68 zł	2 008,35 zł	2 464,23 zł
Wysokość miesięcznej dotacji na 1 dziecko w przedszkolu niepublicznym	564,75 zł	770,88 zł	868,54 zł	772,03 zł	975,80 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Skoki.

Poniższa rycina przedstawia odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Skoki na tle średnich dla Gmin powiatu wągrowieckiego i województwa wielkopolskiego w latach 2019-2023. Z przedstawionych danych wynika, że udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie badanej jednostki ulegał nieznacznym zmianom i zawierał się w przedziale 87-84%. Wynik ten zbliżony był do średniej dla Gmin powiatu wągrowieckiego, co może wskazywać na podobny poziom upowszechnienia opieki przedszkolnej w pozostałych Gminach powiatu.

Ryc. 31. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Skoki na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.2.2. Szkoły

W 2023 roku na terenie Gminy Skoki funkcjonowały dwie szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Skokach oraz Szkoła Podstawowa w Jabłkowie. W 2023 roku do szkoły w Skokach uczęszczało 766 uczniów podzielonych na 35 oddziałów klasowych. W tym samym roku liczba etatów nauczycieli w Szkole Podstawowej w Skokach wyniosła ok. 63 – na jednego nauczyciela przypadało zatem średnio ok. 12 uczniów. Z kolei do szkoły w Jabłkowie uczęszczało 207 uczniów podzielonych na 24 oddziały. Ponadto, w 2023 roku liczba etatów nauczycieli wyniosła ok. 26 – na jednego nauczyciela przypadało średnio ok. 8 uczniów. Żadna ze szkół znajdujących się na terenie Gminy w 2023 roku nie prowadziła zmianowego systemu pracy.

Tab. 30. Szkoły podstawowe na terenie Gminy Skoki w 2023 roku

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli	Zmianowy system pracy
Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Skokach	766	35	22	63,46	nie
Szkoła Podstawowa w Jabłkowie	207	24	9	26,54	nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Skoki.

Obydwie szkoły z terenu Gminy w roku szkolnym 2023/2024 zapewniały swoim uczniom dostęp do szafek oraz świetlic. Ponadto, obydwie szkoły były wyposażone w system monitoringu wizyjnego, a także posiadały parkingi dla kadry i rodziców. W Szkole Podstawowej w Skokach na jeden komputer przypadało ok. 10 uczniów, w Jabłkowie ok. 4 uczniów. Z kolei na każdy projektor multimedialny przypadało odpowiednio: ok. 15 uczniów w Skokach oraz ok. 8 uczniów w Jabłkowie. Szkoła w Skokach zapewniała swoim uczniom dostęp do infrastruktury sportowej w postaci hali sportowej, sali gimnastycznej oraz boiska typu Orlik. Ponadto, w Szkole w Skokach uczniowie mieli możliwość korzystania ze wsparcia i opieki psychologicznej w pełnym wymiarze godzin. W 2023 roku żadna ze szkół nie prowadziła jednak klas dwujęzycznych, sportowych lub integracyjnych. Dodatkowo, w szkołach znajdujących się na terenie Gminy nie funkcjonowały gabinety pielęgniarские lub gabinety stomatologiczne.

Tab. 31. Stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Gminy Skoki w 2023 roku

Nazwa szkoły:	Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Skokach	Szkoła Podstawowa w Jabłkowie
Liczba sal lekcyjnych (szt.)	36	25
Rodzaj i stan obiektów sportowych / sal gimnastycznych (np. sala gimnastyczna - dobry/do remontu)	Hala sportowa – stan bardzo dobry Sala gimnastyczna – stan bardzo dobry Boisko do koszykówki – do remontu Boisko do siatkówki plażowej – do remontu Bieżnia – do remontu Boisko Orlik – stan dobry	Brak
Pracownie językowe	TAK	NIE
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne	NIE / NIE / NIE	NIE / NIE / NIE
Komputery do użytku uczniów (szt.)	71	50
Projektory multimedialne (szt.)	49	25
Kamery - monitoring szkolny	TAK	TAK
Szafki dla każdego ucznia	TAK	TAK
Świetlice (godziny otwarcia)	TAK (7.00-15.45)	TAK (7.00-14.35)
Parkingi dla kadry / rodziców	TAK	TAK
Gabinet pielęgniarский / stomatologiczny	NIE / NIE	NIE / NIE

Wsparcie psychologiczne	TAK (1 etat)	NIE
-------------------------	--------------	-----

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Skoki.

W latach 2019-2024 łączna liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Skoki ulegała stopniowemu zwiększeniu. W roku szkolnym 2019/2020 wszystkie placówki kształciły łącznie 857 uczniów. Z kolei w roku szkolnym 2023/2024 do szkół uczęszczało już 876 dzieci. Wzrost liczby uczniów uczęszczających do szkół znajdujących się w Gminie wynikał m.in. z wysokiej wartości salda migracji Gminy Skoki – na teren badanej jednostki przenoszą się młode małżeństwa wraz z dziećmi, najczęściej w wieku szkolnym. Należy jednak zaznaczyć, że w wyniku reformy oświatowej w roku szkolnym 2023/2024 brakowało jednego rocznika, ponieważ do klas 7-8 uczęszczały dzieci urodzone w 2010 roku. W analizowanym okresie znacząco spadła liczba uczniów z terenu Gminy uczęszczających do szkół na terenie innych Gmin. W roku szkolnym 2019/2020 kształtowała się ona na poziomie 107 osób, a pięć lat później wyniosła ona 30 osób.

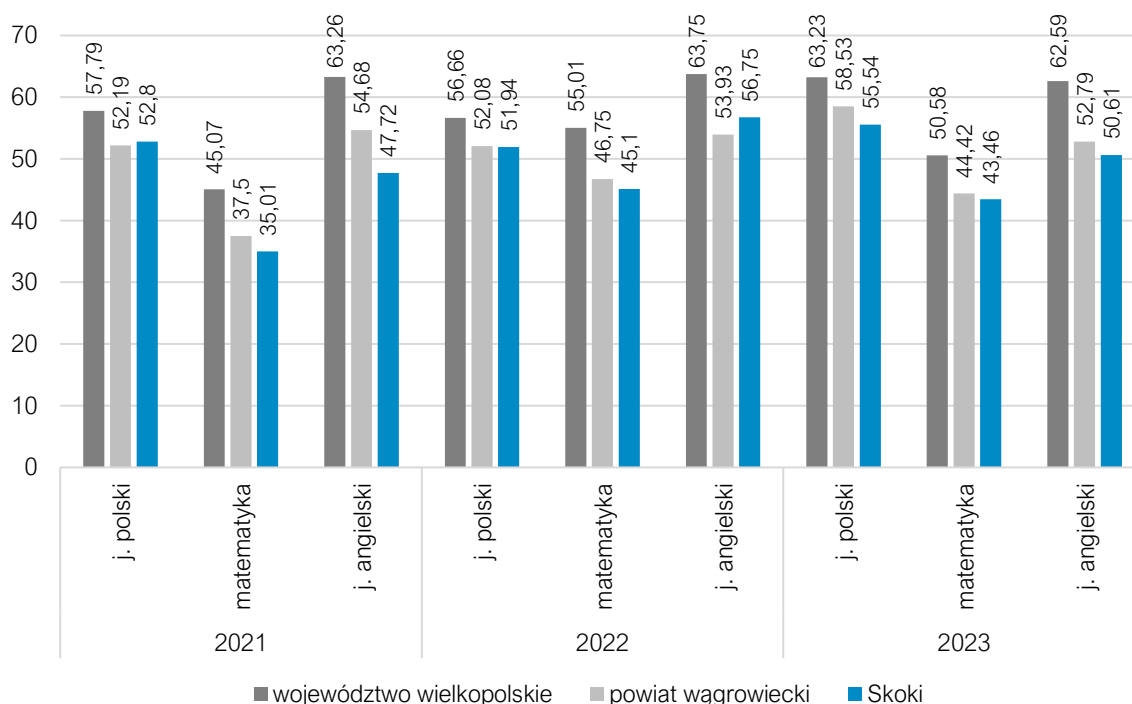
Tab. 32. Liczba uczniów zamieszkujących Gminę Skoki uczęszczająca do szkół na terenie Gminy w latach 2019-2023

Rok szkolny	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Łączna liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Skoki (os.)	857	882	884	878	876
Liczba uczniów z terenu Gminy Skoki, uczęszczających do szkół na terenie innych Gmin (os.)	107	92	86	63	30

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Skoki.

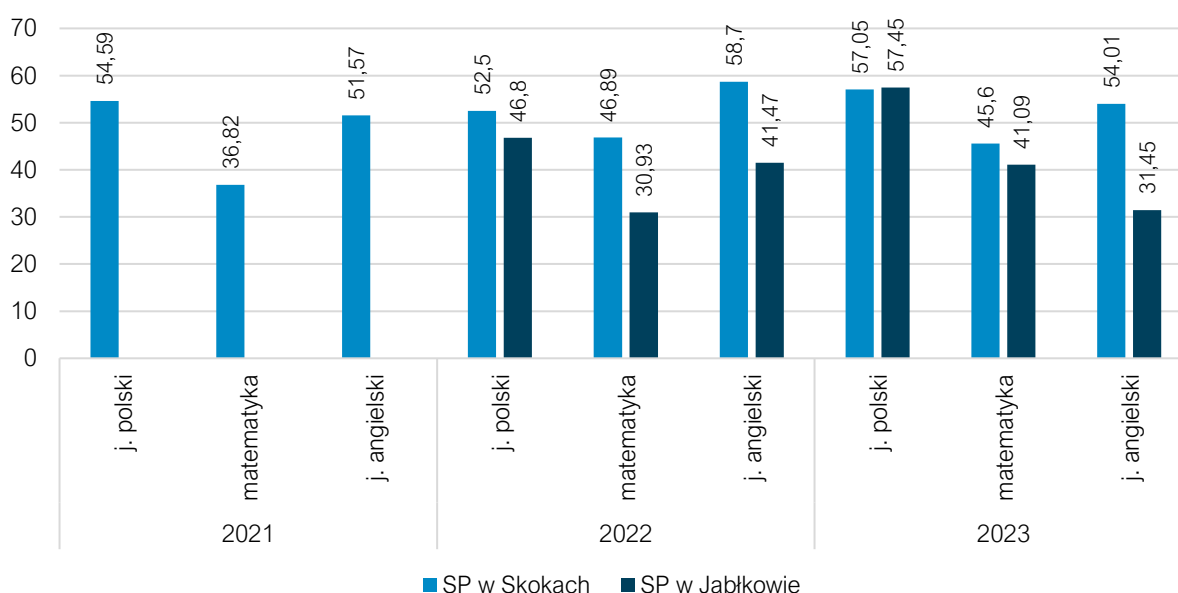
Badanie postępów edukacyjnych i osiągnięć uczniów może przybierać różne formy. Najczęściej wykorzystywanymi do tego celu narzędziami są sprawdziany wewnętrzne oraz zewnętrzne, a także konkursy przedmiotowe. W celu przeanalizowania poziomu nauczania w na terenie Gminy Skoki porównano wyniki dla Gminy tle średniej Gmin powiatu wągrowieckiego oraz województwa wielkopolskiego w latach 2021-2023.

Analizując przedstawione dane zaobserwowano, że absolwenci szkół podstawowych z terenu Gminy Skoki osiągalni niższe wyniki ze wszystkich części egzaminu ósmoklasisty w porównaniu do średniej dla Gmin z powiatu wągrowieckiego oraz województwa wielkopolskiego. Wyjątek stanowił egzamin z języka polskiego w 2021 roku (52,8%) oraz egzamin z języka angielskiego w 2022 (56,75%), kiedy to uczniowie z terenu Gminy osiągnęli wyższe wyniki od średniej dla Gmin z powiatu.

Ryc. 32. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Skoki w latach 2021-2023 na tle powiatu i województwa
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE Poznań 2024.

Poniższa rycina przedstawia średnie wyniki z egzaminu ósmoklasisty w poszczególnych szkołach podstawowych znajdujących się na terenie Gminy w latach 2021-2023. W 2021 roku nie zostały przedstawione dane dla Szkoły Podstawowej w Jabłkowie, ponieważ zbyt niska liczba uczniów podchodzących do egzaminu uniemożliwiła wyciągnięcie średniej dla całej placówki. W analizowanym okresie najlepsze wyniki ze wszystkich części egzaminu ósmoklasisty osiągnęli uczniowie Szkoły Podstawowej w Skokach.

Ryc. 33. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach podstawowych Gminy Skoki w latach 2021-2023
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE Poznań 2024.

W ostatnich latach w szkołach znajdujących się na terenie Gminy Skoki realizowano/organizowano m.in. następujące:

- **projekty edukacyjne:** Cyfrowa Szkoła Wielkopolska, Aktywna tablica, Szkoła dostępna dla wszystkich, Laboratoria Przyszłości, Mały Inżynier;
- **zawody sportowe:** Turniej Piłki Siatkowej, Turniej Piłki Nożnej, Powiatowe Zawody Lekkoatletyczne, Lechlińskie Biegi Przełajowe, Turniej Unihokeja, Igrzyska powiatowe młodzieży szkolnej, Trójbój i Czwórbój lekkoatletyczny, Powiatowe Mistrzostwa w Drużynowych Biegach Przełajowych;
- **konkursy:** Złota żaba, Świetlik, Kangur, Konkurs wiedzy o Wielkopolsce, Sztuka na talerzu, Konkurs fotograficzny, Konkurs Pieśni Patriotycznych, Olympus – sesja zimowa, Forget minot – sesja wiosenna, The Big Challenge, IX Międzyszkolny Konkurs Ortograficzny, Konkurs Matematyczny Sowa, Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym;
- **formy wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami:** zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów, emocjonalno-społeczne, pomoc pedagoga, pomoc psychologa, rewalidacja.

W 2023 r. Gmina Skoki przeznaczyła na wydatki związane z oświatą i wychowaniem ponad 22,2 mln zł, czyli kwotę znacznie wyższą niż w pozostałych analizowanych latach. W tym samym roku wydatki majątkowe wyniosły ponad 222 tys. zł, natomiast we wcześniejszych latach zawierały się one w przedziale od 86,7 tys. zł do 626,5 tys. zł. Najwyższe wydatki majątkowe odnotowano w 2019 roku, kiedy to kształtowały się one na poziomie ponad 626,5 tys. zł. Wzrost wydatków inwestycyjnych związany był z wymianą dachu budynku szkoły. W 2023 roku stopień pokrycia wydatków oświatowych przez subwencję oświatową wyniósł 57% i był najniższy na przestrzeni analizowanego okresu. Należy jednak zaznaczyć, że we wskazanych latach wartość nominalna subwencji zwiększyła się z ponad 10,3 mln zł w 2019 roku do ponad 12,6 mln zł w 2023 roku.

Tab. 33. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Skoki w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
WYDATKI OGÓŁEM	15 657 770,54	16 067 847,38	17 114 633,51	19 442 121,65	22 216 879,71
Wydatki bieżące, w tym:	15 031 232,05	15 925 005,74	16 826 633,51	19 355 347,45	21 994 462,95
Wynagrodzenia i pochodne	8 079 811,53	8 375 195,37	8 491 752,34	9 329 095,27	10 129 706,57
Pozostałe wydatki bieżące	6 951 420,52	7 549 810,37	8 334 881,17	10 026 252,18	11 864 756,38
Wydatki majątkowe	626 538,49	142 841,64	288 000,00	86 774,20	222 416,76
SUBWENCJA OŚWIATOWA	10 376 538,00	10 205 310,00	10 543 664,00	11 411 793,00	12 600 899,00
Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801	5 281 232,54	5 862 537,38	6 570 969,51	8 030 328,65	9 615 980,71

Stopień pokrycia	66%	64%	62%	59%	57%
------------------	-----	-----	-----	-----	-----

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Skoki.

Spośród głównych kierunków dojazdu uczniów z Gminy Skoki do szkół ponadpodstawowych wyróżnia się miasto Wągrowiec oraz miasto Poznań, a także Gminę Murowana Goślina.

Na terenie Gminy Skoki znajduje się również Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Antoniewie. Ośrodek jest placówką resocjalizacyjną zajmującą się wychowaniem oraz edukacją młodzieży w wieku od 13 do 18 roku życia. Młodzież, która do nas trafia jest kierowana przez Sądy Rodzinne właściwe do ich miejsca zamieszkania. Dzieci przebywające pod opieką MOW pochodzą praktycznie z każdego zakątka Polski. Głównym celem działalności Ośrodka jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego wychowanków, przygotowanie do samodzielnego życia, zgodnego z normami prawnymi i społecznymi. W ramach edukacji w placówce funkcjonuje Liceum Ogólnokształcące, Branżowa Szkoła I Stopnia oraz Szkoła Podstawowa.

3.2.3. Kultura i sport

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację zadań z zakresu upowszechniania kultury na terenie Gminy Skoki jest Biblioteka Miasta i Gminy im. Eugeniusza Paukszty, która zlokalizowana jest przy ul. Rogozińskiej 1B w Skokach. Głównym celem działalności Biblioteki jest gromadzenie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych, upowszechnianie kultury, wiedzy, animacji, edukacji oraz informacji. Księgozbiór Biblioteki liczy łącznie ponad 21,5 tys. woluminów. Oprócz działalności statutowej Biblioteka organizuje takie wydarzenia i zajęcia jak:

- koncerty,
- wydarzenia kulturalne,
- spotkania autorskie,
- pokazy filmowe,
- warsztaty emisji głosu,
- lekcje zumby, plastyki oraz sztuk plastycznych, gry na pianinie i akordeonie, gry na gitarze, a także lekcje nauki języka angielskiego.

Biblioteka Miasta i Gminy w Skokach jest także głównym podmiotem odpowiedzialnym za organizację Dnia Miasta i Gminy oraz dożynek Gminnych.

W budynku Biblioteki znajduje się również sala koncertowo-widowiskowa, tzw. sala lustrzana, która w 2022 roku została zmodernizowana i dostosowana do obecnych potrzeb. Ponadto, w budynku zlokalizowane jest małe kino studyjne dla 30 osób. Od 2024 roku na terenie Biblioteki znajduje się również Powozownia Kultury – jest to sala koncertowa, która utworzona została w wyniku realizacji projektu z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. Sala wykorzystywana może być jako miejsce spotkań, wernisaży, koncertów oraz występów teatralno-muzycznych.

Upowszechnianie kultury fizycznej oraz sportu w Gminie Skoki stanowi efekt działalności jej samorządu lokalnego, którego celem jest zapewnianie mieszkańcom ciekawej i zróżnicowanej oferty sportowo-rekreacyjnej. Spośród jednych z najciekawszych wydarzeń sportowych odbywających się na terenie Gminy Skoki zalicza się **Skocki Klasyk** – jednodniowy rajd rowerowy, którego całkowity dystans wynosi 100 km. W 2024 roku odbyła się już 10. edycja tego wydarzenia.

W poniższej tabeli zawarto spis obiektów sportowych znajdujących się na terenie Gminy Skoki w 2023 roku. W swoim zasobie badana jednostka posiada Stadion piłkarski w Skokach, który

zmodernizowano w 2022 roku. Ponadto, w Gminie znajdują się boiska wielofunkcyjne typu Orlik, niepełnowymiarowe boiska piłkarskie oraz korty tenisowe. Mieszkańcy badanej jednostki mogą korzystać również z siłowni zewnętrznych oraz placów zabaw rozmieszczonych na jej terenie.

Tab. 34. Stan infrastruktury sportowej w Gminie Skoki w 2023 roku

Nazwa obiektu i lokalizacja	Stan obiektu	Zajęcia organizowane dla mieszkańców
Stadion piłkarski w Skokach	Dobry (modernizacja w 2022 roku)	Treningi i rozgrywki klubu piłkarskiego
Kompleks boisk typu Orlik w Skokach	Dobry	Turnieje, rozgrywki, treningi
Niepełnowymiarowe boiska piłkarskie w Skokach	Dobry	Obiekt ogólnodostępny dla mieszkańców
Boiska do piłki siatkowej w Skokach	Dobry	Obiekt ogólnodostępny dla mieszkańców
Boisko do piłki koszykowej w Skokach	Dobry	Obiekt ogólnodostępny dla mieszkańców
Niepełnowymiarowe boiska piłkarskie zlokalizowane na terenach wiejskich	Dobry	Obiekt ogólnodostępny dla mieszkańców
Siłownia zewnętrzna w Skokach	Dobry	-
Siłownia zewnętrzna w Jabłkowie	Dobry	-
Kort tenisowy w Lechlinie	Dobry	Obiekt ogólnodostępny dla mieszkańców
Boiska do piłki siatkowej plażowej na terenach wiejskich	Dobry	Obiekt ogólnodostępny dla mieszkańców
Place zabaw zlokalizowane na terenie Gminy	Wymagające remontu	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Skoki.

Do najważniejszych cyklicznych imprez kulturalno-sportowych organizowanych na terenie Gminy zalicza się:

- Wielkanocny Turniej Piłki Siatkowej,
- Mikołajkowy Turniej Piłki Siatkowej,
- Turniej Piłki Plażowej Siatkowej,
- Dni Miasta i Gminy Skoki,
- Dożynki,
- Bieg Podkowy,
- Gala Rzeczy Ciekawych,
- Festiwal NW z Doliną Wełny,
- Rajd Rowerowy z okazji Dnia Dziecka,
- Rajd Rowerowy w Nieznane,
- Rajd Rowerowy na Orientację,
- Rajd Rowerowy Dzień Bez Samochodu,
- Spływy Kajakowe Małą Wełną i Szlakiem Potrzezanowskich Jezior.

3.2.4. Bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy o samorządzie Gminnym, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych Gminy.

Za bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Skoki odpowiadają strażacy z 5 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej: w Skokach, Lechlinie, Potrzeznowie, Kakulinie oraz Rościnnie. Jednostka OSP w Skokach ujęta została w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym (KSRG) – jej rejonem operacyjnym chronionym jest powiat wągrowiecki (dla reszty jednostek: Gmina). Poza udziałem w akcjach ratowniczo-gaśniczych jednostka OSP w Skokach organizuje pokazy pierwszej pomocy podczas imprez Gminnych oraz zabezpiecza imprezy sportowe. Ponadto, jednostka ta prowadzi orkiestrę dętą.

Tab. 35. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Gminy Skoki

Nazwa jednostki	Ujęcie w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym
OSP Skoki	TAK
OSP Lechlin	NIE
OSP Potrzeznowo	NIE
OSP Kakulin	NIE
OSP Rościnnie	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Skoki.

Gminny system monitoringu wizyjnego składa się z 71 kamer, które rozmieszczone są na terenie miasta Skoki. Kamery zlokalizowano m.in. przy stadionie, targowisku, dworcu PKP czy placach zabaw w Skokach. Monitoring obsługiwany jest przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Skokach. Instalacja punktów monitoringu wizyjnego podyktowana była potrzebą zapewnienia ochrony mienia wykorzystywanego przez ogół mieszkańców.

Gmina Skoki charakteryzuje się niskim współczynnikiem przestępczości. Wśród najczęściej występujących wykroczeń na terenie badanej jednostki wskazuje się na zakłócanie spokoju, w szczególności przez młodzież spotykającą się na Stadionie w Skokach na boisku KS Węlna Skoki oraz przy Dworcu PKP w Skokach, a także niedozwolone poruszanie się czterokołowcami (quad) po terenach leśnych w Sławie Wielkopolskiej.

3.2.5. Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy Skoki

Na terenie Gminy Skoki funkcjonuje 18 organizacji pozarządowych, których celem jest diagnozowanie i zaspokajanie potrzeb mieszkańców. Prężnie działające organizacje zwiększają wpływ sektora obywatelskiego na kreowanie polityki społecznej, wpływają na zaangażowanie mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów oraz oddziałują na poprawę jakości życia poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych. Wykaz działających na terenie Gminy organizacji pozarządowych stanowi zamieszczona poniżej tabela.

Tab. 36. Organizacje pozarządowe na terenie Gminy Skoki w 2023 roku

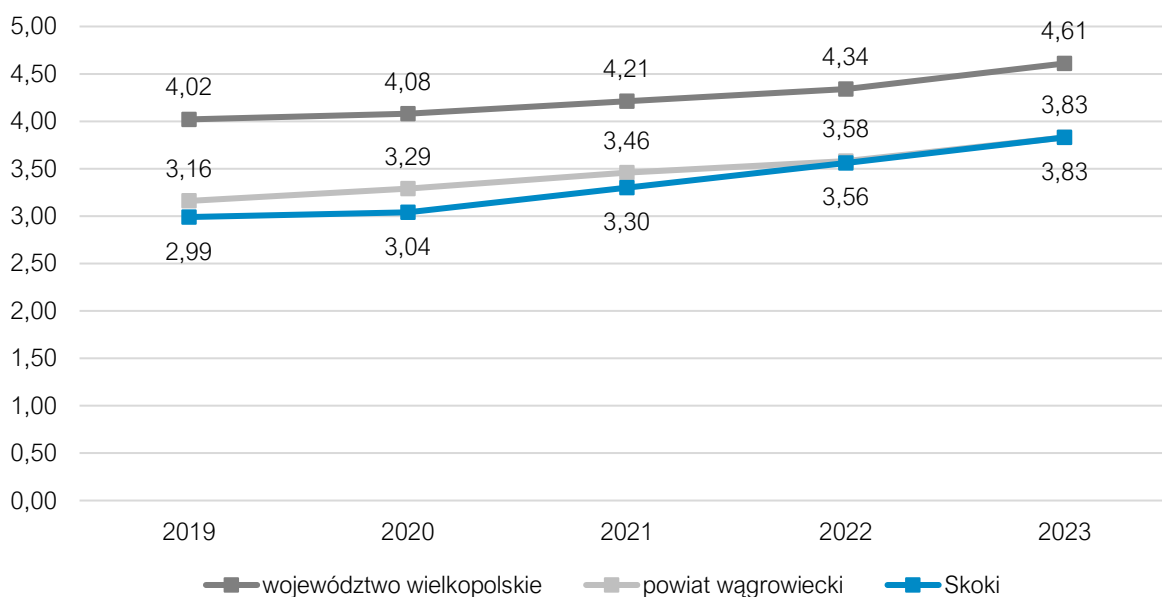
Nazwa organizacji	Adres siedziby
Ochotnicza Straż Pożarna w Skokach	Skoki, ul. Parkowa 3
Ochotnicza Straż Pożarna w Potrzeznowie	Potrzeznowo, ul. Skocka 45, 62-085 Skoki

Ochotnicza Straż Pożarna w Rościnnie	Rościnn 24B, 62-085 Skoki
Ochotnicza Straż Pożarna w Kakulinie	Kakulin, 62-085 Skoki
Ochotnicza Straż Pożarna w Lechlinie	Lechlin 27, 62-085 Skoki
Stowarzyszenie Edukacyjne "Tęcza"	Jabłkowo 9/2, 62-285 Popowo Kościelne, Filia SP w Lechlinie, Filia SP i Oddział Przedszkolny w Rejowcu, Oddział Przedszkolny w Łosińcu.
Kurkowe Bractwo strzeleckie w Skokach	Skoki, ul. Wągrowiecka 4c, 62-085 Skoki
Towarzystwo Miłośników Miasta Skoki i Ziemi Skockiej	Skoki, ul. Poznańska 3, 62-085 Skoki
Klub Sportowy Welna Skoki	Skoki, ul. Parkowa 10, 62-085 Skoki
PZW nr 10 w Skokach	Skoki
Stowarzyszenie Rozwoju Wsi " Razem w przyszłość"	Rejowiec 15, 62-085 Skoki
Towarzystwo Wspierania Rodziny i Dziecka "Allia"	Antoniewo, 62-085 Skoki
Stowarzyszenie "Skoczanin"	Skoki, ul. Ciastowicza 11, 62-085 Skoki
Droga do Poznania	Lechlin 1A, 62-085 Skoki
Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Skokach	Skoki, Plac Powstańców Wlkp. 18, 62-085 Skoki
Stowarzyszenie „34"	Skoki, ul. Polna 7, 62-085 Skoki
Stowarzyszenie Rodzinnego Ogrodu Działkowego im. Hipolita Cegielskiego w Skokach	Skoki, ul. Poznańska 41, 62-085 Skoki
Stowarzyszenie „Poradnictwo dla Każdego"	Skoki, ul. Skocka 18, 62-085 Skoki

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Skoki.

Polityka Gminy w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi prowadzona jest w oparciu o założenia rocznych programów współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zgodnie z treścią Programu na 2023 r. współpraca Gminy Skoki z organizacjami pozarządowymi przyjmowała charakter finansowy (polegający głównie na udzielaniu dotacji organizacjom, które w wyniku postępowania konkursowego realizowały zadania publiczne) oraz pozafinansowy (oparty na konsultacjach oraz wymianie informacji). Na realizację zadań publicznych ze sfery działalności pożytku publicznego w 2023 r. w budżecie Gminy przeznaczono 380 000 zł. Powierzone zadania realizowano w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej oraz w dziedzinie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Na poniższej rycinie przedstawiona została liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców w Gminie Skoki na tle średniej dla Gmin powiatu wągrowieckiego oraz województwa wielkopolskiego w latach 2019-2023. W analizowanym okresie ich liczba charakteryzowała się tendencją wzrostową, a w 2023 roku wyniosła 3,83. Był to wówczas wynik równy ze średnią dla Gmin powiatu wągrowieckiego, jednak pozostawał on niższy od średniej dla Gmin województwa wielkopolskiego. Niemniej jednak stopniowy wzrost wartości wskaźnika jest zjawiskiem pozytywnym, który może świadczyć o wzrastającej aktywności społecznej mieszkańców Gminy.

Ryc. 34. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców w Gminie Skoki na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina Skoki jest także częścią następujących związków i stowarzyszeń:

- **Stowarzyszenie Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych w Poznaniu** powstało w czerwcu 1990 roku i zrzesza 245 Gmin oraz 30 powiatów z terenu Wielkopolski. Jest ono największym regionalnym stowarzyszeniem samorządowym w Polsce, którego głównym celem jest wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz pomoc w podnoszeniu efektywności jednostek samorządu terytorialnego w realizacji zadań publicznych.
- **Stowarzyszenie Dolina Wełny** jest podmiotem działającym jako lokalna grupa działania, która zrzesza Gminy zlokalizowane w województwie wielkopolskim, przez których teren przepływa rzeka Wełna. Stowarzyszenie tworzą zatem takie Gminy jak: Margonin, Kiszkowo, Rogoźno, Damasławek, Gołańcz, Mieścisko, Skoki, Wapno oraz Gmina wiejska Wągrowiec. Celem działalności Stowarzyszenia jest realizacja wspólnych projektów, które przyczyniać mają się do rozwoju kapitału społecznego, infrastruktury społecznej, infrastruktury turystycznej, zasobów lokalnych oraz przedsiębiorczości.
- **Stowarzyszenie Metropolia Poznań** jest stowarzyszeniem Gmin i powiatów aglomeracji poznańskiej, do którego należą: Miasto Poznań, powiat poznański, Gminy powiatu poznańskiego, Śrem, Szamotuły i Skoki, oraz Gminy i powiaty wykazujące silne związki z aglomeracją poznańską. Celem Stowarzyszenia jest wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz obrona wspólnych interesów członków stowarzyszenia, a w szczególności wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego Metropolii Poznań oraz współpracy Gmin i powiatów w tym zakresie.
- **Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”** utworzony został w 2000 roku przez Gminy Czerwonak, Kiszkowo, Murowana Goślina, Pobiedziska, Swarzędz i Skoki. Są to Gminy, których obszar częściowo lub w całości znajduje się na terenie Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka. Do zadań Związku należy wspólne planowanie i wykonywanie na obszarze Członków Związku zadań z zakresu: projektów z wspólnie przyjętej strategii rozwoju turystyki oraz realizacji zadań własnych Gmin uczestniczących w projekcie w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Gmina Skoki współpracuje również z Gminami partnerskimi, do których zalicza się Gminę Bardowick (Niemcy) oraz Gminę Venhuizen (Niderlandy).

3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Zgodnie z danymi Narodowego Funduszu Zdrowia w Gminie Skoki znajdują się punkty podstawowej opieki zdrowotnej – Przychodnia Medycyny Rodzinnej „FALCO” w Skokach oraz Zespół Gabinetów Lekarza Rodzinnego „HIPOKRATES” w Skokach. Ponadto, na terenie miasta zlokalizowany jest prywatny gabinet rehabilitacji.

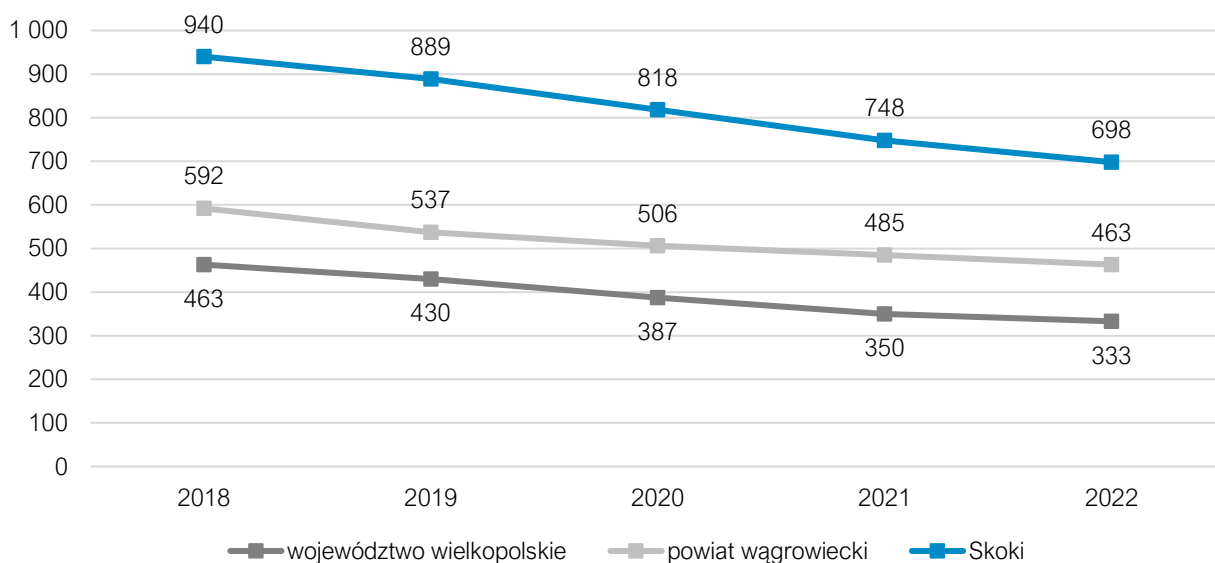
Najbliższym szpitalem, pod który podlega Gmina Skoki jest Zespół Opieki Zdrowotnej przy ul. Kościuszki 74 w Wągrowcu. Szpital oddalony jest od miasta Skoków o ok. 19 km, a czas dojazdu samochodem osobowym wynosi ok. 20 minut. Na terenie Szpitala zlokalizowana jest również stacja pogotowia ratunkowego. Na terenie Gminy Skoki zlokalizowane są również 4 punkty apteczne, z których mogą korzystać jej mieszkańcy w celu zaopatrzenia się w niezbędne leki oraz wyroby medyczne. Ponadto, Gmina Skoki realizuje program polityki zdrowotnej „Profilaktyka i wczesne wykrywanie osteoporozy wśród mieszkańców Miasta i Gminy Skoki na lata 2023-2025”, a także wspiera promocję badań mammograficznych.

Polityka społeczna Gminy Skoki jest prowadzona w oparciu o treść:

- *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoki na lata 2023-2028,*
- *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,*
- *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025.*

Podmiotem świadczącym usługi społeczne na terenie Gminy Skoki jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach, który zlokalizowany jest przy ul. Ciastowicza 11. Nadrzędnym celem działalności placówki jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie same pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Art.2). W 2023 roku wydatki z budżetu Gminy na pomoc społeczną i rodzinę oraz zadania w zakresie polityki społecznej wyniosły ponad 11,7 mln zł, co stanowiło 14,8% wszystkich wydatków z budżetu. W porównaniu z rokiem 2022 wydatki na pomoc społeczną znacząco zmalały, co wynikało zarówno z przeniesienia obsługi części programów na poziomie krajowym do ZUS (Program 500+), jak i przeprowadzonych w 2023 roku zmian organizacyjnych w jednostce. Dodatkowo prowadzono programy finansowane ze źródeł zewnętrznych z udziałem środków własnych Gminy.

W 2022 roku w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców Gminę Skoki zamieszkiwało 698 beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej. W 2018 roku ich liczba kształtowała się na poziomie 940 osób, a na przestrzeni lat wykazywała tendencję spadkową. Podobną tendencję zaobserwowano również w skali powiatu wągrowieckiego oraz województwa wielkopolskiego. Należy jednak zaznaczyć, że w badanych latach liczba beneficjentów w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców dla średniej Gmin powiatu i województwa była znacznie niższa niż w Gminie Skoki.

Ryc. 35. Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Skoki na tle powiatu i województwa w latach 2018-2022 ⁶

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zasady gospodarowania mieniem komunalnym Gminy Skoki określa Uchwała nr XXVII/233/2021 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 15 kwietnia 2021 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Skoki. Zgodnie z zapisami programu decyzję o przyznaniu lokalu mieszkaniowego podejmuje Burmistrz Miasta i Gminy Skoki, dla którego ciałem doradczym w tym zakresie jest Komisja Mieszkaniowa. Zgodnie z zapisami zawartymi w Uchwale pierwszeństwo zawarcia umowy najmu lokali na czas nieoznaczony i najmu socjalnego przysługuje osobom, które utraciły lokal mieszkalny z powodu klęski żywiołowej, katastrofy, pożaru lub innych zdarzeń losowych, zamieszkują w budynku przeznaczonym do rozbiórki lub pozostają w trudnej sytuacji zdrowotnej, rodzinnej lub społecznej.

W poniższej tabeli przedstawiona została liczba mieszkań komunalnych oraz mieszkań socjalnych w Gminie Skoki w latach 2019-2023. W analizowanym okresie liczba mieszkań komunalnych zmniejszyła się ze 108 lokali w 2019 roku do 95 lokali w 2023 roku. Na przestrzeni lat zmniejszyła się również liczba mieszkań socjalnych. W 2019 roku Gmina posiadała w swoim zasobie 19 mieszkań socjalnych, a w 2023 – 12 lokali.

Tab. 37. Liczba mieszkań socjalnych i komunalnych w zasobie Gminy Skoki w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba mieszkań komunalnych	108	126	107	90	95
Liczba mieszkań socjalnych	19	14	13	12	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Skoki.

⁶ Analizie poddano lata 2018-2022 ze względu na brak danych w Banku Danych Lokalnych GUS.

Załącznik nr 2: Wzór ankiety

ANKIETA

Strategia Rozwoju Gminy Skoki na lata

Szanowni Państwo,

W związku z podjęciem prac nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Skoki na lata 2025-2030, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę, *nie dotyczy/nie mam zdania* nie jest zaliczane do średniej.

OBSZAR: SPOŁECZEŃSTWO						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy/ nie mam zdania	1	2	3	4	5
aktywność mieszkańców na rzecz Gminy (np. wolontariat, partycypacja, inicjatywy oddolne)?						
skuteczność działania pomocy społecznej?						
dostęp do podstawowej opieki medycznej?						
dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?						
możliwości zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy?						
dostęp do żłobków/klubów malucha?						
jakość opieki żłobkowej?						
wsparcie osób starszych (np. DPS, Klub Seniora)?						
wsparcie osób niesamodzielnych (m.in. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)?						
zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Miasta i Gminy w Skokach?						
bezpieczeństwo publiczne?						
dostępność budynków administracji publicznej?						

OBSZAR: GOSPODARKA

Jak oceniasz:	Nie dotyczy/ nie mam zdania	1	2	3	4	5
atrakcyjność inwestycyjną?						
możliwość uzyskania zatrudnienia?						
możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem?						
warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej?						
funkcjonowanie transportu zbiorowego?						
połączenia komunikacyjne z innymi Gminami i miastami?						
dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)?						
perspektywy rozwojowe działalności rolniczej?						
konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?						

OBSZAR: ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ

Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
estetykę (czystość na obszarach publicznych)?						
jakość powietrza?						
ofertę w działaniach wspierających ochronę środowiska np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła?						
czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?						
infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty, itp.)?						
dostępność terenów zieleni (parków skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)?						
czystość terenów zieleni (parków skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)?						
świadomość ekologiczną mieszkańców?						
system odbioru odpadów?						
efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?						
walory środowiska przyrodniczego?						
rozwój odnawialnych źródeł energii?						

OBSZAR: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
stan dróg?						
małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?						
bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?						
jakość sieci wodociągowej?						
jakość sieci kanalizacyjnej?						
jakość sieci gazowej?						
dostęp do szerokopasmowego Internetu?						

OBSZAR: TURYSTYKA I REKREACJA

Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
atrakcyjność turystyczną?						
poziom bazy sportowo-rekreacyjnej?						
poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)?						
poziom bazy gastronomicznej?						
wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych?						
system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwości traktowania ich jako alternatywę dla transportu samochodowego)?						
jakość istniejących ścieżek pieszo-rowerowych?						
ofertę spędzania wolnego czasu dla dzieci?						
ofertę spędzania wolnego czasu dla młodzieży?						
ofertę spędzania wolnego czasu dla dorosłych?						
ofertę spędzania wolnego czasu dla seniorów?						
działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?						

OBSZAR: EDUKACJA I KULTURY						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
dostęp do edukacji przedszkolnej?						
jakość edukacji przedszkolnej?						
jakość infrastruktury przedszkolnej?						
dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?						
jakość edukacji w szkołach podstawowych?						
jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)?						
wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach?						
wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach?						
dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach?						
organizację dowozu dzieci do szkół?						
jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych?						
dostęp do obiektów kulturalnych? (godziny i dni otwarcia, itp.)?						
działalność domu kultury?						
działalność świetlic wiejskich?						

Część II:

1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w Gminie Skoki w ciągu najbliższych lat:

- ☐ poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
- ☐ poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego
- ☐ rozbudowa ciągów pieszo-rowerowych
- ☐ rozbudowa oświetlenia ulicznego
- ☐ rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej
- ☐ rozwój infrastruktury kulturalnej
- ☐ rozwój terenów zieleni (parki, skwery, zieleńce, zadrzewienia uliczne)
- ☐ renowacja zabytków

- ☐ poprawa jakości obsługi mieszkańców i komunikacji z mieszkańcami
- ☐ budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- ☐ budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- ☐ rozwój sieci gazowej
- ☐ budowa i modernizacja świetlic wiejskich
- ☐ rozwój przedsiębiorczości - ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej (w tym: ulgi)
- ☐ rozwój rolnictwa, w tym nowoczesnych gospodarstw rolnych i przemysłu przetwórczego
- ☐ poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- ☐ poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami
- ☐ zwiększenie dostępu do Internetu
- ☐ wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
- ☐ stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
- ☐ stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- ☐ poprawa dostępu do usług medycznych
- ☐ zmniejszenie bezrobocia
- ☐ zwiększenie działań promocyjnych Gminy
- ☐ inwestycje w rozwój turystyki
- ☐ budowa obwodnicy
- ☐ podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- ☐ zwiększenie dostępności przedszkoli
- ☐ zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
- ☐ poprawa bezpieczeństwa publicznego
- ☐ rozwój oferty kulturalnej i sportowej (impres, wydarzeń sportowych)
- ☐ aktywizacja osób starszych
- ☐ inne (jakie?)

Część III:

1. Proszę wymienić kluczowe elementy, z których Gmina Skoki może być dumna (maksymalnie 3):

2. Proszę podać, co mogłoby stać się wizytówką Gminy Skoki?

3. Proszę uporządkować (według ważności) poszczególne profile rozwoju, na których Gmina według Państwa powinna się skupić do 2030 roku. 1 – *najważniejsza*, 5 – *najmniej ważna*.

Gmina turystyczna	
Gmina produkcyjno-przemysłowa	
Gmina rolnicza	
Gmina prospołeczna	
Gmina mieszkaniowa	

Metryczka

Płeć:

- ☐ kobieta
☐ mężczyzna

Wiek:

- ☐ poniżej 18 lat
☐ 18-25 lat
☐ 26-35 lat
☐ 36-45 lat
☐ 46-55 lat
☐ 56-65 lat
☐ powyżej 65 lat

Zatrudnienie:

- ☐ uczeń/student

- ☐ rolnik
- ☐ przedsiębiorca
- ☐ osoba pracująca
- ☐ bezrobotna
- ☐ emeryt / rencista
- ☐ inne (jakie?)

Zamieszkanie:

- ☐ jestem mieszkańcem miasta
- ☐ jestem mieszkańcem wsi
- ☐ nie jestem mieszkańcem Gminy

Załącznik nr 3: Tabela ewaluacyjna

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK/NIE)
	•				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK/NIE)
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK/NIE)

